रयत शिक्षण संस्थेचे,

लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा

ता. मोखाडा, जि. पालघर

(नॅक पुनर्मूल्यांकन A+ Grade with 3.43 CGPA)

संस्कृती

२०२४-२५

वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभा निमित्त मार्गदर्शन करताना मॅनेजिंग कौन्सल सदस्य रयत शिक्षण संस्था सातारा व महाविद्यालय समिती अध्यक्ष मा. लोकनेते रामशेठ ठाकूर साहेब

वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभानिमित्त अध्यक्षीय मनोगत व्यक्त करताना रयत शिक्षण संस्था सातारा व्हा. चेअरमन मा. ॲड. भगीरथ शिंदे साहेब

वृक्षारोपण करताना व्हा. चेअरमन ॲड. भगीरथ शिंदे, मा.लोकनेते रामशेठ ठाकूर व इतर मान्यवर

महाविद्यालय विकास समितीच्या बैठकीत मा.रामशेठ ठाकूर यांचा सत्कार करताना
महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

महाविद्यालय विकास समितीच्या बैठकीत व्हा. चेअरमन ॲड. भगीरथ शिंदे यांचा सत्कार
करतांना महाविद्यालयाचे प्र.प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

नाशिक येथील एच. पी. टी.व आर. वाय. के महाविद्यालयाच्या विद्यार्थांची रान–भाज्या महोत्सव व
बोटॅनिकल गार्डन मधील दुर्मिळ वनस्पती अभ्यासासाठी लोकनेते रामशेठ ठाकूर महाविद्यालयास भेट

लोकनेते रामशेठ ठाकूर महाविद्यालयाची रयत शताब्दी इमारत

लोकनेते रामशेठ ठाकूर महाविद्यालयाची प्रशासकीय इमारत

संस्थापक

रयत शिक्षण संस्था, सातारा

पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील

डी.लिट्.

आमचे आधारस्तंभ

पद्मविभूषण मा. शरदचंद्रजी पवार

अध्यक्ष, रयत शिक्षण संस्था, सातारा

आमचे प्रेरणास्थान

मा. चंद्रकांत दळवी
चेअरमन
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. ॲड. भगीरथ शिंदे
व्हा. चेअरमन
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

आमचे आदर्श

मा. रामशेठ ठाकूर

सदस्य, मॅनेजिंग कौन्सिल,

रयत शिक्षण संस्था, सातारा

अध्यक्ष, महाविद्यालय विकास समिती

संस्था पदाधिकारी

मा. चंद्रकांत दळवी
चेअरमन
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. ॲड. भगीरथ शिंदे
व्हा. चेअरमन
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. रामशेठ ठाकूर
सदस्य, मॅनेजिंग कौन्सिल,
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. बाळाराम पाटील
चेअरमन, रायगड विभाग,
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. विकास देशमुख
सचिव,
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. प्रिं. डॉ. शिवलिंग मेनकुदळे
सहसचिव, (उ. शि.)
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. प्रिं. डॉ. राजेंद्र मोरे
सहसचिव, (ऑडीटर)
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

मा. बंडू पवार
सहसचिव, (माध्य.)
रयत शिक्षण संस्था, सातारा

कुशल नेतृत्व

मा. प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

मा. प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांच्या समवेत संस्कृती अंक संपादक मंडळ

विद्यार्थी परिषद

जगदीश खाडे
सचिव, विद्यार्थी परिषद

मोहन हाडोंगा
विद्यार्थी प्रतिनिधी

तनुजा जाधव
एफ. वाय. बी. ए.

दिशा सपकाळे
एफ. वाय. बी.कॉम

कल्याणी ठोसर
एफ. वाय. बी. एस्सी

सबा शेख
एस. वाय. बी.कॉम

कल्पना गावित
टी.वाय.बी.ए.

युवराज भुरबुडे
टी.वाय.बी.कॉम

तुषार घाणे
टी.वाय.बी.एस्सी

धमेंद्र पवार
एम.ए. I

नितेश दिघा
एम. ए. II

माणिक वाघ
क्रीडा प्रतिनिधी

भावेश कान्हव
सांस्कृतिक प्रतिनिधी

अनिता तुंबडा
रा. से. यो. प्रतिनिधी

अश्विनी मौळे
प्राचार्य नियुक्त

मिताली माढे
प्राचार्य नियुक्त

वनस्पतीशास्त्र विभाग

हर्बेरीयम प्रदर्शनाची पाहणी करताना मा. श्री. लोकनेते रामशेठ ठाकूर, व्हा. चेअरमन अॅड. भगीरथ शिंदे व इतर मान्यवर.

पाककलेचे निरीक्षण करताना प्रा. डॉ. श्रीरंग जोशी व महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे

वनस्पतीशास्त्र विभाग आयोजित रानभाज्या महोत्सवाचे परीक्षण करताना प्रमुख पाहुणे श्री. कुमार विनोद सी. गोसावी, प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे व इतर मान्यवर

फुले व्यवस्थापन कार्यक्रमाचे परीक्षण करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे

मुंबई विद्यापीठ आयोजित आविष्कार प्रकल्पासाठी तयारी करताना विद्यार्थी.

वनस्पतीशास्त्र विभागातील क्षेत्रभेटीच्या निमित्ताने मार्गदर्शन करताना विभागप्रमुख प्रा. एस. ई. सैंदनशिव.

इतिहास विभाग

एकदिवसीय आंतरविद्याशाखीय चर्चासत्रात बिजभाषक डॉ. आर. एन. पवार यांचे स्वागत करताना महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य प्रा. एस. ई. सैंदनशिव

एकदिवसीय आंतरविद्याशाखीय दुसऱ्या चर्चासत्राचे प्रमुख वक्ते मार्गदर्शन करताना प्रा. सी. जी. कांबळे

मानव्यविद्या अभ्यास मंडळाचे उद्घाटन करताना डॉ. आर. एन. पवार व इतर मान्यवर.

इतिहास विभागातील विद्यार्थ्यांनी तहसील कार्यालयाला दिलेली भेट

जागतिक महिला दिनानिमित्त अध्यक्षीय मनोगत व्यक्त करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

विद्यार्थी पालक मेळाव्याचे क्षणचित्र

अर्थशास्त्र विभाग

धोडीपाडा या ठिकाणी 'दैनंदिन जीवनातील आर्थिक साक्षरतेचे महत्त्व' या संबंधी सर्वे करताना विद्यार्थी

गुंबाडपाडा या ठिकाणी दैनंदिन जीवनातील आर्थिक साक्षरता संबंधी सर्व्हे करताना विद्यार्थी.

'लाईव्ह बजेट कार्यक्रम - २०२५' या कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना ग्रंथपाल प्रा. विवेक मोरे

'लाईव्ह बजेट कार्यक्रम - २०२५' या कार्यक्रमात सहभागी प्राध्यापक व विद्यार्थी

अर्थशास्त्र विभागातील विद्यार्थ्यांना मशरूम प्रशिक्षण देताना श्री. अविनाश महाले.

अर्थशास्त्र विभागातील टी.वाय बी. ए च्या विद्यार्थ्यांनी मशरूम शेतीला दिलेली भेट.

भौतिकशास्त्र विभाग

पी. सी. बी. तयार करताना एस . वाय. बी. एस्सी. चे विद्यार्थी

प्रजासत्ताक दिनानिमित्त भित्तीपत्रक स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

आडोशी आश्रम शाळेतील विद्यार्थ्यांना आकाशगंगा निरीक्षण करून दाखवताना भौतिकशास्त्र विभाग प्रमुख प्रा. एस. ए. फुंदे

स्कूल कनेक्ट २.० उपक्रमांतर्गत आडोशी आश्रम शाळेतील विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. ए. डी. वरठा

माहिती तंत्रज्ञानाचा वापर करून अभ्यास करताना विद्यार्थी

प्रात्यक्षिक करताना एफ. वाय. बी. एस्सी. चे विद्यार्थी

प्राणिशास्त्र विभाग

आरोहन सामाजिक संस्थेच्या संयुक्त विद्यमाने चर्चासत्राचे आयोजन.

फुलपाखरूचे छायाचित्र प्रदर्शनाची पाहणी करताना मा. श्री. लोकनेते रामशेठ ठाकूर, व्हा. चेअरमन ॲड. भगीरथ शिंदे व इतर मान्यवर.

वन्यजीव सप्ताह निमित्त वन विभाग व प्राणिशास्त्र विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने क्षेत्र भेट: मोरचोंडी

सोलापूर आकाशवाणी केंद्रावरील पक्ष्यांची दुनिया या पुस्तकाच्या क्रमश: वाचनाचे प्रसारण

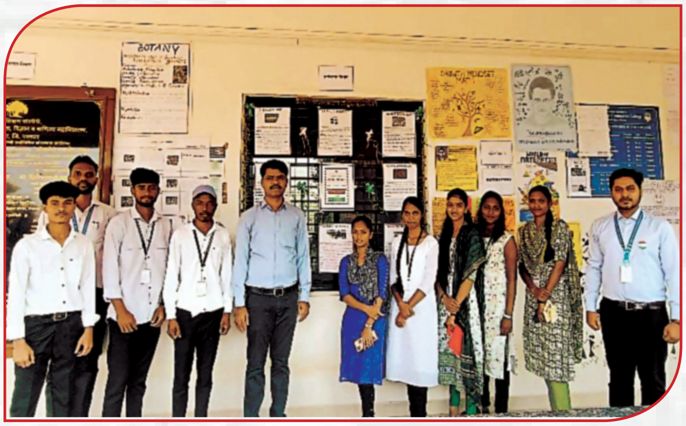

प्रजासत्ताक दिनानिमित्त Zoo News या भित्तिपत्रकाचे प्रकाशन

वन्यजीव सप्ताह उद्घाटन समारंभाप्रसंगी मनोगत व्यक्त करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम विभाग

जागतिक आदिवासी दिनानिमित्त रान-भाज्या महोत्सवात सहभागी विद्यार्थी.

जागतिक आदिवासी दिनानिमित्त रान-भाज्या महोत्सवात पाहणी करताना प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे व उपप्राचार्य डॉ. एस. जी. मेंगाळ व इतर प्राध्यापक.

क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले जयंतीनिमित्त मार्गदर्शन करताना इतिहास विभाग प्रमुख डॉ. एस. एच. जाधव

१२ वी च्या विद्यार्थी सदिच्छा समारंभात प्रास्ताविक सादर करताना प्रा. व्ही. जी. चोथे.

उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम अंतर्गत तपासणी समितीचे सत्कार करताना महाविद्यालयाचे प्रा. डॉ. ए. एन. चांदोरे

उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम विभागातील प्राध्यापक व विद्यार्थी एम.एस.ई.बी. केंद्राला भेट

गणित विभाग

प्रजासत्ताक दिनानिमित्त भित्तीपत्रक स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

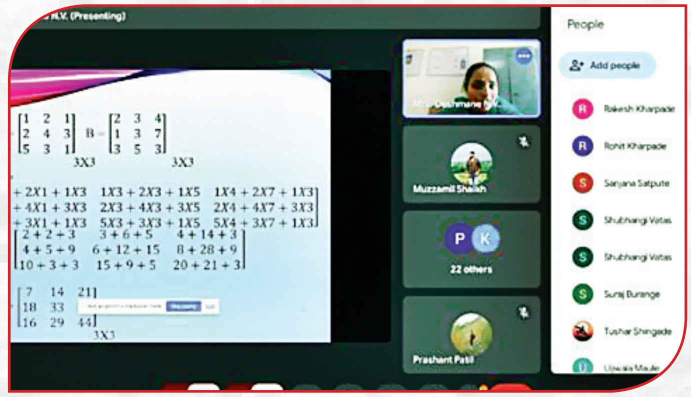

सामंजस्य कराराअंतर्गत कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना प्रा. निर्मला देशमाने

गणित विभाग आयोजित ‘एकीकरण ’ या विषयावर सादरीकरण करताना विद्यार्थी

पी. पी .टी. सादर करताना प्रा. पी. के. पाटील

उद्योजकता विकास कार्यक्रमात प्रास्ताविक सादर करताना प्रा. पी. के. पाटील

श्रीनिवास रामानुजन यांच्या जयंतीनिमित्त कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना विभाग प्रमुख प्रा. पी. के. पाटील

ग्रंथालय विभाग

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा ' या उपक्रमा अंतर्गत ग्रंथालयाच्या वतीने ग्रंथ प्रदर्शनाचे उद्घाटन करताना शिवाजी शिक्षण संस्थेचे मॅनेजिंग सदस्य मा.श्री सुरेश दादा खोटरे

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' या उपक्रमांतर्गत ग्रंथालयाच्या वतीने ग्रंथ प्रदर्शनाचे पाहणी करताना उपस्थित मान्यवर

ग्रंथालय विभाग आयोजित सामुहिक वाचन, लेखन कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना प्रा. प्रशांत पाटील

लेखक व विद्यार्थी संवाद उपक्रमात मार्गदर्शन करताना मा. श्री नितीन आहेर

'वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा' या उपक्रमांतर्गत '' सेव्हन हॅबिट ऑफ हाईली इफ्फेक्टिव्ह पीपल'' या पुस्तकाचे व्हिडिओ विद्यार्थ्यांना दाखवताना.

माहिती तंत्रज्ञानाच्या युगात कुकू FM या माध्यमातून 'राजमाता जिजाऊ माँ साहेब' यांच्या चरित्रावरील पुस्तक ऑडिओ ऐकताना विद्यार्थी

मराठी विभाग

१४ व्या श्रावणी कवी संमेलनाचे प्रास्ताविक सादर करताना मराठी विभाग प्रमुख प्रा. आर. डी. घाटाळ

१४ व्या श्रावणी कवी संमेलनाचे कविता सादर करताना कवी श्री. राजेंद्र कटीलकर

१४ व्या श्रावणी कवी संमेलनाचे कविता सादर करताना कवी, पत्रकार श्री. हनीफ शेख

मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा निमित्त आयोजित व्याख्यानाचे प्रमुख वक्ते ह. भ. प. संजय महाराज राबडे यांचा सत्कार करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त मार्गदर्शन करताना मा. श्री. रवी बुधर

मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा निमित्त आयोजित निबंध स्पर्धा सहभागी विद्यार्थी

रसायनशास्त्र विभाग

मानसिक आरोग्य व व्यक्तिमत्व विकास या एक दिवसीय कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना कला, वाणिज्य व विज्ञान सिन्नर महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पुंडलिक रसाळ

रसायनशास्त्र विभाग आयोजित एक दिवसीय कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. मनोहर जोपळे

रसायनशास्त्र विभाग आयोजित एक दिवसीय कार्यशाळेत प्रयोग करून दाखवताना प्रमुख पाहुणे प्रा. ऋषिकेश गोतरणे

सायन्स असोसिएशन उद्घाटन निमित्त मार्गदर्शन करताना प्रमुख पाहुणे डॉ. व्ही. बी. गाडे

रसायनशास्त्र विभाग व अंतर्गत गुणवत्ता हमी कक्ष यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित, गॅस सुरक्षा व सुरक्षितता कार्यक्रमात मार्दर्शन करताना श्री. सागर झापर्डे.

'मानसिक आरोग्य व व्यक्तिमत्व विकास' या एक दिवसीय कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना डॉ. शरद कांबळे

वाणिज्य विभाग

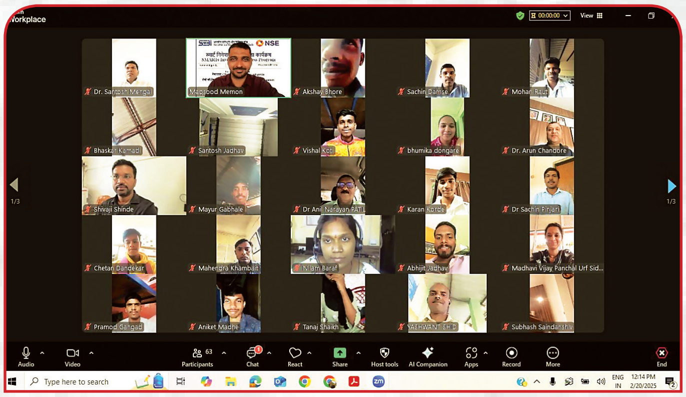

वाणिज्य विभाग आयोजित 'आर्थिक साक्षरता' या विषयावरील ऑनलाईन राष्ट्रीय चर्चासत्रात सहभागी प्राध्यापक व विद्यार्थी

'उदयोजकता विकास जाणीव जागृती' कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना श्री. अनिकेत देशमुख (समन्वयक इंडो जनरल एम.एस. एम. ई.)

'उद्योजकता विकास जाणीव जागृती' कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना श्री. राजेश चंचलानी (संचालक, सी.बी.एफ.सी. लिमिटेड)

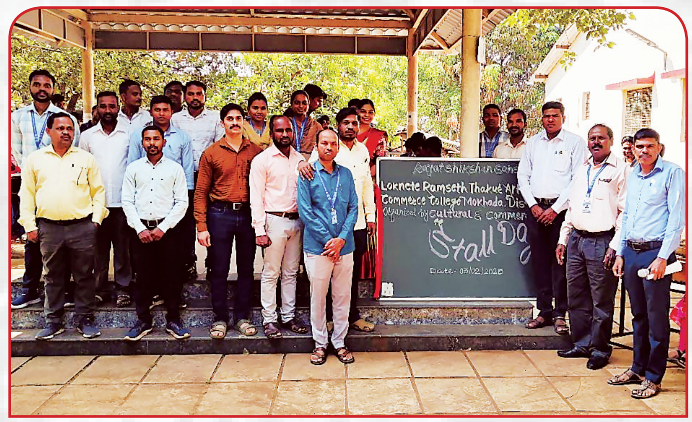

वाणिज्य फेस्टिवल कार्यक्रम उद्घाटन प्रसंगी प्रा. डॉ.एस.जी. मेंगाळ, प्रा. व्ही. एम. मोरे, प्राध्यापक आणि विद्यार्थी

वाणिज्य विभाग आयोजित पालक - विद्यार्थी सभा उपस्थिती

वाणिज्य विभागाची लोहारपडा येथे मशरूम प्रकल्पास भेटीप्रसंगी प्रा. एस. के. डामसे, प्रा. एम. आर. खंबाईत व विद्यार्थी

इतर उपक्रम-१

महाविद्यालयातील परीक्षा विभागाचे उद्घाटन करताना मा. लोकनेते रामशेठ ठाकूर, ॲड. भगीरथ शिंदे व इतर मान्यवर

महाविद्यालयातील व्यासपीठाचे उद्घाटन करताना मा. लोकनेते रामशेठ ठाकूर, ॲड. भगीरथ शिंदे व इतर मान्यवर

महाविद्यालयातील टेरी प्रकल्पाचे उद्घाटन करताना व्हा. चेअरमन ॲड. भगीरथ शिंदे, मा. लोकनेते रामशेठ ठाकूर व इतर मान्यवर

स्कूल कनेक्ट २.० उपक्रमांतर्गत कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना वाडा महाविद्यालयाच्या प्राचार्या डॉ. किशोरी भगत

ठाणे झोन आविष्कार स्पर्धेत पेपर सादर करताना महाविद्यालयातील विद्यार्थिनी

मा. मुख्यमंत्री यांच्या विशेष कार्यकारी अधिकारी प्रिया खान व रूसा समितीचे अधिकारी यांनी महाविद्यालयास सदिच्छा भेट

इतर उपक्रम– २

१५ ऑगस्ट स्वतंत्र दिनानिमित्त मार्गदर्शन करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे.

२६ जानेवारी निमित्त भिंतीपत्रक उद्घाटन करताना साजिद शेख व महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे.

०५ सप्टेंबर शिक्षक दिनानिमित्त मनोगत व्यक्त करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे

अळंबी प्रशिक्षण कार्यशाळेत मार्गदर्शन करताना मा. श्री. डॉ. निनाद मराठे व ग्रंथपाल प्रा. व्ही. एम. मोरे

डॉ. पंजाबराव देशमुख यांच्या शतकोत्तर रौप्यमहोत्सव जयंतीनिमित्त उपस्थित मा. श्री. सुरेश दादा खोटरे यांचा सत्कार करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे.

मा. शरद पवार साहेब यांच्या ८४ व्या वाढदिवसानिमित्त आदिवासी संस्कृती दर्शन भित्तीपत्रक स्पर्धेचे उद्घाटन करताना डॉ. एस. के. पवार

पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या १३७ वी जयंती सोहळा

पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या १३७ व्या जयंतीनिमित्त मार्गदर्शन करताना डॉ. एल. डी. भोर

पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या १३७ व्या जयंतीनिमित्त रॅलीमध्ये महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य, डॉ. ए.एन. चांदोरे व इतर प्राध्यापक

पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या १३७ व्या जयंतीनिमित्त मनोगत व्यक्त करताना मा. डॉ. बी. आर. शेंडगे

रांगोळी स्पर्धेची पाहणी करताना मा. श्री. नरेंद्र पाटील, महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे व इतर मान्यवर

पाक कला स्पर्धेची पाहणी करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए.एन. चांदोरे व इतर प्राध्यापक.

वकृत्त्व सादर करताना टी. वाय. बी. ए.चा विद्यार्थी प्रथमेश जाधव.

महापुरुष जयंती व पुण्यतिथी

कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या जयंतीनिमित्त प्रतिमा पूजन करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे व इतर प्राध्यापक

डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांच्या जयंतीनिमित्त अभिवादन करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे व इतर प्राध्यापक

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या जयंतीनिमित्त अभिवादन करताना उपप्राचार्य डॉ. एस. जी. मेंगाळ व इतर प्राध्यापक

राजमाता जिजाऊ व स्वामी विवेकानंद यांच्या जयंतीनिमित्त प्रतिमा पूजन करताना प्राचार्य डॉ. एस. एच. जाधव व इतर प्राध्यापक

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंतीनिमित्त प्रतिमा पूजन करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे व इतर प्राध्यापक

छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त अभिवादन करताना प्राध्यापक

जिमखाना विभाग

मुंबई विद्यापीठाच्या आंतर महाविद्यालयीन क्रॉस कंट्री स्पर्धेत कांस्यपदक स्वीकारताना माणिक वाघ व डॉ. संतोष जाधव

ठाणे झोनमध्ये टी. वाय. बी. ए.ची विद्यार्थिनी सविता मौळे हिला रौप्य पदक

वार्षिक क्रीडा महोत्सावात धावणे स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

वार्षिक क्रीडा महोत्सावात व्हॉलीबॉल स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

वार्षिक क्रीडा महोत्सवातील बुद्धिबळ स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

वार्षिक क्रीडा महोत्सवातील कॅरम बोर्ड स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

राष्ट्रीय सेवा योजना (श्रम संस्कार शिबीर) : १

राष्ट्रीय सेवा योजना (श्रमसंस्कार शिबीर उद्घाटन समारंभाप्रसंगी) मा. आमदार सुनीलजी भुसारा साहेब यांचा सत्कार करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

राष्ट्रीय सेवा योजना श्रमसंस्कार शिबीर समारोप प्रसंगी मार्गदर्शन करताना जि. प. अध्यक्ष, पालघर, महाविद्यालयीन विकास समिती सदस्य मा. प्रकाश निकम.

राष्ट्रीय सेवा योजना श्रम संस्कार शिबीरामध्ये पुलाचीवाडी येथे स्थानिक लोकांची आरोग्य तपासणी

राष्ट्रीय सेवा योजना श्रम संस्कार शिबीरात योगासन करताना रा. से. यो. स्वयंसेवक.

राष्ट्रीय सेवा योजना श्रम संस्कार शिबीरातील स्वयंसेवक विकासवाडी येथे श्रमदान करताना

उत्तम आरोग्य व व्यक्तिमत्त्व विकास या विषयावर शिबिरार्थी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. ए. एल. शेख.

AAA समिती महाविद्यालयास भेट (दिनांक २६/०४/२०२५)

AAA समितीचे चेअरमन प्राचार्य डॉ. एस. पी. नगरकर यांचा सत्कार करतांना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

AAA समितीचे सदस्य प्राचार्य डॉ. एम. टी. सरोदे यांचा सत्कार करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

AAA समितीचे समन्वयक डॉ. एन. व्ही. मालपुरे यांचा सत्कार करतांना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

AAA समितीस गांडूळ खत नमुना देऊन स्वागत करताना प्राणीशास्त्र विभागाचे विभागप्रमुख डॉ. ए. एल. शेख व महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

वनस्पतीशास्त्र विभागातील हर्बेरियम प्रदर्शनाची पाहणी करताना AAA समिती

AAA समिती समवेत महाविद्यालयातील सर्व सेवक

राष्ट्रीय सेवा योजना नियमित उपक्रम–१

जागतिक एड्स दिनानिमित्त पोस्टर स्पर्धेचे उद्घाटन करताना प्रमुख पाहुणे डॉ. भरत महाले (अधिक्षक प्राथ. आरोग्य केंद्र मोखाडा) व डॉ. किशोर देसले (प्राथ. आरोग्य केंद्र, मोऱ्हांडा)

छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त रक्तदान शिबिरात सहभागी प्राध्यापक व विद्यार्थी

'पोक्सो कायदा' या विषयावर मार्गदर्शन करताना मोखाडा पोलीस स्टेशनचे उप सहाय्यक पोलीस निरीक्षक मा. प्रदीप गीते

आपत्ती व्यवस्थापन या विषयावर प्रात्यक्षिकासह मार्गदर्शन करताना प्रमुख पाहुणे मा. श्री.मोहित शर्मा

राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आयोजित सिकलसेल तपासणी कार्यक्रमात मा. श्री सुरज मिश्रा यांचा सत्कार करताना प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

भारतीय संविधान दिनानिमित्त मार्गदर्शन करताना ग्रंथपाल प्रा. विवेक मोरे.

राष्ट्रीय सेवा योजना नियमित उपक्रम-२

'रस्ता सुरक्षा' या उपक्रमांतर्गत मार्गदर्शन करताना प्रमुख वक्ते मा. श्री. निखील तुलशिघर.

छत्रपती शिवाजी महाराज जयंतीनिमित्त मार्गदर्शन करताना प्रा. एस एच. जाधव

तहसील कार्यालय मोखाडा व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने मतदान जनजागृती रॅली.

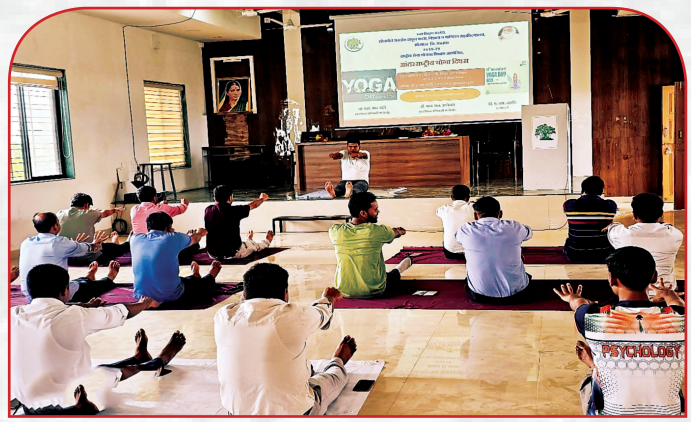

आंतरराष्ट्रीय योगा दिनानिमित्त प्रात्यक्षिकासह मार्गदर्शन करताना प्रा. डॉ. एस. जी. मेंगाळ व इतर सहकारी प्राध्यापक

'भारताचे नवीन कायदे'या चर्चासत्रात मार्गदर्शन करताना पोलीस मा. बाळासाहेब पाटील, अधिक्षक पालघर

सायबर सुरक्षा कार्यक्रम २०२५ या कार्यक्रमात अध्यक्षीय मनोगत व्यक्त करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ

मा. रामशेठ ठाकूर साहेब यांचा सत्कार करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

रयत शिक्षण संस्थेचे व्हा. चेअरमन मा. ॲड. भगीरथ शिंदे साहेब यांचा सत्कार करताना महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

महाविद्यालयातील उत्कृष्ट कामगिरीबद्दल २०२४-२५ या वर्षीचा 'लोकनेते रामशेठ ठाकूर पुरस्कार' स्वीकारताना प्रा. एस. ई. सैंदनशिव

महाविद्यालयातील उत्कृष्ट कामगिरीबद्दल २०२४-२५ या वर्षीचा 'ॲड.भगीरथ शिंदे पुरस्कार' स्वीकारताना प्रा. एस. ए. फुंदे

मा. रामशेठ ठाकूर साहेब यांच्या शुभहस्ते सन्मान चिन्ह व प्रमाणपत्र स्वीकारताना एम. ए.चा विद्यार्थी माणिक वाघ.

प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांच्या शुभहस्ते सन्मान चिन्ह व प्रमाणपत्र स्वीकारताना एस. वाय. बी.एस्सी.चा विद्यार्थी भावेश कान्हव

सांस्कृतिक विभाग

सांस्कृतिक विभाग आयोजित ब्लॅक अ‍ॅण्ड व्हाईट डे निमित्त सहभागी प्राध्यापक व विद्यार्थी

सांस्कृतिक विभाग आयोजित मेहंदी स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थीनी

सांस्कृतिक विभाग आयोजित रांगोळी स्पर्धेत सहभागी विद्यार्थी

साडी 'डे' निमित्त सहभागी विद्यार्थिनी

वेषभूषा दिनानिमित्त आदिवासी वेषभूषा

'मी तुझा गोवारी' या गाण्यावर नृत्य सादर करताना एम. सी. व्ही. सी. विभागातील विद्यार्थिनी

बातम्या...विभाग-१

दै. सागर 27-11-2024

भारतीय संविधान संवर्धन काळाची गरज- प्रा. विवेक मोरे

पुण्य नगरी

मानसिक आरोग्यावर मान्यवरांचे मार्गदर्शन

पुढारी

संक्षिप्त

मोखाडा महाविद्यालयात व्याख्यानमाला

पुण्य नगरी

पालक मेळाव्यास उत्स्फूर्त प्रतिसाद

शब्दांना सत्याची धार प्रहार

एड्स या आजारांवर प्रतिबंध हाच एकमेव उपाय : डॉ. किशोर देसले

पुढारी

पोक्सो कायदा, बेटी बचाव बेटी पढाओ मार्गदर्शन

पुण्य नगरी

'सायबर गुन्हेमुक्त पालघर नक्कीच होईल!'

लोकमत मस्ट READ

उलगडले पक्षी संवर्धनाचे महत्त्व

लोकमत न्यूज नेटवर्क

कार्यशाळेच्या उद्घाटनप्रसंगी प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे, विभागप्रमुख डॉ. ए. एल. शेख यांनी प्रास्ताविक, तर प्रा. किरण पारधी यांनी सूत्रसंचालन केले. प्रा. प्रतीक ... यांनी आभार मानले.

लोकमत

राज्यस्तरीय चर्चासत्रात पटवून दिले शिक्षणाचे महत्त्व

रामशेठ ठाकूर महाविद्यालय येथे एकदिवसीय कार्यक्रम

लोकमत न्यूज नेटवर्क

लोकमत

रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा येथे आयोजित मराठी भाषा गौरव दिन मोठ्या उत्साहात साजरा झाला.

मोखाडा महाविद्याल... माय मराठीची बोलू...

मराठी भाषा गौरव दिन मोठ्या उत्साहात साजरा

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुण्य नगरी

कविता ऐकण्यासाठी काळजात हवी रेंज!

श्रावण कवी संमेलनात हनिफ शेख यांचे वक्तव्य

पुण्य नगरी

दुर्गम भागातील वि... सक्षम करण्यासाठी त...

माजी खा. रामशेठ ठाकूर यांचे वक्तव्य

लोकमत

रामशेठ ठाकूर महाविद्यालयात ... त्या विद्यार्थ्यांचा सत्कार

दैनिक सा...

विद्यार्थ्यांनी उज्ज्व...

दै. सागर 15-02-2025

... महाविद्यालयात उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम संपन्न

पुढारी

संक्षिप्त

लोकनेते रामशेठ ठाकूर महाविद्यालयात मराठी भाषासंवर्धन पंधरवडा शुभारंभ

दै. सागर 25-10-24

सविता मौळे, गणेश दोधाड व माणिक वाघ यांची मुंबई विद्यापीठ विभागीय स्पर्धेसाठी निवड

नगरी

...लयात तज्ज्ञांकडू...
...रंपरेचे महत्त्व विश...

...दिवसीय
...रीय चर्चासत्र

Palghar Edition

लोकमत

'वाचनामुळे योग्य-अयोग्याची समज येते!'

लोकमत न्यूज नेटवर्क

खोडाळा : वाचनाचे अनेक फायदे असून वाचनाने योग्य-अयोग्य याची समज वाढीस लागते, असे प्रतिपादन प्राथमिक शिक्षक नितीन आहेर यांनी केले. ते रयत शिक्षण संस्थेच्या कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयात महाराष्ट्राचा वाचन संकल्प आयोजित उपक्रमांतर्गत व्याख्यानमालेत बोलत होते.

आहेर पुढे म्हणाले की, महात्मा फुले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, अब्राहम लिंकन, स्वामी विवेकानंद, आईन्स्टाईन यांच्या जीवनात वाचनाने झालेले परिवर्तन अधोरेखित केले.

महान क्रांतिकारक भगतसिंग हे फाशीला सामोरे जाण्यापूर्वी आदल्या रात्री पुस्तक वाचत होते. इतके भगतसिंगांचे वाचनावर प्रेम होते व भारतातील युवकवर्गसुद्धा वाचक व्हावा, ही त्यांची मनोमन इच्छा होती.

यावेळी गोखले एज्युकेशन सोसायटीचे प्रा. शैलेश भगदाणे यांनीही विद्यार्थ्यांना वाचन संस्कृतीचे महत्त्व इंग्रजी भाषेत समजावून सांगितले. यावेळी कॉलेजचे प्राचार्य ए. एन. चांदो... उपप्राचार्य एस. ई. सैंदनशिव, उपप्रा... डॉ. एस. जी. मेंगाळ, प्रा. व्ही. एम... आर. डी. घाटाळ आदी उपस्थि...

महाराष्ट्र सम्राट — ठाणे, गुरुवार दि. १३ मार्च २०२५ — संपादक : गणेश चंद्रक...

दुर्गम भागातील विद्यार्थी सक्षम झाला पाहिजे ही आमची तळमळ : लोकनेते रामशेठ ठाकूर

पुढारी — www.pudhari.com

कविता करणे, ऐकण्यासाठी काळजात रेंज हवी : हनिफ शेख

१४ वे श्रावणी कविसंमेलन मोठ्या उत्साहात

पुण्य नगरी

In Short

माणिक वाघने पटकावले कांस्यपदक

मोखाडा : रयत शिक्षण संस्थेचे लोकनेते रामशेठ ठाकूर विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालयातील विद्यार्थी माणिक वाघ याने मुंबई विद्यापीठामार्फत घेतल्या जाणाऱ्या आंतरमहाविद्यालयीन क्रॉस कंट्री स्पर्धेत सहभाग घेतला होता. त्याने या स्पर्धेत कांस्यपदक मिळवले आहे. त्यांची आता ऑल इंडिया क्रॉस कंट्री संघात निवड झाली असून, तो ऑल इंडियासाठी खेळणार असल्याने त्यांचे अभिनंदन केले जात आहे. मुंबई विद्यापीठाच्या आंतर महाविद्यालयीन क्रॉस कंट्री स्पर्धेचे मुंबई येथे आयोजन करण्यात आले होते. या स्पर्धेसाठी मोखाडा महाविद्यालयातील माणिक वाघ याची ठाणे झोन ३ च्या संघात निवड करण्यात आली होती. झालेली निवड ...णकने

कोकणचे मुखपत्र — ...सागर — 01-08-2024

...वल भविष्य घडवले पाहिजे-प्रदीप गीते

लोकमत

स्पर्धा परीक्षा केंद्रात... विद्यार्थी बनले तलाठी, वनरक्षक

पुढारी — www.pudhari.com

दुर्गम भागातील विद्यार्थी सक्षम करण्यासाठी आमची तळमळ -लोकनेते रामशेठ ठाकूर

प्रहार — शब्दांना सत्याची धार

मोखाडा महाविद्यालयात मराठी भाषा गौरव दिन उत्साहात

पुढारी — www.pudhari.com

गरिबीला अडचण समजू नका, तिला ताकद बनवा; जि.प.अध्यक्ष निकम यांचे प्रतिपादन

मोखाड्यात महाविद्यालयीन श्रम संस्कार शिबीर समारोप

लोकमत

'डॉ. पंजाबराव देशमुख ...क दूरदृष्टीचा नेता'

लोकमत न्यूज नेटवर्क

...ोडाळा : डॉ. पंजाबराव देशमुख ...हणजे दूरदृष्टीचा नेता होय, असे ...तिपादन जव्हार महाविद्यालयाचे मराठी विभागप्रमुख डॉ. राहुल पाटील यांनी केले. 'डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे कार्य व विचार' या विषयावर ते बोलत होते.

डॉ. पंजाबराव देशमुख यांच्या शतकोत्तर रौप्यमहोत्सवी जयंतीनिमित्त श्री शिवाजी शिक्षण संस्था, अमरावती संचलित डॉ. गोपाळराव खेडकर महाविद्यालय तेल्हारा (जि. अकोला) व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आणि रयत शिक्षण संस्थेचे, लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा यांच्या संयुक्त विद्यमाने व्याख्यानमाला झाली. यावेळी प्रा. एस. आर. व्हंडे, प्राचार्य डॉ. गोपाल ढोले, प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे आदी उपस्थित होते.

आम्ही रयत सेवक

मा. प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांच्या समवेत वरिष्ठ महाविद्यालय प्राध्यापक वृंद

मा. प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांच्या समवेत उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम विभागाचा स्टाफ

मा. प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांच्या समवेत शिक्षकेत्तर कर्मचारी.

रयत शिक्षण संस्थेचे,

लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा

स्थापना : जून १९८४

नॅक पुनर्मूल्यांकन A+ Grade (3.43 CGPA)

दूरध्वनी : (०२५२९) २५६६२८ । Website : www.asccmokhada.in Email : asccmokhada@gmail.com

संस्कृती

अंक तेरावा : २०२४-२५ नियतकालिक

संपादक मंडळ

• अध्यक्ष •

प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे

• प्रमुख संपादक •

प्रा. टी. एम. पराडके

• सह संपादक •

प्रा. एस. ई. सैंदनशिव
प्रा. व्ही. एम. मोरे
प्रा. डॉ. एस. एच. जाधव
प्रा. आर. डी. घाटाळ
प्रा. बी. जी. शिद

• मुखपृष्ठ संकल्पना •

प्रा. पी. एस. राऊत

• अंतर्गत मांडणी •

डॉ. एस. जी. मेंगाळ

• मुद्रक : विकास प्रिंटींग ॲण्ड करिअर्स प्रा. लि.
३२, एम.आय.डी.सी., सातपूर, नाशिक.

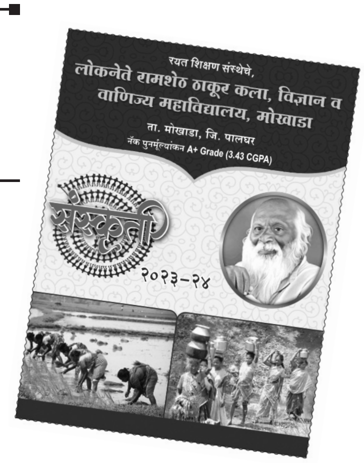

अंक बारावा : २०२३-२४

‘स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे ब्रीद’ – कर्मवीर
रयत शिक्षण संस्थेचे,

लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा ता. मोखाडा, जि. पालघर

महाविद्यालय विकास समिती (२०२३–२४ ते २०२७–२८)

मा.श्री. रामशेठ ठाकूर	चेअरमन प्रतिनिधी	चेअरमन
मा.श्री.ॲड. भगीरथ शिंदे	स्थानिक प्रतिनिधी	सदस्य
मा.आमदार श्री. बाळाराम पाटील	संस्था प्रतिनिधी	सदस्य
मा.आमदार श्री. सुनील भुसारा	स्थानिक प्रतिनिधी	सदस्य
मा. श्री. प्रकाश निकम	स्थानिक प्रतिनिधी	सदस्य
मा. श्री. कुणाल लाडे	स्थानिक प्रतिनिधी	सदस्य
मा. प्रा. एस. ई. सैंदनशिव	प्राध्यापक प्रतिनिधी	सदस्य
मा. प्रा. एस. ए. फुंदे	प्राध्यापक प्रतिनिधी	सदस्य
मा. डॉ. एस. जी. मेंगाळ	समन्वयक, आय.क्यु.ए.सी.	सदस्य
मा. प्रा. व्ही. एम. मोरे	प्राचार्य नियुक्त विभाग प्रमुख	सदस्य
मा. श्री. डी. के. आहेर	शिक्षकेत्तर सेवक प्रतिनिधी	सदस्य
मा. प्रा. डॉ. ए. एन. चांदोरे	प्र. प्राचार्य, लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा	सचिव

प्राचार्यांचे मनोगत ...

लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालयाचा शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या संस्कृती वार्षिक अंक प्रकाशित करण्याच्या निमित्ताने मला विशेष आनंद होत आहे. महाराष्ट्रातील बहुजनांच्या शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक उन्नतीसाठी पद्मविभुषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी दि. ४ ऑक्टोबर १९१९ रोजी रयत शिक्षण संस्थेची स्थापना केली. सन १९८४ साली पालघर जिल्ह्यातील मोखाडा आदिवासी व दुर्गम भागात कर्मवीर अण्णांच्या प्रेरणेतून रयत शिक्षण संस्थेचे कला व वाणिज्य महाविद्यालय स्थापन करण्यात आले. तसेच या परिसरातील विद्यार्थ्यांची विज्ञान विषयातील अभ्यासाची गरज पूर्ण करण्यासाठी संस्थेने सन २०१३ पासून महाविद्यालयात विज्ञान शाखा सुरू केली.

महाविद्यालयाचे अंतरंग म्हणजे संस्कृती हा वार्षिक अंक होय. आमच्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक, सांस्कृतिक, साहित्यिक, भौतिक क्षेत्रांतील घडामोडींचे प्रतिबिंब म्हणजे संस्कृती अंक होय. यामध्ये माझ्या विद्यार्थी वर्गाप्रमाणेच सहकारी प्राध्यापक बंधू-भगिनी या व त्यांच्या भूमिकेचे विविध पैलू या वार्षिक अंकात प्रतिबिंबीत करण्यात आले आहेत.

लोकनेते रामशेठ ठाकूर महाविद्यालय (नॅक) मूल्यांकनांमध्ये ए+ ग्रेड व ३.४३ (सी.जी.पी.ए.) मिळविणारे पालघर जिल्ह्यातील एकमेव महाविद्यालय, त्याचबरोबर पालघर जिल्ह्यातील उत्कृष्ट व सुंदर महाविद्यालय म्हणून ओळख आहे. तसेच महाराष्ट्र शासनाचा परिस स्पर्श योजनेंतर्गत मुंबई विद्यापीठाने पालघर जिल्ह्यातील नॅक मार्गदर्शनासाठी नियुक्त केलेले प्रमुख महाविद्यालय आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ पासून मुंबई विद्यापीठ, मुंबई व महाराष्ट्र शासनाच्या नियमानुसार नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण (एन.ई.पी.) सक्षमपणे राबवत आहे.

महाविद्यालयाने वर्षभरात विद्यार्थी सर्वांगीण विकासासाठी महाविद्यालयात वेगवेगळे ४५ कार्यक्रम राबविले.

महाविद्यालयात या शैक्षणिक वर्षात संशोधनाला चालना मिळविण्यासाठी ०२ राज्यस्तरीय चर्चासत्रे व ०१ राष्ट्रीय स्तरावरील चर्चासत्र आयोजित केले होते. त्याचबरोबर ०५ वेगवेगळ्या कार्यशाळांचे आयोजन करण्यात आले होते. महाविद्यालयातील वनस्पतीशास्त्र विभागामार्फत मोखाडा परिसरातील रानभाज्या महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. महाविद्यालयातील

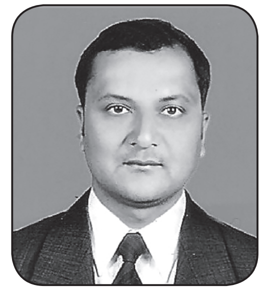

कला, विज्ञान व वाणिज्य शाखेने स्वतंत्र विद्यार्थी व पालक स्नेहमेळावा आयोजित केला होता.

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये २१० विद्यार्थ्यांना विविध क्षेत्रांमध्ये उत्कृष्ट कामगिरी केल्याबद्दल वार्षिक पारितोषिक समारंभामध्ये प्रमाणपत्र वाटप करण्यात आले. महाविद्यालयातील विद्यार्थी माणिक वाघ याला मुंबई विद्यापीठाच्या क्रॉस कंट्री स्पर्धेत कांस्यपदक मिळाले, तसेच भावेश कोरडे या विद्यार्थ्याला नेपाळमधील पोखरा येथील जम्प रोप या राष्ट्रीय क्रीडा प्रकारामध्ये सुवर्ण व कांस्यपदक मिळाले.

महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या व प्राध्यापकांचा सामाजिक कार्यात नेहमीच सहभाग असतो. राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या माध्यमातून पुलाचीवाडी येथे सात दिवसीय श्रमसंस्कार शिबिराचे आयोजन करण्यात आले होते. त्याचबरोबर एनएसएस मार्फत वर्षभरात ३३ वेगवेगळ्या सामाजिक कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते.

महाविद्यालयातील २० विद्यार्थ्यांनी मुंबई विद्यापीठाच्या आविष्कार संशोधन स्पर्धेत भाग घेतला होता. मुंबई विद्यापीठ, मुंबई व महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शनानुसार महाविद्यालयामध्ये वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा व स्कुल कनेक्ट-०२ यांचा पंधरवाडा यशस्वीपणे राबविण्यात आला.

या वर्षी महाविद्यालयातील १२ प्राध्यापकांना लघुसंशोधन प्रकल्पासाठी महाविद्यालयाने २,०७,०००/- रुपयांचे आर्थिक सहाय्य केले आहे. तसेच प्राध्यापकांनी ०३ राष्ट्रीय पेटंट, १५ राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय शोधनिबंध प्रकाशित केलेले आहेत. प्राध्यापकांनी वेगवेगळ्या चर्चासत्रात सहभाग नोंदविला आहे. महाविद्यालयांनी बोटॅनिकल गार्डनमध्ये दुर्मिळ वनस्पतींचे

संवर्धन करण्यासाठी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वन आणि जलवायू परिवर्तन मंत्रालयाकडून अनुदान प्राप्त झाले व त्यातून महाविद्यालयाने गार्डनमध्ये दुर्मिळ वनस्पतीचे संवर्धन केलेले आहे. आणि त्याचबरोबर इतर राष्ट्रीय व विद्यापीठ बोटॅनिकल गार्डनसाठी दुर्मिळ वनस्पतींचे रोपे दिलेली आहेत.

महाविद्यालयाने शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ साठी मुंबई विद्यापीठाकडे उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कारासाठी प्रस्ताव पाठविला होता, त्यानुसार महाविद्यालयास विद्यापीठ कमिटी भेट देऊन गेलेली आहे. तसेच या वर्षी विज्ञान शाखेकडून डीबीटी स्टार कॉलेजसाठी महाविद्यालयाने प्रस्ताव डीबीटी, न्यू दिल्ली येथे पाठविली आहे. महाविद्यालयाने या वर्षी रयत शिक्षण संस्थेकडून होणारे ॲकॅडेमिक ॲण्ड ॲडमिनिस्ट्रेटिव्ह ऑडिट पूर्ण करून घेतलेले आहे.

महाविद्यालयाची सुंदर अशी इमारत त्याचबरोबर अद्ययावत डिजिटल साक्षरता केंद्र, सुसज्ज प्रात्यक्षिक लॅबस व वर्गखोल्या आहे. महाविद्यालयामध्ये प्रत्येक वर्गात आय.सी.टी. व इंटरनेट सुविधा व त्याचबरोबर इंटरॅक्टिव्ह पॅनल जोडण्यात आलेले आहेत. महाविद्यालयामध्ये Biofloc, Scitech Soymate व TERI इ. प्रकल्प यशस्वीरित्या चालू आहे. याशिवाय वृक्षारोपण, वृक्षसंवर्धन, गांडूळ खत प्रकल्प इ. नाविन्यपूर्ण उपक्रम राबविले जात आहे.

महाविद्यालयातील विकासामध्ये सक्रिय योगदान देण्याच्या दोन प्राध्यापकांसाठी या वर्षासाठी पुरस्कार देण्यात आलेले आहेत. त्यामध्ये प्रा. सुभाष एकनाथ सैंदनशिव (वनस्पतीशास्त्र) यांना लोकनेते रामशेठ ठाकूर या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले, तर प्रा. सुभाष अजिनाथ फुंदे (भौतिकशास्त्र) यांना ॲड. भगिरथ शिंदे या पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

महाविद्यालयाची आर्थिक परिस्थिती नाजूक असल्यामुळे मा. रामशेठ ठाकूर साहेबांनी महाविद्यालयासाठी कुठलाही आर्थिक निधी कमी पडू दिलेला नाही व तसेच महाविद्यालयाच्या नेहमी पाठीशी असलेले ॲड. भगिरथ काका शिंदे यांनी या दुर्गम भागातील महाविद्यालयाच्या समस्यांचे निराकरण केले.

चालू शैक्षणिक वर्षामध्ये महाविद्यालयाला विविध क्षेत्रांतील मान्यवरांनी भेटी दिल्या व गुणवत्ता विकास भूमिकेचे कौतुक करून पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छाही दिल्या. यामध्ये रयत शिक्षण संस्थेचे व्हा. चेअरमन, मा. ॲड. भगिरथ शिंदे, रयत शिक्षण संस्थेचे मॅनेजिंग कौन्सिल सदस्य व महाविद्यालय विकास समिती अध्यक्ष मा. रामशेठ ठाकूर, माजी आमदार मा. सुनिलभाऊ भुसारा, पालघर जिल्हा परिषद अध्यक्ष मा. प्रकाशजी निकम, माजी प्राचार्य डॉ. एल. डी. भोर, जनार्दन भगत शिक्षण प्रसारक संस्था पनवेलचे व्हा. चेअरमन मा. वाय. टी. देशमुख, मोखाडा नगरपंचायत मा. नगराध्यक्ष अमोल पाटील, C.A. मा. कुणालजी लाडे, मा. प्राचार्य डॉ. राजाराम राठोड, मा. प्राचार्य डॉ. पी. व्ही. रसाळ, प्रा. गोवे, शिवाजी विद्यापीठाचे वरिष्ठ वनस्पती शास्त्रज्ञ मा. डॉ. एस. आर. यादव, डॉ. यु. एस. यादव, भारतीय वनस्पती सर्वे क्षण पुणेचे शास्त्रज्ञ डॉ. मयुर कांबळे, डॉ. विनोद गोसावी, डॉ. शरद कांबळे, डॉ. मनोहर जोपळे, डॉ. राहुल पाटील, निखिल तुलसीगर, कोलकत्ता बोटॅनिकल गार्डनचे शास्त्रज्ञ, डॉ. स्वामी, इन्स्पेक्टर राष्ट्रीय आपत्ती दलचे मोहीत शर्मा, वनखात्याचे अधिकारी इत्यादींनी महाविद्यालयास भेटी दिल्या. ए.पी.आय. पालघर प्रदीप गिते, याचबरोबर मा. मुख्यमंत्री यांच्या विशेष कार्यकारी अधिकारी प्रिया खान मॅडम व RUSA चे अधिकारी यांनी महाविद्यालयास शुभेच्छा दिल्या. शिवाजी शिक्षण संस्था अमरावतीचे सुरेश बापू खोटरे, प्राथमिक आरोग्य केंद्र जव्हारचे डीन डॉ. भरत महाले, मोऱ्हांडा प्राथमिक आरोग्य केंद्रप्रमुख डॉ. किशोर देसले इ.ना महाविद्यालयात भेटी देऊन शुभेच्छा दिल्या. याबरोबर रायगड विभागाचे इन्स्पेक्टर श्री. कोंगेरें साहेब, बिलिंग सुपरवायझर श्री. म्हात्रे साहेब, आर्किटेक्चर श्री. निकम साहेब यांनी भेटी देऊन महाविद्यालयास शुभेच्छा दिल्या. रयत शिक्षण संस्थेच्या AAA तपासणीसाठी दि. २६-४-२०२५ रोजी AAA चे चेअरमन, प्राचार्य, डॉ. एस. पी. नगरकर, सदस्य, प्राचार्य डॉ. एम. टी. सरोदे व समन्वयक प्रा. डॉ. एन. व्ही. मालपुरे यांनी महाविद्यालयास भेट दिली.

रयत शिक्षण संस्थेचे सर्व सन्माननीय पदाधिकारी सदस्य, महाविद्यालयातील प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी, आजी-माजी विद्यार्थी, पत्रकार, पालक या सर्वांचाच महाविद्यालयातील विविध कार्यक्रमात सहभाग होता, या सर्वांचा मी ऋणी आहे.

डॉ. ए. एन. चांदोरे
प्र. प्राचार्य

संपादकीय...

'संस्कृती' २०२४-२५ चा अंक आपल्या हाती देतांना आम्हाला अतिशय आनंद होतो. 'स्वतःसाठी काही करता आलं नाही तरी इतरांसाठी जगून बघावं आणि दुसऱ्यांच्या डोळ्यातील आसवं पुसताना त्यात आपलं प्रतिबिंब शोधावं' या उक्तीप्रमाणे सबंध आयुष्यभर जे बहुजन समाजासाठी चंदनकष्ट झिजले ते कर्मवीर भाऊराव पाटील. आपल्या शिक्षणकार्याद्वारे खेड्यापाड्यातून शिक्षणाची ज्ञानपीठे उघडणारे , सबंध मानव जातीला स्वाभिमान, स्वालंबन, साधेपणा आणि श्रमप्रतिष्ठा या मौलिक गुणांची प्रत्यक्ष कृतीद्वारे शिक्षण देवून अखिल मानव जातीत मानवतावाद रुजवण्यासाठी आयुष्याच्या अखेरपर्यंत प्रयत्नशील असणारे कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी लावलेल्या वटवृक्षाचीच एक पारंबी म्हणजे आमचे रयत शिक्षण संस्थेचे, लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा होय.

विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक, सामाजिक, भावनिक व व्यक्तिमत्व विकासासाठी महाविद्यालय विविध उपक्रम राबवत असते. त्यांचे प्रतिबिंब 'संस्कृती' या अंकातील वैविध्यपूर्ण लेखनात पडलेले दिसते. विद्यार्थ्यांचा भरभरून मिळणारा लेखन प्रतिसाद, सहकाऱ्यांचे सहकार्य आणि संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांची अनमोल मार्गदर्शन यामुळे हा वार्षिक अंक नावारुपाला येणे शक्य झाले आहे. आदिवासी जीवनाचा वेध घेणारे लेख, कविता, सामाजिक माध्यमांचा तरुणांवर होणारा परिणाम, समाजातील ज्वलंत समस्या, ऐतिहासिक लेख अशा अनेक वैचारिक लेखांचा समावेश आहे.

आमचा प्राध्यापक वर्ग व्यासंगी व संशोधनाची नवनवीन स्थितीचे धुंडाळणारा व विद्यार्थ्यांचे सर्वांगीण प्रगती व्हावी यासाठी प्रयत्नशील असणारा आहे. विद्यार्थी केंद्रबिंदू मानून वर्षभर महाविद्यालयामध्ये अनेक उपक्रम राबवले जातात. यातील काही उपक्रम संस्कृतीमध्ये शब्दबद्ध केलेले आहेत. या अंकाच्या संपादनाच्या आणि संयोजनाच्या संदर्भात मला अनेकांचे अनेक विविध स्वरूपाचे सहकार्य लाभले त्यामध्ये प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांनी दिलेले संपादनाचे पूर्ण स्वातंत्र, सहकार्य, आपुलकी अत्यंत मोलाची आहे. माझ्या कामावर विश्वास टाकणारे माझे संपादक मंडळ, मुख्य पृष्ठासाठी समर्पक कल्पना सुचविणारे प्रा. डॉ. एस. एच. जाधव, अंतर्गत सजावटीची दक्षता घेणारे डॉ. एस. जी. मेंगाळ, मुद्रित शोधनास मदत करणारे प्रा. आर. डी. घाटाळ, सर्व कर्मचारी व विकास प्रिंटींग करिअर्स प्रा. लि. या सर्वांचे मन:पूर्वक आभार.

प्रा. टी. एम. पराडके
संपादक

या शैक्षणिक
वर्षात राज्य, राष्ट्रीय,
जागतिक स्तरावर किर्तीमान राजधुरंदर,
मातृभूमीच्या रक्षणार्थ शहीद झालेले भारतमातेचे
शूरवीर, जागतिक किर्तीचे साहित्यिक, विचारवंत,
कलावंत, संशोधक, शिक्षणतज्ज्ञ, उद्योजक, सामाजिक
कार्यकर्ते, शेतकरी, संस्थेतील व महाविद्यालयातील सेवक,
विद्यार्थी व त्यांचे आप्तेष्ट, संस्थेवर प्रेम करणारे स्नेहीजण व
नैसर्गिक आपत्तीत प्राण गमावलेले देशबांधव... यापैकी दिवंगत
झालेल्यांना ‘संस्कृती’चे आदरपूर्वक अभिवादन!
महाविद्यालयाच्या वतीने भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करीत आहोत!

दृष्टिक्षेपात महाविद्यालय

आदिवासी दुर्गम भागात महाविद्यालयाची स्थापना – १९८४	महाविद्यालयास नॅक समितीकडून A+ (3.43 CGPA) ग्रेड प्राप्त

उद्योजकता विकास केंद्रातर्गत मत्स्यपालन व प्रशिक्षणाची मोफत सोय	मराठी वाङ्मय मंडळ, वाणिज्य मंडळ, इतिहास विद्यार्थी मंडळ, विज्ञान मंडळ, नियोजन मंडळ असे सहशैक्षणिक उपक्रम	आदिवासी समाज स्वालंबी बनविण्यासाठी Teri मार्फत सुगंधी द्रव्यांचे उद्योगक्षम प्रशिक्षण केंद्र
विविध शॉर्ट टर्म कोर्सेस व स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र	डिजीटल साक्षरता कार्यक्रमांतर्गत मोफत आयटी कोर्सेस व करिअर मार्गदर्शन	कमवा व शिका योजना
प्रत्येक विभागाची निकालाची उज्ज्वल परंपरा	निसर्गरम्य परिसर, पायाभूत सोयी सुविधांयुक्त, सुसज्ज इमारत	मुंबई विद्यापीठाची कायमस्वरूपी संलग्नता
श्रम संस्कृती जोपासणारी राष्ट्रीय सेवा योजना	इतिहास, अर्थशास्त्र, मराठी विषयातून व वाणिज्य शाखेतून पदवी शिक्षणाची सोय	इतिहास विषयातून पदव्युत्तर शिक्षणाची सोय
सायटेक सोयामेट प्रकल्प	११ वी व १२ वी या वर्गासाठी व्यवसायाभिमुख पदविका अभ्यासक्रमाची सोय (एम.सी.व्ही.सी.)	सी.ओ.सी., स्पर्धा परीक्षा, बँकिंग, व्यवसाय मार्गदर्शनविषयक स्वतंत्र मार्गदर्शन कक्ष
वनस्पतीशास्त्र, प्राणीशास्त्र, रसायनशास्त्र, भौतिकशास्त्र व गणित या विषयातून विज्ञान पदवीच्या शिक्षणाची सोय	समृद्ध, प्रशस्त संगणकीकृत ग्रंथालय	प्राध्यापकांचे राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय परिषदेत शोध निबंध सादर

रयत गीत...

रयतेमधूनी नव्या युगाचा माणूस आता घडतो आहे
वटवृक्षाच्या विशालतेचा मोह नभाला पडतो आहे

कर्मवीरांचे ज्ञानपीठ हे, शक्तिपीठही ठरते आहे
शाहुफुल्यांचे समानतेचे तत्त्व मानसी मुरते आहे
धर्मजातीच्या पार गांधींचे मूल्य मानवी जपतो आहे

गरिबांसाठी लेणी मोडून लक्ष्मी वहिनी झाली आई
कमवा आणि शिका मंत्र हा, तरूणाईला प्रेरक होई
स्वावलंबी वृत्ती ठेवून ज्ञानसाधना करतो आहे

दीन दलितांसाठी अण्णा, तुमची झिजली चंदनकाया
अनाथ जीवा सदा लाभली मातृहृदयी तुमची माया
शून्यामधल्या नवसृष्टीचा निर्मिक तोही ठरतो आहे

जीवनातला तिमिर जावा प्रबोधनाची पहाट व्हावी
इथे लाभले पंख लेऊनी उंच भरारी नभात घ्यावी
प्रतिभाशाली बहुजनांचा वेलू गगनी चढतो आहे
रयतेमधुनी नव्या युगाचा माणूस आता घडतो आहे...

कवी - विठ्ठल वाघ

दि प्रेस ॲण्ड रजिस्ट्रेशन ऑफ बुक ॲक्ट :
नियम ०८ फॉर्म ०४ प्रमाणे निवेदन

प्रकाशन स्थळ	:	लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा, ता. मोखाडा, जि. पालघर
प्रकाशन काल	:	वार्षिक
प्रकाशक	:	प्र. प्राचार्य, डॉ. ए. एन. चांदोरे
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
पत्ता	:	लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा, ता. मोखाडा, जि. पालघर पिन - ४०१ ६०४, दूरध्वनी : (०२५२९) २५६६२८
प्रमुख संपादक	:	प्रा. टी. एम. पराडके
राष्ट्रीयत्व	:	भारतीय
मुद्रकाचे नाव	:	विकास प्रिंटींग ॲण्ड करिअर्स प्रा. लि.
पत्ता	:	३२, एम.आय.डी.सी. सातपूर, नाशिक. मो. ०२५३ - २३५१०१०
स्वामित्व	:	रयत शिक्षण संस्थेचे, लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा.

मी. प्र. प्राचार्य, डॉ. ए. एन. चांदोरे जाहीर करतो की, वर दिलेली माहिती/ तपशील माझ्या माहिती समजुतीप्रमाणे खरी आहे.

प्र. प्राचार्य

डॉ. ए. एन. चांदोरे

या अंकातील मतांशी प्रकाशक व संपादक सहमत असतीलच असे नाही. (फक्त खाजगी वितरणासाठी)

गद्य विभाग

“जगा इतके की
आयुष्य कमी पडेल
हसा इतके की
आयुष्य कमी पडेल
काही मिळाले तर
नशिबाचा खेळ आहे
पण प्रयत्न इतके करा की
परमेश्वराला देने
भागच आहे.”

– पु. ल. देशपांडे

अंतरंग

१. कॉलेज कॅम्पस आणि मी एक विद्यार्थी .... **जगदीश खाडे** (एस.वाय., बी. एस्सी.)

२. शाळेतील विद्यार्थी .... **प्रथमेश जाधव** (टी.वाय.बी.ए.)

३. आयुष्याच्या वळणामधील प्रेम .... **तुकाराम खुताडे** (एस.वाय.बी.एस्सी.)

४. एम.पी.एस.सी.तील प्रवास .... **भावेश कान्हव** (एस.वाय.बी.एस्सी.)

५. एक गोष्ट विद्यार्थ्यांच्या मनाची .... **अलिशा शेख** (एस.वाय.बी.कॉम.

६. जाणून घेऊ या एक मानसिक व्यायामाबद्दल ....**उमिका पाबळकर** (एस.वाय.बी.कॉम.)

७. Mother ....**Dikshita Raut** (F.Y.B.A.)

८. अमली पदार्थांचे सेवन : समाजासाठी एक शाप ....**रोहित निकम** (एफ.वाय.बी.ए.)

९. पेरणी... ....**शिवाजी वळवी** (टी.वाय.बी.ए.)

१०. वतवड्या डोंगर ....**श्रावण पिंगळे** (टी.वाय.बी.ए.)

११. Financial Mathematics in Daily Life ....**Ajay Mirke** (T.Y. B.Sc.)

१२. आदिवासींचे हक्क .... **प्रा. ए. डी. वरठा** (भौतिकशास्त्र विभाग)

१३. Use of Al in Applied Zoology ....**आशा जनाठे** (टी.वाय. बी.एस्सी.)

१४. गांडूळ खत निर्मिती .... **अतुल माळी** (टी.वाय. बी.एस्सी.)

१५. बोहाडा.. **तनुजा जाधव** (एफ.वाय. बी.ए.)

१६. Stock Market .... **Ajay Chavan** (S.Y .B. Com.)

१७. Natural heritage of Mokhada......................... **Ashwini Moule** (T.Y. B.Sc.)

१८. Dr. Vikram Sarabhai : Father of Indian Space Program **Dinesh Lakhan** (S.Y. B.Sc.)

१९. डॉ. पंजाबराव देशमुख : एक कृतीशील व्यक्तिमत्त्व ..... **प्रा. एस. आर. व्हंडे** (रसायशास्त्र विभाग)

२०. Mathematics in Nature and its fascinating patterns....... **Yogesh Varathe** (T.Y. B.Sc.)

२१. मोखाडा परिसरातील ऐतिहासिक ठेवा .... **डॉ. एस. एच. जाधव** (इतिहास विभाग)

कॉलेज कॅम्पस आणि मी एक विद्यार्थी

जगदीश खाडे (एस.वाय.बी.एस्सी.)

शालेय जीवनातून महाविद्यालयीन आयुष्यातील पदार्पण म्हणजे एका अर्थाने नव्या क्षितीजाचा शोध. नवीन वातावरण, नवीन शिक्षण, नवीन मित्र-मैत्रिणी आणि खूप उत्सुकता या नवीन गोष्टींसाठी मार्क खेनने सांगितले. शिक्षणाची व्याख्या येथे तंतोतंत लागू होते.

What you must acquire without interference From your schooling !!!

रात्रीत आपल्या शिक्षण तसेच अभ्यास पद्धतीन आमूलाग्र बदल दिसून येतो. महाविद्यालयीन आयुष्य म्हणजे एक प्रकारे मज्जाच! महाविद्यालयीन आयुष्य, तिथली मज्जा अगदी लाईन मारण्यापासून ते लेक्चर बंक करून टाईमपास करण्यापर्यंत ही असते. महाविद्यालयीन मज्जा... प्रत्येक महाविद्यालयीन तरुणाने किंबहुना केलीच पाहीजे. ज्या वेळेला जे करायला हवे त्यातील त्याची खरी मजा असते. मार्क खेनच्या खऱ्या म्हणण्याचा अर्थ म्हणजे, वर्गाबाहेरसुद्धा तुम्ही कशा प्रकारे शिकू शकता आणि कुठल्या चांगल्या चार गोष्टी आत्मसात करू शकता. यावर तुमचे पुढील आयुष्यातील यश-अपयश नक्कीच काही प्रमाणात अवलंबून असू शकते. महाविद्यालयीन आयुष्याकडे बघण्याचा विद्यार्थाचा दृष्टिकोन हा एखाद्या हेतूबरोबरच आयुष्यभरासाठी मित्र जोडण्याचा असल्याचा पाहीजे.

माझे महाविद्यालय म्हणजे माझी आवडती जागा. कोणी विचारलं की कोणतं रे तुझं कॉलेज, तर अभिमानाने कॉलजचे नाव सांगायचो, की मी रयत शिक्षण संस्था, लोकनेते रामशेठ ठाकुर कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा येथील विद्यार्थी, आमचं कॉलेज कॅम्पस म्हणजे आमचा जीवं की प्राण...!

जेव्हा कधी पण कॉलेज कॅम्पसमध्ये यायचो, तर असं वाटायचं की एखाद्या मनमोहक स्वर्गात आलोय की काय... असं होतं. माझं महाविद्यालयीन कॅम्पस... सुसज्ज इमारत, हिरवेगार वातावरण, भव्यदिव्य वाचनालय, मोठेसे पटांगण अशी माझ्या महाविद्यालयाची रूपरेषा...

वो कॉलेज का पहला दिन सब की तने पराये थे, और आज का वो दिन, सब कीतने अपने थे। सोचते थे जल्दी यहां से चले

जाएंगे, अब तो यह भी नहीं पता क्या हासिल कर पाएंगे।।

डिग्री पाकर भी न जाने कुछ छूट सा रहा है,
दिल न जाने क्यों टूट सा रहा है।
कभी-कभी हम याद करेंगे तुम सब की यादों को,
जब हम देखेंगे कॉलेज की पुरानी किताबों को।।

माझं महाविद्यालय हे खुपच छान आहे. माझ्या महाविद्यालयाचा परिसर हा खूपच मनमोहक आहे. खरचं महाविद्यालयीन जीवन हे खुपच मज्जा-मस्तीचे असते. खरं तरं ते आपल्याला जगता आलं पाहीजे. खरं तर महाविद्यालय ही एक जीवनाची महत्त्वाची पायरी असते. आपल्या आचारांना-विचारांना जडणघडण देण्याची एक महत्त्वाची बाब आहे. महाविद्यालयातील प्राचार्य, प्राध्यापक हे देखील जीवनाला महत्त्वाची कलाटणी देतात. खरचं मी माझ्या महाविद्यालयाचा एक विद्यार्थी आहे. एक भाग आहे याचा मला खूप अभिमान आहे. माझे महाविद्यालय नेहमी माझ्या स्मरणात राहील. कारण माझे महाविद्यालय हे विश्वातील सर्वांत सुंदर महाविद्यालय आहे.

शाळेतील विद्यार्थी

– प्रथमेश जाधव (टी.वाय.बी.ए.)

जेव्हा शाळा सुरू होते तेव्हा सर्व मुलांना त्यांचे आई–वडील शाळेमध्ये, वसतीगृहामध्ये सोडायला जातात. आणि त्यावेळी तर काही मुले त्या शाळेमध्ये थांबायला तयार नसतात, तर काही मुले तेथे आवडीने थांबलेले असतात. याचे कारण म्हणजे जे नवीनच पहिल्याच वेळी इतक्या लहानपणामध्ये आपल्या आई–वडिलांपासून दूर राहावे लागेल. त्यामुळे ते शाळेमध्ये जायला त्यांना वाटतं नाही. आणि ते मुले आई–वडीलांच्या मागे लागलेले असतात की, आई मी इथं नाय राहत. मला घरी घेऊन चला असे ते मुले रडत असताना आपल्या आई–वडिलांना सांगत असत.

काही मुले हे आवडीने शाळेत जायला तयार होतात. ते जेव्हा शाळेमध्ये आई–वडील घेऊन जातात. तेव्हा त्यांना खुप आनंद होतो, की आजपासून मला इतक्या मुलांमध्ये राहायला, खेळायला, शिकायला भेटेल त्यामुळे ते खुप आनंदी असे आणि तसे मुले हे खूप मस्तीखोर असल्यामुळे ते खुप आनंदाने तिथे राहतात.

ते विद्यार्थी हळूहळू मोठे व्हायला लागलेले असतात आणि जसे–जसे त्यांना कळायला लागले, की त्यांच्या सवयीसुद्धा बदलत जातात आणि काही मुले ही थोडाफार अभ्यासाकडे लक्ष देतात. तर काही मुले ही खोड्या काढण्यात व्यस्त होतात. नंतर ते शिक्षकांना फसवून वर्गातून पळून जाणे, आणि शिक्षकांनी विचारले, की ते सांगतात. सर आजारी होतो, घरी बोलवले होते. असे काहीपण कारणे ते शिक्षकांना सांगत होते आणि खुप आनंद घेत.

जर शिक्षकांनी काही अभ्यासक्रम दिला तर त्यावेळी सर्व मुले तो अभ्यासक्रम करतील असे नाही. काही मुलांची खूप त्रस्त नियोजन असायचे सर आज अभ्यासक्रम तपासणार तर काहीतरी कारण सांगायला लागणार याचे काही मुले नियोजन करत असत. त्यावेळी कोणी सांगत की, सर आमच्या घरी लाईट नव्हती, सर मला जरा बरं वाटत नव्हते. सर मला माहित नव्हते. सर माझ्याकडे पुस्तक नव्हते. तर असे काही कारणे हे मुल सांगत होते. तसेच काही मुले तर ज्या दिवशी अभ्यासक्रम तपासणार त्या दिवशी काही मुलेच येत नव्हती. अशा त्या खुप मजेशीर आठवणी आठवल्या तरी आपल्याला आपले दिवस आठवतात आणि हसायला येते.

नंतर ते हळूहळू मोठे होत असतात. जेव्हा आठवी, दहावीपर्यंत असताना काही मुले आपल्या आई–वडिलांकडून हट्ट करून एक मोबाईल घेऊन मागतात आणि जोपर्यंत घेऊन देत नाही आई–वडील तोपर्यंत. ती मुले आई–वडिलांसोबत नीट बोलत सुद्धा नाहीत. ती मुले आपल्याच आई–वडीलांवर रागावून राहतात. अशा वेळेस आई–वडील दोघे पण विचार करतात आणि त्या मुलाला मोबाईल घेऊन देतात. पण ज्यांच्या आई–वडीलांकडे जर तो मोबाईल घेण्याइतके पैसेसुद्धा नसतात. तरी ते कुठे तरी बाहेरगावी म्हणजे आपले गाव सोडून दुसऱ्या गावी कामाला जातात आणि पैसे सोडवून आणतात आणि त्या पैशांमध्ये त्या मुलाला मोबाईल घेऊन देतात. आई–वडीलांना चिंता वाटत असते, की आपण इतके दिवस बाहेर काम करून आपल्या बाळाला मोबाईल घेऊन दिला आहे. तर तो त्याचा वापर हा चांगल्या प्रकारे करेल की नाही हा प्रश्नचिन्ह त्याच्यासमोर

उभा असतो.

जेव्हा त्या मुलाला मोबाईल घेऊन देत असतो, तेव्हा त्या मुलाचे लक्ष पण वर्गामध्ये शिक्षक शिकवतात त्याकडे लागत नसते. फक्त त्याच्या डोक्यामध्ये एकच येत असते, की कधी बेल होते आणि मी फोन पाहतो असे त्यांना रोजच वाटत असते. एक दिवस त्या मुलाला त्या मोबाईलची खुप सवय लागलेली असे. तो वर्गामध्ये काठावर पास व्हायचा. तर कधी वर्ग सोडून कुठेतरी फोनमध्ये गेम खेळत बसायचा अशी परिस्थिती त्या मुलाची झाली होती.

जेव्हा तो कॉलेजमध्ये येतो तेव्हा त्याचे आई-वडील त्याला सांगतात की, बाळा नीट शिक्षण घे. आम्ही आता किती दिवस दुसऱ्यांच्या शेतात कष्ट करणार. पण त्या मुलाला त्यांच्या सांगण्याचा काहीच फरक झाला नाही. आई-वडिलांना वाटत होते की आपला मुलगा शाळेला जातो आणि शिक्षण घेतो. पण तो शाळेमध्ये (कॉलेजमध्ये) येऊन काय करतो हे कधी माहीतच झाले नाही. त्या आई-वडीलांना तर त्याचे कारण म्हणजे एकच असावे की त्यांचे आई-वडिल कधी कोणत्या तेथील शिक्षकांना भेटलेच नाही, तर काय आपला मुलगा करतो शाळेत येऊन हे कसे कळेल आणि पाहता पाहता तो मुलगा एकावेळी एका पेपरमध्ये नापास होतो. तर त्याचे आई-वडील यांना माहित होते, की आपला मुलगा नापास झाला. तर ते आई-वडील त्याला विचारतात, की बाळा तू नापास का? झालास तर तो मुलगा उत्तर देतो की आई जो विषय मी नापास झालो ना त्या विषयाचे शिक्षक आम्हाला शिकवत नाही. आणि त्याच दिवशी नेमकी पेपर खूप कडक झाला. त्या दिवशी कोणाला इकडे-तिकडे सुद्धा बघू देत नव्हते. त्यामुळे मी नापास झालो. ते आई-वडीलसुद्धा त्याला माफ करतात. आणि त्याचे शिक्षण हे चालू असते. नंतर तो कसातरी काठावर पास होत होता आणि नंतर त्याचे पदवीचे शिक्षण पूर्ण होते. तेव्हा त्याला आई-वडील विचारतात आता बाळा काय करणार, तेव्हा याचे उत्तर त्याच्याकडे नसते. आणि घरीच राहतो तो नंतर शिक्षण घेत नाही. नंतर तो गावातील मुले कुठे कंपनीत, बिगारी कामे करतात हे शोधतो व तो पण तिकडे कामाला निघून जातो. नंतर तो असाच घरी फिरत असतो. शेती करतो आणि राहतो. नंतर त्याला जेव्हा जीवन जगणे कठीण वाटत होते. घरचे पैसे देत नव्हते. तेव्हा त्याला शिक्षण घेतले असते तर चांगले झाले असते असे समजते.

आयुष्याच्या वळणामधील प्रेम

– तुकाराम खुताडे (एस.वाय.बी.एस्सी.)

आयुष्याच्या वळणावरच अनेकदा प्रेमाची खरी ओळख होते. हे वळण सुखाचे असो किंवा दुःखाचे ते आपल्या भावनांना नवीन दिशा देत असते. आयुष्यात येणाऱ्या अडचणी, आनंदाचे क्षण, किंवा नवीन अनुभव यांच्यातून प्रेम अधिक गहीरं होतं. प्रेम म्हणजे केवळ प्रेयशीवरती असलेली भावना नव्हे, तर ते कधी कुटुंबासाठी असतं, कधी मित्रांसाठी, तर कधी स्वतःसाठीही वळणांवरती येणाऱ्या कठीण प्रसंगांमध्ये जेव्हा कोणी आपल्याला साथ देतं. तेव्हा प्रेमाची खरी व्याख्या समजते.

त्याचबरोबर आपले ध्येय गाठण्यासाठी पुस्तकांवरती केलेले प्रेम हे अधिक मोलाचे ठरेल. त्यामुळे आयुष्याची वाट चालत असताना ध्येयस्फूर्ती असली पाहिजे. स्वामी विवेकानंद म्हणतात की :

A man is not poor without a ruppee, but a man is really poor without a dream and Ambitions.

आणि म्हणूनच अगदी तन-मन-धन या उक्तीप्रमाणे स्वतःवरती व आई-वडिलांवरती केलेले प्रेम जपा. आणि अगदी पक्षांप्रमाणे आपले ध्येय प्राप्तीकरीता उंच आकाशामध्ये गगन भरारी घ्या व आपले ध्येय प्राप्त करा. तरच हे ध्येय प्राप्तीसाठी या जडणघडणांवरती केलेले प्रेम खऱ्या अर्थाने सुजलाम सुफलाम होईल. सरते शेवटी गणेश पावले यांचे शब्द उसणे घेऊन एवढेच म्हणेन की, ''निःशब्द मी चालतो वाट तूच दाखविलेली काटेकुटे तर... ठेच कधी वाटेवरती ठरलेली... भावनांचा आतंक भारी किंचीत मनास रोखतो. न चुकता, न थकता तुला मनात पुजतो. मग घेतो पुन्हा भरारी नवी उमेद जागते शब्द ठरतात. सारखे मन तुझेच गीत गाते....

एम.पी.एस.सी.तील प्रवास

भावेश कान्हव (एस.वाय.बी.एस्सी.)

एम. पी. एस. सी. (महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग) परीक्षा ही अनेक विद्यार्थ्यांसाठी त्यांच्या स्वप्नातील सरकारी नोकरी मिळविण्याचा मार्ग असतो. हा प्रवास जसा प्रेरणादायक आहे, तसाच आव्हानात्मकही आहे.

प्रवास : एम.पी. एस.सी.चा प्रवास इच्छुक उमेदवाराच्या स्वप्नांपासून सुरू होतो. अनेक जण सुरुवातीला योग्य माहिती नसल्यामुळे गोंधळून जातात, पण जेव्हा मार्गदर्शन मिळते, तेव्हा ते आपले ध्येय निश्चित करतात. अभ्यासक्रम समजून घेणे, परीक्षेचा पॅटर्न जाणून त्यानुसार तयारी सुरू करणे ही सुरवातीची पावले असतात.

एम. पी. एस. सी. प्रवासाची सुरूवात स्वप्नाने होते. समाजात प्रतिष्ठित पदावर काम करण्याची आणि जनतेसाठी काहीतरी विशेष करण्याची इच्छा हा प्रवास खऱ्या अर्थाने सुरू होतो. जेव्हा उमेदवाराला एम. पी. एस. सी. परीक्षेबद्दल पहिली माहिती मिळते.

प्रवास सुरू करण्यासाठी एम. पी. एस. सी. परीक्षेचे स्वरूप, त्याचे टप्पे, आणि अभ्यासक्रम समजून घेणे गरजेचे असते. अनेक जण यासाठी विविध मार्गाचा अवलंब करतात. इंटरनेटवर शोधणे, क्लासेस लावणे किंवा आधी यशस्वी झालेल्या व्यक्तीचे मार्गदर्शन घेणे.

पहिल्या पावलाची तयारी :

तयारीची सुरुवात स्वतःचा अभ्यासक्रम समजून घेणे आणि योग्य अभ्यास साहित्य गोळा करण्यापासून होते. ''मी हे करू शकतो'' हा आत्मविश्वास बाळगून, उमेदवार आपले पहिले पुस्तक उघडतो आणि अभ्यासाची सुरवात करतो.

शिक्षणाचा हा प्रवास जरी वैयक्तिक असला तरी त्यात अनेक व्यक्तींचा सहभाग असतो. शिक्षक, मित्र, मार्गदर्शक आणि कुटुंब यांचे सहकार्य ही प्रवासाच्या सुरूवातीची मोठी ताकद असते.

प्रवासाची ही सुरूवात हळूहळू उमेदवाराच्या आयुष्याचा महत्वाचा भाग बनते. ज्यातून यशस्वी होण्यासाठी दृढनिश्चिय आणि परिश्रमाचा पाया रचला जातो. एम. पी. एस. सी. च्या नियमित अनेक अडथळे येतात. अभ्यासक्रमाचा प्रचंड विस्तार, स्पर्धेची तीव्रता, वेळेचे योग्य नियोजन न होणे आणि आत्मविश्वास कमी होणे यामुळे उमेदवार कधी कधी निराश होतात. परंतु सतत अभ्यास स्वतःवर विश्वास आणि योग्य मार्गदर्शन या गोष्टींमुळे हे अडथळे पार करता येतात. सराव परीक्षांचे महत्व खूप मोठे आहे.

Mock Tests (प्रतिकृती परीक्षा) : सोडवून उमेदवार आपल्या कमकुवत बाजू शोधतात आणि त्यावर काम करतात. यामुळे वेळ व्यवस्थापन आणि उत्तर-लेखन कौशल्य विकसित होते.

अखेर अथक परिश्रमानंतर जेव्हा मुख्य परीक्षा आणि मुलाखत पूर्ण होऊन यश मिळते, तेव्हा हा प्रवास खऱ्या अर्थाने फळाला येतो. यशस्वी झालेल्या उमेदवारांसाठी हा फक्त सरकारी नोकरी मिळविण्याचा क्षण नसतो, तर त्यांच्या स्वप्नांचा, संघर्षाचा आणि परिश्रमाचा सन्मान असतो.

एम. पी. एस. सी. चा प्रवास फक्त परीक्षेपुरता मर्यादित नसतो. तो आपल्याला संयम, शिस्त आणि आत्मविश्वास शिकवतो. हा प्रवास तुम्हाला अधिक सक्षम बनवतो आणि समाजासाठी योगदान देण्याची संधीही देतो.

एक गोष्ट विद्यार्थ्याच्या मनाची

अलिशा शेख (एस.वाय.बी.कॉम.)

जेव्हा कोणताही एक विद्यार्थी भविष्यात यशस्वी होण्याचे स्वप्न बघतो, तेव्हा त्याच्या यशाच्या मार्गात खूप अडचणी येतात. आणि अडचणीही अशा ज्या अविश्वसनीय आज मी ही एक विद्यार्थाच्या मनाच्या मानसिक अडचणी ज्याला त्याला सोसाव्या लागतात, याबद्दल सांगणार आहे.

जेव्हा कोणताही विद्यार्थी भविष्यात यशस्वी होण्याचे स्वप्न बघतो, तेव्हा त्याच्या अडचणी स्वत:पासून सुरू होतात. मी कोणत्या परीक्षा किंवा कार्यासाठी उत्सुक असेन का? मी हे करू शकेन का? अशा काही प्रश्नांशी जर झुंज करून तो पुढे निघाला, तर दुसरी अडचण किंवा त्याच्या यशाकडे जाण्याची दुसरी पायरी म्हणजे घरच्यांना समजावने वरून समाज व नातेवाईक लांबची गोष्ट. त्यांचे स्वतःचे आई-बाबा त्यांच्या स्वप्नांवर त्यांच्या कार्यावर प्रश्नचिन्ह लावतात. एक विद्यार्थाला यशाकडे जाण्यासाठी त्याच्या आई-वडिलांची साथ आवश्यक असते. पण जेव्हा त्यांचे आई-बाबा प्रश्नचिन्ह उपस्थित करतात. तेव्हा एक विद्यार्थी तुटून जातो.

या जगामध्ये किंवा आपल्या भारतात करोडो विद्यार्थी यशस्वी स्वप्न बघतात. त्यामधील काही स्वतःवर विश्वास नसल्याने थांबतात, तर काही घरच्यांच्या ताणांनी, टोमन्यांनी हार मानुन घेतात. पण जर एखादा विद्यार्थी याहुन ही पुढे निघाला, तर कोणत्याही परिक्षेत त्याच्या अपयशामुळे समाज काय बोलेल, याच्याआधी कोणत्याही आई-बाबा काय बोलतील आणि जिथे आई-बाबा हे स्वतः त्यांच्या मुलांसाठी किंवा मुलांचे मनोबल तोडत असतील तर काही विद्यार्थी तिथेच तुटून जातात. त्यातही मुलगा आणि मुलगी यांचा भेद ही खूप छान केला जातो. इथे मुलाला १० ते १५ वर्ष तर मुलीला ५ ते ६ वर्षाच्या आत स्वतःला सिद्ध करावं लागते.

ज्या विद्यार्थाला यश मिळाले. तर सर्व जण त्याच्या सक्सेस स्पिच'मध्ये आपले नाव ऐकायला उतावळे असतात. पण त्यात एक, विद्यार्थी त्याच्या कष्टाच्या आधी आई-बाबाचे नाव घेतो.

यशस्वी होण्यासाठी विद्यार्थ्याला समाजातील आजुबाजुच्या परिसरातील सर्व घटकांचा समावेश असतो. कारण जर ह्या घटकांनी विद्यार्थाला अडवले नसते तर हे विद्यार्थी नावाच्या पक्षाचे पंख एवढे कणखर बनले नसते व उंच झेप घेतली नसती.

हिच ती एका विद्यार्थाच्या मनाची गोष्ट जी सांगते मला साथ द्या मी यशस्वी होऊन दाखवेन. पण हे जगाला काही कळत नाही.

****

जाणून घेऊ या एक मानसिक व्यायामाबद्दल

उमिका पाबळकर (एस.वाय.बी.कॉम.)

शारिरीक व्यायामानंतर दुसरा प्रकार म्हणजे मानसिक व्यायाम आता तुम्ही विचार करत असाल, की मानसिक व्यायाम म्हणजे काय? तर मानसिक व्यायाम म्हणजे meditation आता तुमच्या लक्षात आले असेल. ध्यान याचा अर्थ म्हणजे मानसिक व्यायाम, मन आणि शरीरासाठी व एकाग्रता, जागरूकता व लक्ष केंद्रित करणे असे आहे. ध्यान करण्यासाठी शांत स्थितीत बसून डोळे मिटून ध्यान करतात. ध्यान करण्याचे अनेक फायदे आहेत.

* तणाव आणि चिंता कमी होणे
* मूड सुधारणे
* स्वस्थ झोप येणे
* संज्ञानात्मक क्षमता वाढणे
* मन शांत होणे
* भावनिक स्थिरता मिळणे

ध्यान करण्यासाठी :

तुम्ही खालील गोष्टी करू शकता.

* निसर्गरम्य ठिकाणी जाऊन निसर्गाचा आनंद घ्या.
* हवेच्या झुळुका, पानांची हालचाल, वाहणारी नदी, तिचा आवाज यांचे निरीक्षण करा.
* वैचारिक पातळीवर जास्त जाऊ नये. तर्क लावणे कमी करा.
* एकावेळी एक गोष्ट करा आणि पूर्ण लक्ष्य देऊन करा.

Meditation करण्याची पद्धत :

* शांत स्थितीत बसून डोळे मिटून ध्यान करावे.
* विशिष्ट वस्तू, विचार किंवा गती यावर लक्ष केंद्रित करावे.
* आंतरिक किंवा बाह्य अनुभव केलेल्या गोष्टींवर ध्यान केंद्रित करावे.

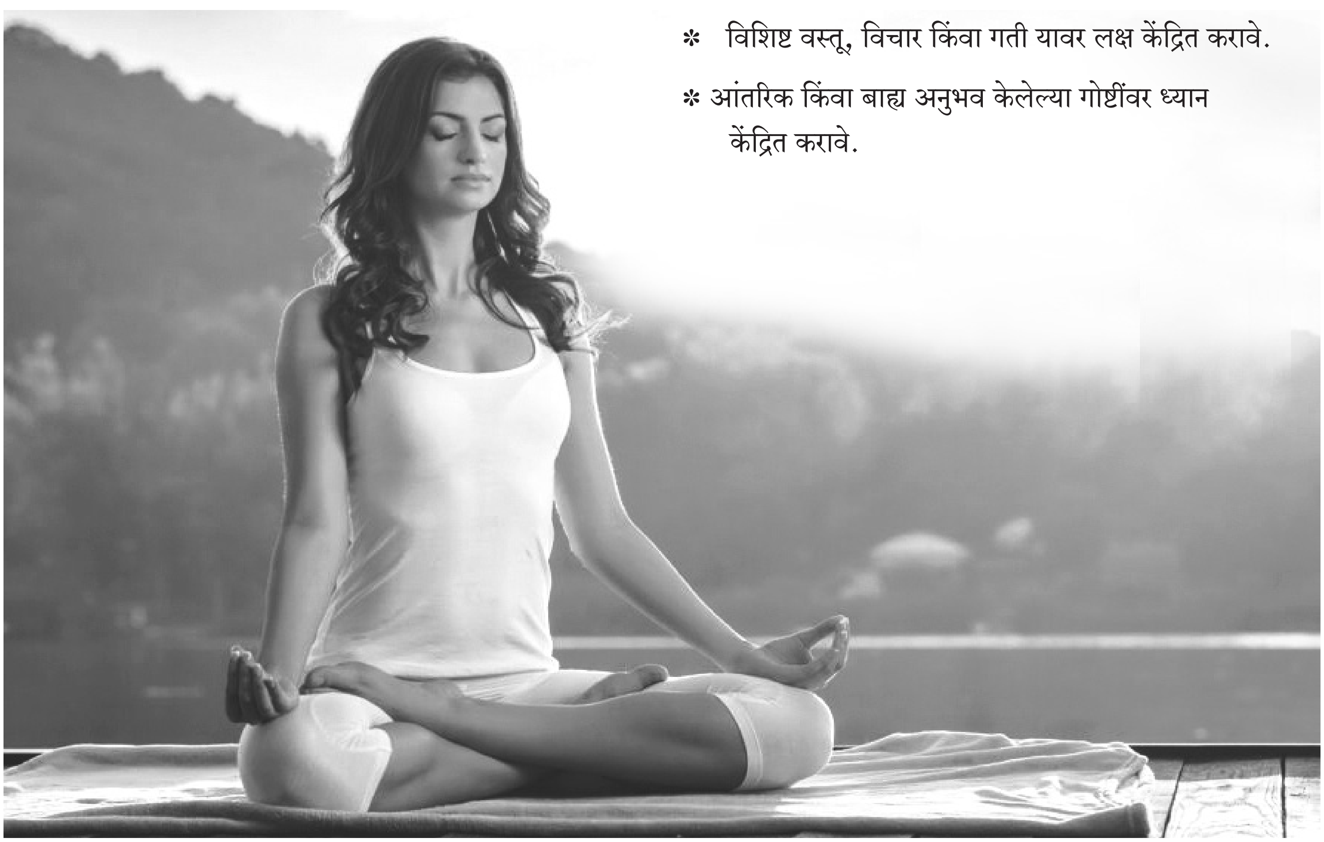

Mother

Dikshita Raut (F.Y.B.A.)

My mother is the best mother in the world. She is beautful woman with a kind heart. She is gentle and loving. My mother's name is Pushpa. she is a home maker. she takes care of our Family. She wakes up early in the morning. She Prayers to God for our well-being every day. She is healthy and strong she teaches us sibling good manners and good habits. She is an educated Mother, She also helps with our studies. She cooks Yummy food for us, she has woman friends in our society. She talks to everyone with respect. she is polite and humble. She helps everyone in need. She is a Godly woman.

I know in the world my mother is the greatest blessing of my life. I love my mother very much. My mother is my best life.

I' am So grateful to have a
mom like you
Caring and loving
you will always be my number one.
love you mom dad.

Thank you mom.

अंमली पदार्थांचे सेवन : समाजासाठी एक शाप

– **रोहित निकम** (एफ.वाय.बी.ए.)

मादक पदार्थाचे व्यसन हे जगभरातील मानवी समाजासाठी एक गंभीर समस्या आहे. लाखो निष्पाप मुले आणि तरुण या व्यसनाच्या आहारी जात आहेत. नशा इतकी हवीशी झाली आहे, की सण, उत्सव, दैनंदिन कामकाज, सुख-दुःख, एखाद्याला भेटायला गेल्यास, माणूस कुठेही नशा करण्याचे निमित्त शोधून काढतो. ते अंमली पदार्थांसाठी आपले अमूल्य जीवन संपवतात. नशा करणारा माणूस आतून पूर्णपणे संपून बरबाद होतो. समाजाकडून त्याला तिरस्कार सहन करावा लागतो आणि शारीरिक व मानसिक आजारात वेदनेने मरतो. आता तर दहा-पंधरा वर्षांपर्यंतची लहान मुलेसुद्धा तंबाखू खाताना, जीव घेणे रसायनांचा उग्र वास घेऊन नशा करताना दिसतात. भारतातील प्रत्येक ठिकाणी दारूचे व्यसन करणाऱ्यास अल्कोहोलशी संबंधित समस्यांसाठी मदत करण्याची गरज आहे. मुलांच्या मादक पदार्थांच्या नशेच्या घटना सतत वाढत आहेत. गलिच्छ वातावरण, झोपडपट्टी क्षेत्रांतील मुले या व्यतिरिक्त, संपन्न घरांमधील मुले देखील या व्यसनाच्या आहारी जात आहेत. लहान वयातच नशा मुलांच्या मेंदूवर, विकासावर घातक परिणाम करते. अशी मुले मानसिक आजाराची शिकार होतात. नशेचे इंजेक्शन घेतल्यास एचआयव्ही सारख्या धोकादायक आजारांचीही शक्यता असते. आपल्या आजूबाजूचे वातावरण नशेसाठी सर्वांत मोठे कारण आहे. ज्यांचे पालक किंवा शालेय शिक्षक मादक पदार्थांचे व्यसनाधिन असतात. अशा मुलांमध्ये नशा करण्याचा धोका सर्वांत जास्त असतो. चांगल्या संस्काराची कमतरता, खराब शेजारी, वाईट संगत, मुलांवर इंटरनेट, टी. व्ही. फिल्मसचे प्रभाव नेहमी व्यस्त पालक जे मुलांना वेळ देत नाहीत. बऱ्याच मुलांच्या बेकायदेशीर मागण्या पूर्ण करतात. पालकांचे मुलांवर नियंत्रण नसणे, अशी मुले नशेकडे त्वरित आकर्षित होतात. या व्यतिरिक्त रस्त्यावर काम करणारी मुले सर्वांत जास्त अंमली पदार्थांच्या आहारी जातात.

व्यसनाचे परिणाम :

व्यसन हे केवळ व्यक्तिलाच नाही तर त्याच्या कुटुंब आणि समाजालाही त्रास देते. व्यसनाचे शारीरिक, मानसिक, सामाजिक आणि आर्थिक असे अनेक परिणाम होतात. डोळे लाल होणे, नाकातून रक्त येणे, हातपाय आणि चेहऱ्यावर सूज येणे, त्वचेचे रोग,

वारंवार आजारी पडणे, स्मरणशक्ती कमी होणे, थकवा, डोकेदुखी, चक्कर येणे इत्यादी शारीरिक परिणाम होतात. तर चिडचिड, राग, नैराश्य, आत्मविश्वास कमी होणे, एकाग्रता कमी होणे, भ्रम, वेडेपणा, आत्महत्येचे विचार, कुटुंबात कलह, मित्र-मैत्रिणींमध्ये दुरावा समाजातून बहिष्कार, कामावरून नोकरीवरून जाणे हे मानसिक व सामाजिक परिणाम होतात.

व्यसनमुक्तीचे चार सिद्धांत :

१) **सामाजिक नियंत्रण सिद्धांत** : हा सिद्धांत सांगतो की व्यसन टाळण्यासाठी सामाजिक नियम आणि मानदंड महत्वाचे आहे.

२) **वर्तुणूक अर्थशास्त्र आणि वर्तुणूक निवड सिद्धांत** : हे सिद्धांत सांगतात की लोक त्यांच्या वर्तनाचे परिणाम विचारात घेतात आणि ते परिणाम त्यांना काय मिळवून देतात, यावर आधारित वर्तन निवडतात.

३) **सामाजिक शिक्षण सिद्धांत** : हा सिद्धांत सांगतो, की लोक इतरांकडून शिकतात आणि व्यसन करणारे वर्तन अनुकरणाद्वारे शिकले जाऊ शकते.

४) **तणाव आणि सामना सिद्धांत** : हा सिद्धांत सांगतो, की तणाव व्यसन करणाऱ्या वर्तनात योगदान देऊ शकतो आणि लोक तणावाचा सामना करण्यासाठी व्यसन करणाऱ्या पदार्थांचा वापर करतात.

पेरणी...

– **शिवाजी वळवी** (टी.वाय.बी.ए.)

जेव्हा मे महिना संपतो आणि जून महिना सुरू होतो, तेव्हा जमिनीवरची धुळ त्या वाऱ्याबरोबर वरती उडते. आणि ढग पण पांढरे, निळे होतात आणि असे वातावरण तयार होते. तेव्हा सर्व शेतकरी पावसाची वाट बघत असतात. आणि काही दिवसांनी म्हणजे १५ जूनच्या पुढे पावसाच्या येण्याचे वातावरण दिसते आणि मग सर्वच शेतकरी आनंदात असतात. कारण त्यांनाही माहिती असतं की पाऊस येणार आहे.

म्हणून सर्व शेतकरी त्यांच्या कामाची तयारी करून ठेवतात. आणि जेव्हा पहिला पाऊस पडतो, तेव्हा त्या जमिनीचा सुगंध अतिशय चांगला असा येतो. आणि मग त्याच्या दुसऱ्या दिवशी सर्व शेतकरी आपापले बैल घेऊन नांगर जोडतात. आणि नांगर, पंजे, विळा, कोयता पेरणीसाठी लागणारे बी-बियाणे घेऊन शेतावर जातात. शेतावर गेल्यानंतर सर्व कामाला सुरवात करतात. मग पहिल्यांदा त्या रोपासमोर नैवद्य दाखवतात आणि पेरायला सुरुवात करतात. जर भात पेरायचे असेल तर पहिल्यांदा भाताचे बियाणे पेरले जाते आणि नंतर त्याच्यावरती नांगर फिरवले जाते.

आणि जर नागली पेरायची असेल तर रोपामधली दगड, काठी व काही घाण ही पंजाने काढली जाते. आणि नागली पेरली जाते. आणि त्याच्यावरती परत पंजा फिरविला जातो. आणि त्याच रितीने वरई, उडीद, तूर इत्यादी धान्य किंवा बि-बियाणे पेरले जातात व अशा प्रकारे पेरणी केली जाते.

वतवड्या डोंगर

– **श्रावण पिंगळे** (टी.वाय.बी.ए.)

वतवड्या डोंगर हा खूप उंच आहे आणि त्याच्या शेजारील तो म्हणजेच भासगड. असे दोन्ही पर्वताला नावे पूर्वीच्या काळातील लोकांनी दिलेली आहेत. काही ७०, ७२ वर्षांच्या माणसांकडून असे ऐकायला येत होते. या वतवड्या डोंगराला समुद्राने सांगितले, की तुझ्या डोक्यावरून माझी फक्त लाट जाऊ दे तसा तो पर्वत/ डोंगर त्यांची उंची ही वाढवत होता आणि सांगितले की माझी लाट गेली तर तू अजून मोठा होशील. नंतर असे म्हणता म्हणता त्याच्या डोक्यावरून लाट जाऊ दिली. मग त्या डोंगराची वाढ जेवढी होती तेवढीच राहिली, असे ७०, ७२ वर्षांपूर्वीचे लोक बोलत होते.

याच डोंगराच्या कड्याला एका गावाचे नाही तर पाच गावांचे देवांचा थवा बसले आहे असे म्हणतात. डोंगरी देव जर त्या देवांच्या ठिकाणी गेले, तर त्या ठिकाणी दगडे वरतून फेकल्या जातात. कारण– त्या देवांना वाटत असते, की आपल्या ठिकाणच्या वस्तू नेतील. म्हणून ते दगडी फेकल्या जातात. या वतवड्या डोंगरावरती एक वडाचे झाड आहे आणि रेती/ वाळू आहे असे म्हणतात. आणि त्याच्या शेजारील असलेले पर्वत भासगड.

भासगड या भासगडावरती असे म्हणतात की, या डोंगरावरती पूर्वी शिवाजीच्या काळातील पांडव/ सैनिक राहून गेले आहेत. त्यांनी तसे पाहिले तर या भासगडावर जाण्यासाठी त्यांनी त्यांना जाण्यासाठी घोडे, त्या ठिकाणी नेण्यासाठी घोडवाट तयार केलेली दिसून येते. त्या डोंगराला कोरलेली आहे असे म्हणतात आणि त्यांना राहण्यासाठी त्यांनी दगडाच्या भिंती रचल्या. पाण्यासाठी तलाव तयार केला. याच भासगडाला समोरच्या बाजूने एक गडद म्हणून आहे. त्यामध्ये पिंड, तिळसुळ आहे. नवरात्रीच्या वेळेत त्या ठिकाणी गडत येथे जाऊन राहतात. नऊ दिवस. असे काही वस्तु किंवा काही ठिकाणची माहीती दिसून येत आहेत. या पायथ्याला सह्याद्रीच्या कुशीत असलेले एक भले मोठे गाव आहे ते म्हणजे पळसपाडा. आणि वाघ धरण आहे, असे दिसून येते.

Financial mathematics in daily Life

- Ajay Mirke (T.Y.B.Sc.)

Financial mathematics plays a crucial role in our everyday lives, influencing how we manage money, make financial decisions, and plan for the future. It involves the application of mathematical concepts to financial problems, helping individuals and businesses optimize their financial strategies.

One of the most common uses of financial mathematics is budgeting and expense management. People use simple calculations to track income, expenses, and savings to ensure financial stability. For example, calculating monthly expenses, setting aside a portion of income for savings, and ensuring bills are paid on time all require basic mathematical skills.

Another key area is banking and investments. Interest rates, whether simple or compound, affect savings accounts, loans, and credit cards. Understanding these calculations helps individuals make informed choices about where to deposit money or how much a loan will cost over time. Similarly, in investments, concepts like risk assessment, return on investment (ROI), and stock market analysis are all grounded in financial mathematics.

Insurance and retirement planning also rely heavily on financial mathematics. Life insurance premiums, health insurance policies, and pension plans are

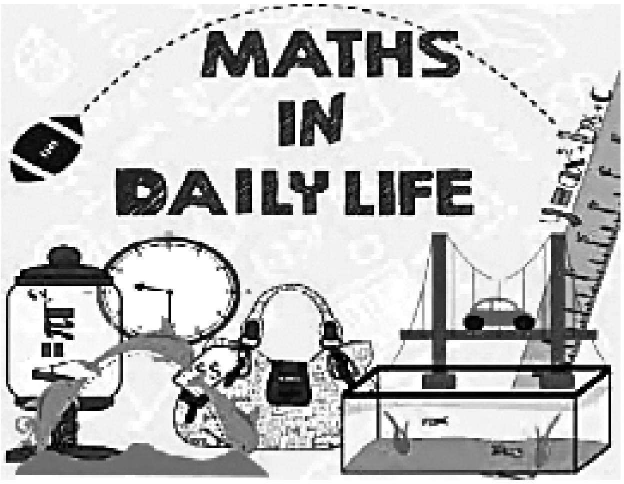

determined using mathematical models that predict risk and returns over time. By understanding these calculations, individuals can make informed decisions about their long-term financial security.

Even shopping and personal finance involve financial mathematics. People compare discounts, calculate taxes, and assess instalment payment plans before making purchases.

In all, financial mathematics is an essential tool for effective money management. Whether it is savings, investments, loans, or daily expenses, understanding financial mathematics helps individuals make better financial decisions, ensuring financial well-being and stability.

***

आदिवासी समाजाचे हक्क

–प्रा. ए. डी. वरठा (भौतिकशास्त्र विभाग)

आदिवासी समाज हा भारताच्या सांस्कृतिक, सामाजिक आणि पर्यावरणीय जडणघडणीत महत्त्वाचा घटक आहे. त्यांचे हक्क (Rights) हे त्यांची ओळख, जमीन, वनसंपत्ती, शिक्षण, आरोग्य आणि सामाजिक न्याय यांसाठी अत्यंत महत्त्वाचे आहेत. आदिवासी हक्कांमध्ये सुधारणा आणि संरक्षण कसे होईल, यावर खालील मुद्दे प्रकाश टाकतात.

१. वन हक्क आणि जमीन हक्क

- वन हक्क कायदा, २००६ (FRA, 2006): आदिवासी समाजाला पारंपरिक वन जमिनीवर हक्क मिळावा आणि त्यांची अंमलबजावणी अधिक मजबूत व्हावी.
- व्यक्तिगत आणि सामूहिक हक्क (Individual & Community Rights): व्यक्तिगत जमीन हक्क (Individual Land Rights), सामुदायिक वन हक्क (Community Forest Rights - CFR), लघु वन उपज (Minor Forest Produce- MFP) गोळा करण्याचा अधिकार.
- १००% वन हक्क दावे मंजूर करणे
- भूमिहीन आदिवासींना शेतीसाठी जमीन उपलब्ध करणे
- वन संपत्तीवरील ताबा मिळवण्यासाठी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना बळकट करणे

2. संविधानिक आणि कायदेशीर हक्क

(Constitutional & Legal Rights) अनुच्छेद ४६:

- आदिवासी समाजाच्या शैक्षणिक आणि आर्थिक उन्नतीसाठी विशेष तरतुदी
- अनुच्छेद २४४: अनुसूचित क्षेत्रांसाठी विशेष कायदे
- अनुच्छेद ३७१: काही राज्यांमधील आदिवासी समुदायांसाठी विशेष तरतुदी

पेसा कायदा, १९९६ (PESA Act, 1996):

- आदिवासी भागातील ग्रामसभांना अधिक शक्ती देणे
- स्थानिक संसाधनांवर नियंत्रण आणि विकास प्रकल्पांमध्ये आदिवासींचा निर्णयक्षम सहभाग
- PESA कायद्याची कठोर अंमलबजावणी
- ग्रामसभांना अधिक शक्ती देऊन स्वतःच्या विकासाचे निर्णय घेण्याचा अधिकार देणे
- अनुचित शोषण थांबवण्यासाठी कठोर कायदे लागू करणे.

३. आर्थिक आणि सामाजिक हक्क

(Economic & Social Rights)

आदिवासींसाठी विशेष रोजगार हमी योजना:

- मनरेगा (MGNREGA) मध्ये अधिक रोजगार संधी
- हस्तकला आणि पारंपरिक कौशल्यांसाठी वित्तीय सहाय्य
- समान वेतन आणि सुरक्षित कामगार हक्क:
- महिला आणि पुरुषांसाठी समान वेतन
- गैरप्रकार व शोषणविरुद्ध संरक्षण कायदे
- आदिवासी महिलांना आर्थिक स्वालंबनासाठी स्टार्टअप आणि स्वयंरोजगार योजनेत सामावून घेणे
- शाश्वत (Sustainable) वन व्यवस्थापन आणि आर्थिक वाढ साधणे

४. शिक्षणाचे हक्क (Right to Education)

- आरटीई कायदा, २००९ (Right to Education Act, 2009): आदिवासी मुलांना विनामूल्य आणि सक्तीचे शिक्षण मिळवण्याचा अधिकार

५. आदिवासी भाषा आणि परंपरांचा समावेश:

- स्थानिक भाषांमध्ये प्राथमिक शिक्षण
- संस्कृतीशी जोडलेले अभ्यासक्रम
- १००% साक्षरता मिळवणे
- डिजिटल शिक्षण आणि स्मार्ट क्लासरूम
- आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी अधिक शिष्यवृत्ती आणि निवासी

शाळा स्थापन करणे

६. आरोग्य आणि पोषण हक्क
(Health & Nutrition Rights)

मोफत आरोग्य सेवा आणि औषधे:

- टेलिमेडिसिन आणि मोबल हेल्थ क्लिनिक्स
- स्थानिक आदिवासी औषध पद्धतींना मान्यता
- महिला आणि बाल आरोग्य:
- गरोदर माता आणि बालकांसाठी विशेष योजना
- आदिवासी महिलांसाठी सुरक्षित प्रसूती सेवा
- प्रत्येक आदिवासी गावात प्राथमिक आरोग्य केंद्र (PHC) आणि अंगणवाडी केंद्रे स्थापन करणे.
- टिकाऊ आणि सर्वसमावेशक आरोग्य सेवा उपलब्ध करणे.

६. संस्कृती आणि पारंपरिक हक्क
(Cultural & Traditional Rights)

आदिवासी संस्कृती, भाषा आणि परंपरांचे संरक्षण:

- स्थानिक आदिवासी भाषांसाठी अधिक शैक्षणिक कार्यक्रम
- आदिवासी नृत्य, संगीत आणि चित्रकलेला आंतरराष्ट्रीय स्तरावर प्रसिद्धी
- आदिवासी पर्यटनाला चालना देणे
- त्यांच्या पारंपरिक ज्ञानाचा वैज्ञानिक संशोधनात समावेश करणे
- त्यांच्या परंपरागत धार्मिक आणि सामाजिक सणांना संरक्षण देणे

७. पर्यावरण आणि नैसर्गिक संसाधनांवरील हक्क
(Environmental & Natural Resource Rights)

वनाधारित जीवनसाधनांचा (Forest-Based Livelihood) विकास:

- लघु वन उपज गोळा करण्याचा आणि विक्री करण्याचा हक्क
- पर्यावरणपूरक तंत्रज्ञानाचा अवलंब करून स्वच्छ ऊर्जा आणि जैवविविधतेचे संरक्षण
- शेती आणि जलसंपत्ती व्यवस्थापनात आदिवासी ज्ञानाचा उपयोग

८. राजकीय हक्क आणि प्रतिनिधित्व
(Political Rights & Representation)

विशेष आदिवासी क्षेत्र (Scheduled Areas) मध्ये अधिक राजकीय प्रतिनिधित्व

- ग्रामसभांना अधिक स्वायत्तता देणे
- राजकीय, प्रशासकीय आणि धोरण निर्मितीमध्ये आदिवासींच्या सहभागाला चालना देणे.

Use of AI in Applied Zoology

– **Asha Janathe** (T.Y., B.Sc.)

Artificial Intelligence (AI) is becoming a powerful tool in applied zoology, transforming how we study, monitor, and conserve animal life. Its ability to process large datasets, recognize patterns, and make predictions is being applied in several key areas of zoological research and practical applications.

1. **Wildlife Monitoring and Population Assessment**

   AI, particularly machine learning (ML) and computer vision, is revolutionizing wildlife monitoring. One of the most common uses is through camera traps equipped with AI-driven systems that automatically detect and classify animals in images or videos.
   Applications : Species identification
   Population estimation
   Behavioral analysis

2. **Conservation and Habitat Modeling**
   AI can be used to predict habitat suitability and changes, helping conservationists understand how various species will be affected by environmental changes.
   Applications: Habitat suitability models
   Climate change predictions
   Land-use change analysis

3. **Animal Behavior Monitoring and Welfare**
   AI is increasingly being used to analyze animal behavior in both wild and captive environments. By studying how animals behave in response to certain stimuli, researchers can gain insights into their emotional and physical states.

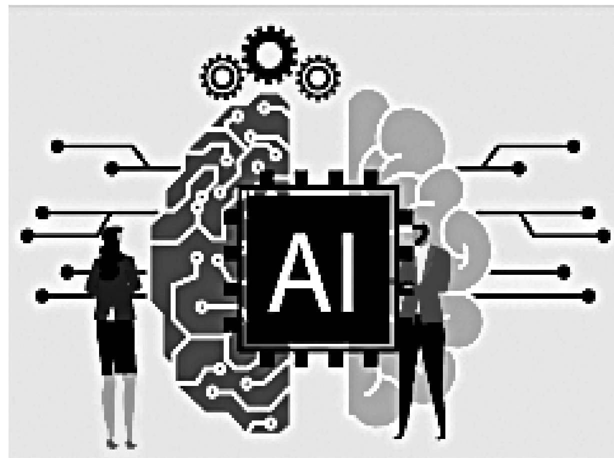

   Applications: Monitoring stress levels
   Health monitoring
   Behavioral enrichment

4. **Poaching Detection and Anti-poaching Efforts**
   AI is playing a crucial role in protecting wildlife from illegal poaching activities. AI-powered surveillance systems can analyze data from cameras, drones, and sensor networks in real-time to detect suspicious activities.
   Applications: Real-time surveillance
   Pattern recognition Predictive analytics

5. **Genetic Research and Conservation Genetics**
   AI is assisting in the analysis of large genetic datasets, which is important for understanding the genetic diversity of populations, tracking species evolution, and supporting conservation breeding programs.

   Applications : Genetic data analysis
   Population genetics
   Wildlife forensics

गांडूळ खत निर्मिती...

– **अतुल माळी** (टी.वाय.बी.एस्सी.)

गांडूळ खतनिर्मिती म्हणजे जैविक कचऱ्याचे गांडूळांच्या साहाय्याने सेंद्रिय खतामध्ये रूपांतर करण्याची एक नैसर्गिक प्रक्रिया आहे. यामध्ये गांडूळे सेंद्रिय कचरा खाऊन त्याचे विघटन करतात आणि पोषक तत्त्वांनी भरलेले सेंद्रिय खत (Vermicompost) तयार होते.

गांडूळ खताचे घटक :

गांडूळ खत तयार करण्यासाठी खालील घटक लागतात:

१. **गांडूळे :** आयझिनिया फेटिडा (Eisenia fetida) आणि 'युड्रिलस युजिनी' (Eudrilus eugeniae) ही गांडूळे जास्त प्रभावी मानली जातात.

२. **सेंद्रिय कचरा :** फळ-भाज्यांचे साली, स्वयंपाक घरातील टाकाऊ पदार्थ, गवत, पाने, शेणखत, कागद, कापूस, गाळ, नारळाच्या साली इत्यादी.

३. **आश्रय स्थळ** (Vermibed) **:** गांडुळासाठी आर्द्रता आणि सावली युक्त जागा, जसे की सिमेंटची टाकी, लाकडी पेटी किंवा मातीचा खड्डा. बाजारात HDPE कापडाचे Vermibed उपलब्ध असते.

४. **पाणी :** योग्य आर्द्रता राखण्यासाठी.

५. **आच्छादन साहित्य :** ओलावा टिकवण्यासाठी गवत, गोमूत्र किंवा शेणखत यांचा वापर केला जातो.

गांडूळ खत तयार करण्याची पद्धत

गांडूळ खत तयार करण्यासाठीचे टप्पे:

१ . **बेड तयार करणे :** एक १ मीटर रुंद, १ मीटर लांब आणि ०.५ मीटर उंच टाकी/ बेड तयार करावा. बेडच्या तळाशी ५-६ सेमी जाड गवताचा थर टाकावा.

२. **सेंद्रिय पदार्थांची रचना:** ओला आणि सुका कचरा थरावर थर ठेवत टिकून राहील.

३. **गांडूळ सोडणे:** १ किलो गांडूळे प्रत्येकी १ घनमीटर बेडमध्ये सोडावीत. गांडूळे सेंद्रिय पदार्थ खाऊन त्याचे सूक्ष्म कणांमध्ये रूपांतर करतात.

४. **आर्द्रता आणि तापमान नियंत्रण:** बेडमध्ये ४०-५०% आर्द्रता ठेवावी. नियमित पाणी द्यावे. थेट सूर्यप्रकाश व खुप जास्त तापमानापासून संरक्षण करावे.

५. **गांडूळ खत तयार होण्याची प्रक्रिया:** साधारणत: ४५-७० दिवसांनंतर गांडूळे सेंद्रिय पदार्थांचे पूर्णतः खतामध्ये रूपांतर करतात. खत हलक्या तपकिरी किंवा काळसर रंगाचे आणि सच्छिद्र असते.

६. **खत गोळा करणे :** गांडूळ खत सावधगिरीने वेचून गांडूळे वेगळे करून पुन्हा नवीन बेडमध्ये सोडावीत.

गांडूळ खताचे फायदे :

१. **मातीची सुपीकता वाढवते:** गांडूळ खतामुळे मातीतील सेंद्रिय कर्ब वाढतो आणि सुपीकता टिकून राहते.

२. **पिकांची गुणवत्ता सुधारते:** पिकांना आवश्यक असलेली पोषक तत्त्वे जसे नायट्रोजन, फॉस्फरस, पोटॅशियम यांचे प्रमाण वाढते.

३. **सेंद्रिय शेतीसाठी उपयुक्त:** रासायनिक खतांना पर्याय म्हणून गांडूळ खत पर्यावरणास अनुकूल आहे.

४. **पाण्याची धारण क्षमता वाढते:** गांडूळ खतामुळे मातीची रचना सुधारते आणि ती अधिक पाणी धरून ठेवते.

५. **सेंद्रिय कचऱ्याचे व्यवस्थापन:** घरगुती आणि शेतीतील जैविक कचऱ्याचा पुनर्वापर होतो.

६. गांडूळ खताचे पाणी (Vermiwash) फळझाडे व फुलझाडांवर फवारणीसाठी वापरले जाते.

७. अतिरिक्त तयार झालेली गांडूळे किलोच्या प्रमाणात विकली जातात.

बोहाडा

– तनुजा जाधव
(एफ. वाय. बी. ए.)

परंपरेनुसार चालत आलेला हा बोहाडा आमच्या बेरिस्ता या गावात २०१२ पासुन सुरू झाला तो आजपर्यंत चालू आहे. आमच्या गावात हा सण पाच दिवस चालतो. बोहाडाचा मुख्य दिवस हा अक्षय तृतीया या दिवशी असतो. बोहाड्याचा पहिल्या दिवशी आसपासच्या गावातील गावदेवी आहे, तिची पूजा करून सुरुवात केली जाते. ती पूजा आमच्या गावातील एक प्रमुख व्यक्ती आहे तो करतो. त्याला कोतवाल असे म्हणतात.

संध्याकाळी देवीची पूजा झाल्यानंतर सोंहग काढले जातात. पहिले सोंहग हे नारदमुनीचे असते. ते मंदिरापासून ते गावाच्या टोकापर्यंत जाऊन परत आणले जाते. पहिल्या दिवशी पाच सोंहग काढली जातात. नंतर मग दुसऱ्या दिवशी थोडीशी जास्त सोंहग काढले जातात. आणि मग तिसऱ्या दिवशी अजून थोडीशी जास्त सोंहग काढले जातात. आणि मग येतो चौथा दिवस. या दिवशी रात्रभर चोहंग काढली जातात. या दिवशी गावात दुकाने पण येतात. बोहाडा पाहण्यासाठी वेगवेगळ्या गावांतील ग्रामस्थ येत असतात. आणि मग येतो पाचवा दिवस म्हणजे अक्षयतृतीयाचा. या दिवशी खूप मज्जा येते. या दिवशी गौराई काढली जाते. गौराई म्हणजे एका लहान टोपलीत मका, गहु, नागली, वाकी इ. पिके त्या टोपलीत सात दिवस आधी पेरायची आणि मग अक्षय तृतीयांच्या दिवशी ती गौराई घेऊन एका विहिरीजवळ नेऊन ठेवायची. जे उगवलेले पिक आहे ते घेऊन यायचं. आणलं का सगळी माणसे एकमेकांना देऊन पाया पडतात आणि मुली ते केसांत माळतात. संध्याकाळी मग परत चोहंग निघायला सुरुवात होते. संध्याकाळी खुप गर्दी असते आणि दुकाने पण खूप आलेली असतात.

बोहाडा पाहण्यासाठी रात्रभर आणि सकाळी आठ–नऊच्या सुमारास देवी निघते. तेव्हा सगळ्या घरातील मोठी व्यक्ती देवीची पूजा करतात आणि मग ते पाच दिवस कसे निघून जातात हे कळतसुद्धा नाही. नंतर सगळीकडे वातावरण शांत होते. कारण पाच दिवस सगळीकडे गर्दीचे वातावरण असते. अशा प्रकारे बेरिस्ता या आमच्या गावातील बोहाडा साजरा होत असतो.

Stock Market

– Ajay Chavan (S.Y.B. Com)

The world's first stock exchange started in Amsterdam. The Amsterdam stock exchange was established in 1602, making it the world's oldest stock exchange. The Dutch East India Company (VOC) Verenigde Oostindische Compagine created it to trade shares of the company. The Dutch East India Company trade in ships they sell ships in the different corners of the world for trading of gold, spices and ceramic utensils. In the August 1602 that The Dutch East India Company made a offer in front of people specially in front of rich people that you give money to our company and our will send ships to different places and we will earn money and when money then profit of that ships, we will give Share of that profit to you and now we will give you share and in return of it, you us money, now some rich people made investment and ships made profit, people saw that the people who have invested money in starting and they are getting benefits then more people started investing and like this inadvertently right The Dutch East India Company gave birth to the Stock Market, and it was happening in Amsterdam The World-First stock Exchange to give the shares in exchange of profit, we call it IPO and IPO means Initial Public Offering and The world's first IPO lunch in Amsterdam Stock Exchange.

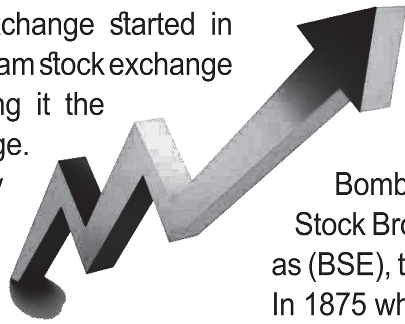

THE INDIAN STOCK MARKET

The Indian stock market started in 9 July 1875 (BSE) **Bombay Stock Exchange.** The Bombay Stock Exchange was Indias first stock exchange located in Mumbai (Dalal Street) Established with the efforts of (cotton merchant) **Premchand Roychand** in 1875 it the oldest stock exchange in Asia, and also the tenth oldest stock exchange in the world The old name of Bombay Stock Exchange is Native Share and Stock Broker's Association which later to be known as (BSE), this Association began with 318 members. In 1875 while BSE Limited is now synonymous with Dalal Street, it was not always so. In the 1850s, four Gujarati and one Parsi stockbroker gathered together under the banyan tree in front of Bombay (now Mumbai) Town Hall. And they Buy or Sell the stocks (shares).

The **NSE** was incorporated in 1992. It was recognized as a stock exchange by SEBI in April 1993 and commenced operations in 1994 with lunch of the Wholesale debt Market, following shortly after by the lunch of the cash segment .

The stock Market have the concept of Big Bull, **Big Bull** are an operator who Expects the share price to rice and takes position in the market to sell at a later day. The Big Bul is Rakesh Jhunjhunwala he is the Legend of Indian stock market he started with just RS.5000 in 1985 and todays his net worth is more than 20900. Cr that's why people call him Big Bull of Indian stock market.

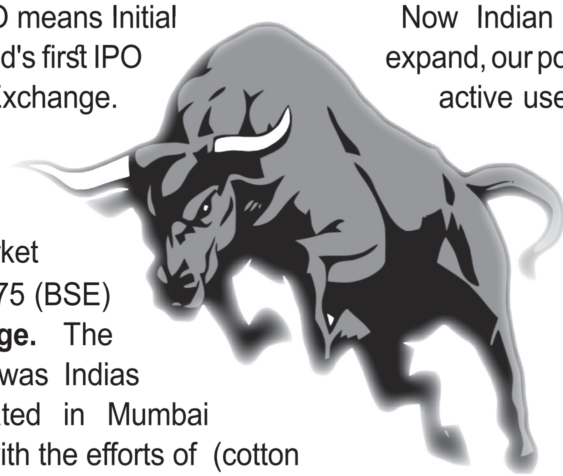

Now Indian stock market have potential to expand, our population is 142 Crores plus and the active use is near about 4 Crore. Currently Nifty valuation is Rs.2.06 Trillion, Sensex Valuation is 1.4 Trillion. Now Indian peoples are aware with share market and they will invest in MUTUAL FUND SIP's, in 2024. The Mutual fund Industry Cross Ra.69.33 LAKH CRORE Which mean AUM has grown by 34% in this period.

Natural Heritage of Mokhada

– Ashvini Maule (T. Y. B.Sc.)

Mokhada is very beautiful location with natural heritage, here every season with its colourful redressing due to change in annual life cycle of grassland and different plants. Surrounding of this town with 59 small villages having hilly regions, which shows water falls in number of locations that reaches to river Wagh. It is a largest river in this region formed by number of smaller rivers arising from the vatavdya mountain ranges, a single distinct mountain from western side of Bramhagiri ranges where the river Wagh originates in three directions i.e. Nilmati, Gaypada, and Dhondmaryachimet. Wagh river basin shows unique habitat of different animal fauna of zooplanktons, insect like grasshoppers, butterflies, moths, spiders, Mollusc, odonates, fishes, reptiles, birds and mammals. It also shows thickest plant vegetation of floral diversity, members of algae such as Bacillariophyceae, Cyanophyceae and Chlorophyceae as well as Bryophytes, Pteridophytes and -ngiosperms found in aquatic, marshy locations and hilly slopes of this river bank.

This is Tribal community zone their livelihood totally depends on this river water. All the villages are located on this river bank their livestock completely depends on grazing system. The domestication of animals is very poor, domestication of only common native species of cows, buffaloes' goats and hens. There is no dairy farm and animal medicinal facilities, 90% milk selling is from outside the district of dairy industries. Also, no restriction for hunting of birds, cutting of trees and spread garbage of cold drink and wine glass bottles and plastic in river basin and below the old trees of road sides.

Here only rainy season farming takes place, unplanned crop cultivation and that results limited yield of cereals like rice, finger millets, varai and pulses like green gram, black gram, cow pea and tur and oil seeds like Til and Khorasani that hardly fulfil only primary needs of family, no developed municipal market. Many people in rainy season selling their wild vegetable and fruits on Nashik - Javhar road side. Weekly market organized on Sunday. Maximum Villages are Group Grampanchayat and their homes are built of paddy straw or Kaularu roof huts which are more in number. The people consume weak nutritional balance in diet, so there is malnutrition in children, only primary medical facility available in the government hospital.

Weak educational response and poor management of government funding results no change in living standard of people because of unavailability of small-scale industries, that results daily migration of unemployed youngster as labour towards Nashik or Mumbai.

Dr. Vikram Sarabhai:
Father of Indian Space Program

- Dinesh Lakhan (S.Y. B.Sc.)

Introduction

After 1947 India has many visionary scientist Dr. Vikram Sarabhai was one of them, they have great vision and played pivotal role to put India on the world map of science and technology. His contribution in education, industry development and space research is continuing to inspire young generations of Indian. By considering his visionary pioneer work in the field of space research they often regarded as "Father of Indian Space Program"

Early Life and Education

Full Name of Vikram Sarabhai is Vikram Ambalal Sarabhai, He was born on 12 August 1919, at Ahmedabad a city of Gujrat, in a very reputed and progressive family. His father Ambalal Sarabhai was a leading industrialist in Gujrat and his mother, Sarla Devi was a great social worker and deeply involved in engaging social activities. This nurturing environment is the reason behind Vikram Sarabhai's sense of curiosity and service to society nature.

Vikram Sarabhai pursued his early education in Gujrat and later went to England in the University of Cambridge, where he achieved Tripos in Natural Sciences. In World War II his academic journey was interrupted and he returned to India, In India he worked under the guidance of legendary Physicist Dr. C. V. Raman at the Indian Institute of Science, Bangalore. Because of his interest in solar physics and cosmic ray he set up many observation cetres around the country. He built the necessary equipment at Bangalore, Pune and the Himalayas and took measurements. When World War II was finished, He returned to University of Cambridge to complete his doctorate. In 1947 he completed his Ph.D. and his thesis on Cosmic Rays and that laid his foundation in India for his work in space science.

ISRO: A Vision for India

Dr.Vikram Sarabhai believed in research and Development in science and technology for national development. He shared his vision in space research with Hon. Prime Minister Jawaharlal Nehru. The Indian National Committee for Space Research (INCOSPAR), was established by Dr. Vikram Sarabhai in 1962. Later that evolved into the Indian Space Research Organisation (ISRO) in 1969. Vikram Sarabhai chose Thumba fishing village near Thiruvananthapuram on the Arabian Coast to set up the Thumba Equatorial Rocket Launching station (TERLS), the first rocket launching station in the India, accounting thumba's proximity to the geomagnetic equator. In this he got full support from Homi Bhabha, the Chairman of the Atomic Energy Commission. The first rocket with sodium vapour payload was launched on November 21, 1963. In 1965, TERLS is recognised as an international facility by the UN General Assembly. After the sudden death of Homi Bhabha in a plane crash, In May 1966 Vikram Sarabhai took charge as Chairman of Atomic Energy Commission. He always longed

that the practical application of science should reach the common man. He initiated India's space programme. Now it is ISRO.

Dr. Vikram Sarabhai passed away in his sleep on 31 December 1971.

He famously said:

"There are some who question the relevance of space activities in a developing nation. To us, there is no ambiguity of purpose. We do not have the fantasy of competing with the economically advanced nations in the exploration of the Moon or the planets or manned space-flight. But we are convinced that if we are to play a meaningful role nationally, and in the community of nations, we must be second to none in the application of advanced technologies to the real problems of man and society."

In 1975, India launched first Indian satellite, Aryabhata under the guidance of Dr. Sarabhai, demonstrating the nation's capability in space technology.

Contributions Beyond Space Science

Sarabhai's most contributions in space science, though his impact extended into various other fields:

1. Atomic Energy: He succeeded Dr. Homi Bhabha as the Chairman of the Atomic Energy Commission of India, ensuring the peaceful use of nuclear energy.

2. Institution Building and Education: Sarabhai was involved in establishing several premier institutions, including the Physical Research Laboratory (PRL) in Ahmedabad, the Indian Institute of Management Ahmedabad (IIMA), and the Community Science Centre.

3. Telecommunications: He believed using satellite technology to improve education and healthcare in rural India. His efforts led to the Satellite Instructional Television Experiment (SITE), a revolutionary project in the 1970s.

Awards and Legacy

Dr. Vikram Sarabhai received numerous awards for his contributions, Dr Vikram Sarabhai received the Shanti Swarup Bhatnagar Medal in 1962. He received the Padma Bhushan in 1966 and the Padma Vibhushan posthumously in 1972. His legacy lives on in the institutions he founded, the scientists he mentored, and the enduring vision of a self-reliant India in science and technology.

डॉ. पंजाबराव देशमुख: एक कृतीशील व्यक्तिमत्व

प्रा. संजोग आर. व्हंडे (रसायनशास्त्र विभाग)

अमरावती जिल्ह्यातील पापळ या गावी श्री. श्यामराव बापू आणि सौ. राधाबाई यांचे पोटी दिनांक २७ डिसेंबर १८९८ रोजी एक विदर्भरत्न जन्माला आले, ते म्हणजे डॉ. पंजाबराव देशमुख. काबाड कष्ट करून प्रसंगी अर्धपोटी व उपाशी राहून पंजाबरावाचे प्राथमिक शिक्षण त्यांचे आई-वडिलांनी पापळ येथेच पूर्ण केले. मुलानं खूप शिकावं, मोठं व्हावं आणि आई-वडिलांचेच नव्हे तर संपूर्ण समाजाचे, देशाचे पांग फेडावे अशी महत्त्वाकांक्षा त्यांचे आई-वडील उराशी बाळगून होते. राधाबाईने फाटका संसार नेटका करून अत्यंत काटकसरीने पंजाबचे माध्यमिक शिक्षण कारंजा लाड येथे पूर्ण केले. विशेष करून त्यांनी पंजाबरावांच्या प्रकृतीची आणि शिक्षणाची काळजी घेतली. त्यांच्यावर सुसंस्कार केले. डॉ. पंजाबराव देशमुख एक तीव्र संवेदनशील व्यक्तिमत्व होते. गरिबांविषयी त्यांचे मनात कणव होती. पंजाबरावांचे आई- वडील देखील सात्विक, प्रेमळ, संवेदनशील, सहिष्णू, परोपकारी आणि वारकरी संप्रदायाचे अनुयायी होते. शुद्ध बिजापोटी ! फळे रसाळ गोमटी! या उक्ती प्रमाणे त्यांचे जिवितकार्य ठरले. ते इतिहासात अमर ठरले आहे. कितीही हालअपेष्टा सहन कराव्या लागल्या तरी चालेल; परंतु पंजाबरावाचे उच्च शिक्षण थांबवायचे नाही, ही जिद्द आई- वडिल मनाशी बाळगून होते. त्या दिशेने वाटचाल करून स्वत:ची शेती गहाण ठेवून २१ ऑगस्ट १९२० रोजी पंजाबरावांना उच्च शिक्षण घेण्यासाठी इंग्लंडला रवाना केले. पंजाबरावांनी उच्च शिक्षण घेत असताना विविध शिष्यवृत्त्यांचा अभ्यास केला. आर्थिक परिस्थिती बेताची असल्याकारणाने त्यांना आर्थिक मदतीशिवाय पर्याय नव्हता.

गुणग्राहकता, संघटन कौशल्य, गोर-गरिबांविषयी आत्मीयता आणि निःस्वार्थ सेवाभावी वृत्ती ही डॉ. पंजाबराव देशमुखांची गुणविशेष होय. त्यांनी व्हॅन्स डनलॉप संस्कृत स्कॉलरशीप मिळविण्यासाठी कठोर परिश्रम घेतले. त्यात त्यांना यश प्राप्त झाले. यावेळी त्यांना कर्मवीर भाऊराव पाटलांच्या पत्राची आठवण झाली. कमवा आणि शिका हा विद्यार्थ्यांसाठी दिलेला संदेश होता. यातून होतकरू आणि हुशार विद्यार्थ्यांना प्रेरणा मिळते. शिष्यवृत्ती प्राप्तीचा आनंद अवर्णनीय आणि अविस्मरणीय होता. इंग्लंडला शिक्षण घेत असताना पंजाबरावांनी तेथील राजकीय, सामाजिक, शैक्षणिक, सांस्कृतिक आणि विशेष करून कृषीक्षेत्राचा सूक्ष्म अभ्यास केला. महत्वाच्या नोंदी घेऊन अनुभवांची गाठोडी मोठी केली. विलायते मधील ऐश्वर्य संपन्न जीवन जर भारतात आणायचे असेल तर शिक्षणाशिवाय तरणोपाय नाही, असे त्यांचे मत बनले. तेथील सुशिक्षित शेतकऱ्यांचे जीवन जवळून अनुभवले ते प्रत्यक्ष भारतात केव्हा साकार करता येईल याची वाट पाहू लागले. इ. स. १९२६ मध्ये डॉ. पंजाबराव देशमुख मायदेशी परतले आणि त्यांनी मनाशी खून गाट बांधली. भारतात येऊन ऐश्वर्य संपन्न जीवन जगायचे नाही, तर समाजाची सेवा करून त्यांचे जीवनमान उंचावण्यासाठी धडपडायचे आणि शिक्षणाची ज्ञानगंगा खेड्यापाड्यात- झोपडीपर्यंत पोचविणे आपले आद्य कर्तव्य आहे, अशी खूणगाठ त्यांनी मनाशी बांधली होती. डॉ. सुभाषचंद्र बोस यांनी घरी पाठविण्यासाठी लिहिलेले पत्र डॉ. पंजाबरावांना वाचायला मिळाले.

पत्रातील मजकूर असा होता, मी आय. सी. एस. पदवीचा उपयोग मान-सन्मान आणि पैसा कमविण्यासाठी करणार नाही तर माझ्या मायभूला स्वतंत्र करण्यासाठी करेन. या पत्राचा देखील त्यांच्यावर खूप प्रभाव पडला. खरोखरच डॉ. पंजाबराव देशमुख हे एक कृतिशील समाजसुधारक होते.

भारतात आल्यानंतर वडिलांनी शिक्षणासाठी घेतलेले कर्ज फेडण्याचे प्रथम कार्य हाती घेतले. त्यासाठी वकिली सुरू करून पैसे मिळविले. बहुजनांना त्यांनी कमी खर्चात न्याय मिळवून दिला. महात्मा ज्योतीराव फुले, राजर्षी शाहू महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर या आणि अशा अनेक समाजसुधारकांनी शिक्षणालाच विशेष प्राधान्य दिले होते. या सर्वांच्या शैक्षणिक, सामाजिक, राजकीय विचारसरणींचा पगडा डॉ. पंजाबराव देशमुखांवर पडला होता. शिक्षणाने क्रांती होते, नव्या जगात झेपावण्याच सामर्थ्य निर्माण होतं. स्वतःचं जग घडवता येतं असा विश्वास सर्वस्तरावर रुजवणारे भाऊसाहेब ह्या भूमीचे खरे शिक्षण महर्षी होय!. बाल वयापासून संघर्षमय आयुष्य जगलेल्या, दुःख-दारिद्र्याने ग्रासलेल्य, कर्जाच्या भाराखाली वाकलेल्या, अज्ञानात खितपत पडलेल्या दीन-दुबळ्या माणसांच्या मोडलेल्या कण्याला त्यांनी ताकद दिली. विषमतेची, अज्ञानाची कारणे शोधली. अंतःशक्तीचा संपूर्ण आविष्कार करण्यासाठी अपार कष्ट घेतले. शिक्षणसेवेच्या माध्यमातून अंतःकरणावर संस्कार करणारा माणुसकीचा धर्म दिला. शिक्षणामुळे होणारी दैना, अज्ञान, निरक्षरता हा शाप समाजाला आहे. 'भूतकाळ विसरा, तलवार विसरा, जातिभेद पुरा, सेवाभाव धरा' हे डॉ. पंजाबराव देशमुखांचे ब्रीदवाक्य होते. शिक्षणामुळे होणारी दैना, अज्ञान, निरक्षरता हा शाप समाजाला आहे. हे त्यांनी ओळखले होते म्हणून त्यांनी श्री. शिवाजी मराठा हायस्कूल काढण्याचा निर्णय घेतला. १ जुलै १९९२५ हा दिवस अमरावतीच्या इतिहासात अत्यंत महत्वाचा व सुवर्ण अक्षराने लिहावा असा ठरला. गोपाळराव देशमुख यांच्या आवारात एका शेडखाली शाळा सुरू झाली. एक महिन्याच्या आतच सरकार मान्यता मिळाली, पण मराठा समाजात पदवीधर तरुणांचा तुटवडा असल्याने हे विद्यालय चालविणे फार कठीण बाब होऊन बसली होती. या विद्यालयात एम. ए. ऑनर्स, डी. फिल्ड, बार-ॲट-लॉ असा विद्या विभुषीत महामानव शिक्षक म्हणून विना वेतन काम करणारे डॉ. पंजाबराव देशमुखासारखे शिक्षक लाभले. त्यांनी प्राथमिक शिक्षकांच्या समस्या सोडविण्याकरिता भारतीय प्राथमिक शिक्षक संघ' स्थापन केला.

आपल्या अगाध ज्ञांनाचा उपयोग मराठा पिढीतील तरुणांना शिक्षणात प्रेम निर्माण करण्यासाठी त्यांनी केला. त्यांनी श्रद्धानंद बोर्डिंगची स्थापना केली. समाजातील बौद्ध, मांग, चांभार, मुसलमान असे सर्व विद्यार्थी त्यांनी बोर्डिंगमध्ये जमा केले. हे एक क्रांतिकारी पाऊल होते. सर्व जातीधर्माच्या लोकांना एकत्र आणण्याचा प्रयत्न त्यांनी महाविद्यालयीन शिक्षण देऊन हजारो विद्यार्थी बाहेर पाठविले. ही त्यांची कितीतरी दैदिप्यमान क्रांती होती! श्रद्धानंद छात्रालयात सर्व जाती-धर्मांची मुले एकत्र येऊन शिक्षण घेतात, जेवतात, हे पाहून संत गाडगेबाबांनी डॉ. पंजाबराव देशमुखांची तोंड भरून स्तुती केली आणि त्यांना भावी कार्यास शुभेच्छा दिल्या. अमरावती येथे त्यांनी आणखी एक शाळा स्थापन केली, ती म्हणजे श्री. शिवाजी मराठा हायस्कूल होय. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज म्हणाले होते की, डॉ. पंजाबरावांनी श्री शिवाजी शिक्षण संस्थेचा वृक्ष लावून तो सर्वदूर फोफावला त्याची मधुरफळे गोरगरीबांच्या सर्व जाती- धर्माच्या मुलांना प्राप्त करून दिलीत हे कार्य फार मोलाचे आहे, त्यास तोड नाही. निजामापासून दोन लाख रूपये देणगी मिळविली. रंकापासून रावांपर्यंत, अधिकाऱ्यापासून शिपायापर्यंत मदत घेतली. परंतु शिक्षणाच्या आणि इमारतीच्या कार्यात रूकावट येऊ दिली नाही. श्री शिवाजी शिक्षण संस्था उभारणीत अण्णासाहेब पडोळे, बाबासाहेब धारफळकर, मामासाहेब लोंढे, डॉ. आबासाहेब खेडेकर, बी. एम. देशमुख, कानफाडे गुरुजी, पंढरीनाथ पाटील अशा मोठमोठ्या व्यक्तींचे योगदान आहे. बौद्धिक, वैचारिक खतपाणी घालून मेंदूची शेती केली. नव्या पिढीला आकार दिला. विकासाची बाग फुलवली. अविवेकाचं, असहकाराचं, अनितीचं तण उपटलं. समतेने निराधारांना आश्रय दिला. साहित्यिक म्हणून लेखनातून राष्ट्रकार्य केले. संशोधनवृत्तीने समाजाच्या घसरत्या नीतिमूल्यांबद्दल परखडपणे विचार मांडले. सांस्कृतिक मूल्ये जोपासली. उभ्या आयुष्याची

शिदोरी गरिबांच्या चरणी समर्पित केली. क्रांती सूर्याप्रमाणे आपल्या कार्याची प्रखरता अधिक तेजोमय झाली. वऱ्हाडच्या भूमीत शिक्षणाची बीजे पेरली. त्याकाळी शिक्षणाचा एकाधिकार हाताच्या बोटांवर मोजण्या इतक्या उच्चभ्रू लोकांकडेच होता. त्याला तडा दिला आणि त्यांचे स्वामित्व संपुष्टात आणले ते भाऊ साहेबांनीच. या सस्थेच्या अंतर्गत शेकडो शैक्षणिक संस्था काढून बहुजन समाज व मागासवर्गीय यांच्यासाठी शिक्षणाची दारे उघडून ज्ञानगंगा खेडोपाडी घरोघरी पोहचविणारे ते आधुनिक भगिरथ आणि शिक्षण क्षेत्रातील क्रांतीचे प्रवर्तक ठरले. विद्या परम्दैवतम्या सत्याचा स्वीकार करून आजन्म सरस्वतीची पूजा केली. हजारो नव्हे लाखो बहुजन समाज व कृषिपुत्रांच्या जीवनाला योग्य वळण लावण्याच्या उद्देशाने त्यांच्यातील अज्ञानरुपी अंध:काराचे निर्मूलन करण्यासाठी जीवनाचे रान केले. जीवापाड अथक कष्ट उपसले. खऱ्या अर्थाने ते शेतकऱ्यांचे कैवारी, बनले. शिक्षणासोबत विद्यार्थी मजबूत व सुदृढ बनावेत असे त्याना वाटे. यासाठी त्यांनी १९२६ साली श्री शिवाजी व्यायाम प्रसारक मंडळाची स्थापना केली.ते कर्ते समाज सुधारक होते. प्रतिकूल परिस्थितीशी सामना करत इच्छाशक्ती आणि आत्मविश्वासाच्या बळावर प्रकांडपांडित्य संपादन करणारे भाऊसाहेब कधीच पोथीनिष्ठ नव्हते. तर ते होते कृतीनिष्ट. बहुजनांचे दुःख दूर करणारे डॉक्टर व अन्याय दूर करण्यासाठी झगडणारे ते Barrister होते. डॉ. भाऊसाहेबांच्या महत्वाकांक्षांच्या गरूड झेपेला आकाश हीच मर्यादा होती. त्यांनी लोकविद्यापीठ स्थापनेचे स्वप्न साकारले ते १९५२ साली. तत्कालीन राष्ट्रपती डॉ. राजेंद्र प्रसाद यांच्या शुभहस्ते लोकविद्यापीठाचे उद्घाटन झाले. तसेच डॉ. देशमुख यांनी अमरावतीच्या जिल्हा न्यायालयात गरीब शेतकऱ्यांच्या बाजूने अनेक खटल्यांमध्ये ते हजर झाले. ब्रिटीश सरकार विरुद्ध आझाद हिंद सेना हा त्यांचा सर्वात महत्त्वाचा खटला होता, ज्यामध्ये त्यांनी जवाहरलाल नेहरूंना मदत केली होती. डॉ. देशमुख याचं कृषी क्षेत्रातील योगदान हे अतुलनीय आहे. यांनी भारत कृषक समाजाची स्थापना केली.

भारत कृषक समाजाने १९५५ पासून राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय स्तरांवर अनेक उपक्रम सुरू केले. दोन लाखांपेक्षा जास्त कुटुंबे समाजाचे आजीव सदस्य आहेत. त्यांनी पहिले जागतिक कृषी प्रदर्शन नवी दिल्ली येथे १९६० मध्ये आयोजित केले होते. अमेरिका व रशिया देशांचे राष्ट्राध्यक्ष या जागतिक प्रदर्शनाच्या उद्घाटनाला अगत्याने उपस्थित होते. रोम येथे झालेल्या आंतरराष्ट्रीय अन्न व कृषी संघटनेच्या परिषदेला ते भारत सरकारचे प्रतिनिधी म्हणून गेले. ते स्वतः कृषी उत्पादनात अनुभव घेतलेले महापंडित आहेत याची परिषदेला खात्री झाली. भातशेतीचे तज्ज्ञ म्हणूनही ते जगात ओळखले जाऊ लागले. डॉ. देशमुख यांनी कृषी उत्पादनाप्रमाणेच मत्स्य व्यवसायात रस घेतला. समुद्रातील मासळी तसेच नद्या व तलावातील मत्स्योत्पादनात वाढ घडवून आणली. त्यांच्या कार्यकाळात सुधारित शेतीला चांगली चालना मिळाली. शेतीची जुनी अवजारे जाऊन शेतीत ट्रॅक्टर, बुलडोझर सारखी नवीन कृषी यंत्रे काम करू लागली. कृषी संशोधन केंद्राच्या प्रयोगशाळेने मूग, उन्हाळी भुईमूग, कापूस, ज्वारी, बाजरी, गहू आणि ज्यूट यांच्या संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या जाती प्रचारात आणल्या. 'व्हाइट लेग हॉर्न' व 'रोड रेड आयलंड' या जातींच्या कोंबड्यांची पैदास करून देशभर कुक्कुटपालनाला शेतीचा जोडधंदा म्हणून उत्तेजन दिले. देशातील दुग्ध व्यवसायाची पाहणी करून भारत सरकारने जर्सी गायींच्या पैदासीत लक्ष घातले. बंगलोर आणि कर्नाल येथील दुग्धशाळा डॉ. पंजाबराव देशमुख यांच्याच अविरत श्रमाचे फळ आहेत. खानदेशात केळीचे फार मोठ्या प्रमाणात उत्पादन होते; म्हणून त्यांनी जळगावला केळीची भुकटी करण्याचा एक मोठा कारखानाही काढला. डॉ. देशमुख यांच्या कार्यकाळात चिकू, आंबा, नारळ, संत्री यांच्या नव्या जाती निर्माण करून फळबागांची वाढ करण्यात आली. त्यांना १९४६ मध्ये कलकत्त्याला भरलेल्या जागतिक अन्न व कृषी संघटनेच्या अधिवेशनाचे अध्यक्ष म्हणून आमंत्रित करण्यात आले. दिल्लीच्या कृषी संशोधन केंद्रात लागलेले कृषी विषयक शोध त्यांनी संपूर्ण भारतातील खेड्या-पाड्यांपर्यंत पोहोचवले. डॉ. पंजाबराव देशमुख यांनी शेती करताना आधुनिक आणि तांत्रिक शेतीचा वापर करावा असे म्हटले आहे. त्यासाठी भाऊसाहेबांनी कोलंबो प्लॅनप्रमाणे निरनिराळ्या देशात शेतकरी पाठविण्याची योजना आखली, तसे इंटर नॅशनल फार्म यूथ एक्सचेंज कार्यक्रम भारतात सुरु करुन बऱ्याच शेतकऱ्यांना दुसऱ्या देशातील शेतीची लागवड पद्धती पाहण्याची व प्रात्याक्षिक करण्याची संधी मिळवून दिली. (उदा. जपानी भात शेतीचा प्रयोग) आधुनिक आणि तांत्रिक शेती करताना अशा प्रकारच्या योजनांची आज अमंलबजावणी करण्याची नितांत गरज आहे. परिणामतः अशा प्रात्याक्षिकांमधून शेतकरी आधुनिक यंत्रे, उपकरणे यांचा कसा वापर करावा हे शिकतील, व त्यातून शेतीसाठी लागणारे पुढचे नियोजन ते करतील आणि त्यामाध्यमातून त्यांच्या वेळेची व श्रमाची बचत होईल. हा दृष्टिकोन भाऊसाहेबांचा आधुनिक शेती संबंधी होता. डॉ. पंजाबराव देशमुख यांनी शेती करताना आधुनिक आणि तांत्रिक शेतीचा वापर करावा असे म्हटले आहे. त्यासाठी भाऊसाहेबांनी कोलंबो प्लॅन प्रमाणे निरनिराळ्या देशात शेतकरी पाठविण्याची योजना आखली, तसे इंटर नॅशनल फार्म यूथ एक्सचेंज कार्यक्रम भारतात सुरू करून बऱ्याच शेतकऱ्यांना दुसऱ्या देशातील शेतीची लागवड पद्धती पाहण्याची व प्रात्याक्षिक करण्याची संधी मिळवून दिली. नि:स्वार्थ लोकसेवेमुळे विदर्भाच्या मातीत जन्मलेल्या या महामानवाच्या कार्य कर्तत्वाचा सुगंध प्रत्येकाच्या अंतरंगात चंदनाप्रमाणे दरवळत आहे. समाजसेवेची बाग फुलवण्याचे सामर्थ्य त्यांच्या कार्यात आहे. आज विकासाचं बीज याच महामानवाच्या विचारानं मशागत केलेल्या जमिनीत पेरलं आहे. संत तुकोबाराय म्हणतात.

चंदनाच्या वासे । तरु चंदन जाले स्पर्शे ।।
अशा नवसृष्टीच्या भाग्यविधात्यास मानाचा मुजरा

Mathematics in Nature and its fascinating patterns

- Yogesh Varathe (T.Y.B.Sc.)

Mathematics is deeply embedded in nature, creating mesmerizing patterns that appear in everything from the smallest particles to the grandest galaxies. Here are some fascinating ways math manifests in nature:

1. Fibonacci Sequence & Golden Ratio

The Fibonacci sequence (0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13...) is found in many natural structures, including:

- **Flower Petals:** Many flowers have petals in Fibonacci numbers (e.g., lilies have 3, buttercups have 5, daisies often have 34, 55, or 89).
- **Pinecones & Sunflowers:** The arrangement of seeds follows spiral patterns based on Fibonacci numbers, optimizing space.
- **Nautilus Shells:** Their spirals approximate the golden ratio ($\varphi \approx 1.618$), a number often linked to beauty and efficiency in nature.

2. Fractals: Self-Replicating Patterns

Fractals are infinitely repeating geometric patterns seen in:

- **Snowflakes:** Each branch repeats the same structure at different scales.
- **Coastlines & Mountains:** The jagged edges maintain similar patterns regardless of scale.
- **Lungs & Trees:** The branching of bronchi in lungs and tree limbs follows fractal geometry, optimizing surface area for gas exchange and light absorption.

3. Symmetry in Nature

Many living organisms exhibit bilateral symmetry (left-right mirroring) or radial symmetry (like starfish and jellyfish). Symmetry often plays a role in survival, mating, and structural stability.

4. Hexagons: Nature's Most Efficient Shape

- **Honeycombs:** Bees instinctively build hexagonal cells because hexagons use the least material while maximizing space.
- **Molecular Structures:** Carbon atoms form hexagonal patterns in graphene, making it an incredibly strong material.
- **Giant's Causeway:** A natural wonder in Ireland, formed by cooled lava that cracked into nearly perfect hexagons.

5. Waves & Sound: Sine and Cosine Patterns

- **Ocean Waves:** Follow sinusoidal functions, representing periodic motion.
- Sound Waves: Vibrations propagate in waveforms that can be visualized mathematically.

6. Spiral Galaxies & Orbital Mechanics

- The arms of spiral galaxies often follow a logarithmic spiral, closely related to the Fibonacci sequence.
- The orbits of planets obey Kepler's laws of motion, governed by mathematical relationships between time, distance, and gravity.

7. Chaos Theory & Weather Patterns

- **Turbulence in Fluids:** Unpredictable yet mathematically describable patterns in water and air currents.
- **Butterfly Effect:** A small change in initial conditions (e.g., a butterfly flapping its wings) can lead to major changes in weather systems.

Nature's mathematical beauty is everywhere, from the spirals of galaxies to the arrangement of flower petals. It's a powerful reminder that mathematics is not just an abstract concept-it's a fundamental language of the universe.

मोखाडा परिसरातील ऐतिहासिक ठेवा

डॉ. एस. एच. जाधव (इतिहास विभाग)

इतिहासात भूतकाळात घडून गेलेल्या उल्लेखनीय घटनांचा अभ्यास केला जातो. इतिहास अभ्यासात स्थापत्य कला व शिल्पकला अभ्यासाला अनन्यसाधारण महत्व आहे. आज स्थानिक इतिहासलेखन ही अभ्यास शाखा विकसित होत आहे. मोखाड्यातील स्थानिक इतिहासाचा शोध घेताना काही विरगळ म्हणजेच मूर्ती तसेच लाकडाचे मखर पाहायला भेटतात. आदिवासी समाजातील पूर्वजांचा पराक्रम व सामाजिक कार्याचे स्मरण म्हणून लाकडाचे मखर व दगडाची मूर्ती बनविल्या आहेत. येथील आदिवासी लोक मोठया श्रद्धेने त्याची पूजा करतात. त्यामुळे आदिवासी समाजाचे श्रद्धास्थान असणारे हे देव म्हणजे इतिहास लेखनाचे साधन आहे. त्यामुळे तत्कालीन शिल्पकलेची माहिती मिळण्यास मदत होते. तसेच समाजातील तरुण वर्गासाठी त्यापासून प्रेरणा मिळण्यास मदत होते. असे चास व वखारीचा पाडा येथे अस्तित्वात असणारे विरगळ आढळून येतात.

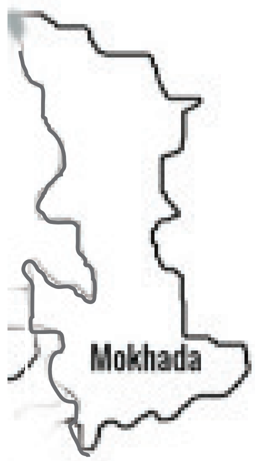

आहे. मंदिरासमोर पताकासाठी (झेंडा) उभा केलेला मोठा लाकडी खांब आहे. हा खांब जंगलात दूरवर जाऊन आणला जातो. गावातील ज्येष्ठ लोकांच्या मार्गदर्शनाखाली तरुण जंगलातील उंच अशा साग अथवा इतर टिकाऊ वृक्ष तोडतात. सर्वजण मिळून खूप कष्ट घेऊन वाहून आणतात. हा झेंडा म्हणजे त्या गावाची उंची किवा क्षमता दाखविण्याचे प्रतिक असावे.

डाव्या बाजूला रस्त्याला लागुनच एकूण चार मूर्ती आहेत. एक उभी मूर्ती आहे. त्या मूर्तीला भिल्यादेव (भिल्ल देव) असे सांगतात. तिच्या शेजारी दुसरी मूर्ती आहे. तेथून जवळ एक घर आहे घराच्या समोर दोन मूर्ती आहेत. हा इतिहासाचा ठेवा आहे. या शिलेवरील मूर्तीमध्ये चित्रे कोरलेली आहेत. १) मूर्तीला भिल्लदेव म्हणून ओळखले जाते. सध्या येथे भिल्ल जमातीचे लोक वास्तव्यास नाहीत. मात्र पूर्वी या भागात भिल्ल

चास येथील विरगळ ७ :–

मोखाड्याच्या उत्तरेला ५ कि. मी अंतरावर चास हे गाव वसले आहे. चास जुनी ग्रुप ग्रामपंचायत आहे. याठिकाणी आपल्याला काही इतिहासाची साक्ष देणाऱ्या मूर्ती व विरगळ पाहायला भेटतात. अर्थात त्या ऐतिहासिक बाबींकडे पारंपारिक पद्धतीने चालत आलेल्या दंतकथा किंवा मौखिक परंपरेवर आदिवासी लोक त्याकडे श्रद्धेने पाहतात. त्या मूर्ती व विरगलांची पूजा करतात.

चास गावत प्रवेश करताना उजव्या बाजूला ग्रामदैवताचे मंदिर

जमातीचे वास्तव्य असावे. या मूर्तीवर एका घोड्यावर दोन व्यक्ती बसल्या आहेत. पुढची व्यक्ती हातात भाला घेतलेली आहे. तर मागची व्यक्तीच्या पाठीवर भात्यामध्ये बाण व हातात धनुष्य आहे. दोन्ही समोर हल्ला करताना दिसतात. मूर्तीच्या खालच्या भागात नक्षीकाम केलेले आहे. मूर्ती जमिनीत उभी करता यावी म्हणून खालचा भाग बनविला आहे. शेवटी छोट्याशा चौथऱ्यावर मूर्ती उभी केली. आहे. २) दुसरी मूर्ती जमिनीवर तुटलेल्या अवस्थेत आहे. तिची रचना एक नंबरच्या मूर्तीप्रमाणे आहे.

३) या मूर्तीची विभागणी एकूण तीन भागात केलेली आहे. वरचा भाग काल्साप्रमाणे आहे. त्यावर नक्षीकाम केले आहे. दुसऱ्या भागात घोडयावर स्वार स्त्री व पुरुष दोन व्यक्ती आहेत. दोघांच्याही हातात तलवारी आहेत. घोडयाच्या गळ्यामध्ये नक्षीकाम केले आहे. तिसऱ्या भागात कुत्रा, बैल हे प्राणी आणि त्या शेजारी स्त्री व पुरुषाची मूर्ती कोरलेली आहे. ४) या मूर्तीची विभागणी तीन भागात केली आहे. वरच्या निमुळत्या भागात चंद्रकोर व त्यामध्ये गोल आकार दाखविला आहे. मध्यभागी घोडयावर स्वार झालेली व्यक्ती आहे. व्यक्तीच्या डोक्यावर मुकुट धारण केलेला आहे. घोडयावर नक्षीकाम केले आहे. खालच्या भागात दोन व्यक्ती आणि कुत्रा यांचे चित्र कोरले आहे.

वखारीचा पाडा येथील विरगळ :

वखारीचा पाडा या गावामध्ये एक अप्रतिम विरगळ आहे. हा विरगळ एकूण पाच भागामध्ये विभागलेला दिसतो. तळाकडील बाजूचे दोन भागातील चित्र अस्पष्ट आहेत. दुसऱ्या भागात शयनावस्थेतील चित्र अस्पष्ट दिसत आहे. तिसऱ्या भागात मात्र घोडयावर विराजमान झालेली व्यक्ती आणि घोड्याच्या पाठीमागे उभी असलेली दिसते. त्यासमोर पालखीत बसलेली व्यक्ती आणि दोन्ही बाजूला दोन व्यक्ती दिसत आहेत. हे पालखीचे भोई असावेत. चौथ्या भागात बसलेल्या स्थितीत दोन व्यक्ती व उभा राहिलेली एक व्यक्ती दाखविली आहे. पाचव्या भागात डाव्या बाजूला चंद्र व उजव्या बाजूला सूर्य आणि मध्यभागी गोलाकार शिखर कोरलेले आहे. मोखाडा परिसरात सर्वात सुंदर दिसणारा हा विरगळ आहे.

वखारीच्या पाड्याजवळून लेंडी नदी वाहते. या नदीच्या बाजूला वांडरसेन नावाचा कडा आहे. वांडरसेन नाव म्हणजेच पूर्वी तेथे वानरांची वस्ती असावी. कारण कड्याची जागा व पिण्याच्या पाण्याची सोय असल्यामुळे येथे वस्तीसाठी योग्य जागा असावी. त्यामुळे या कड्याला वांडरसेन हे नाव मिळाले असावे. या कड्याखाली अनेक मुर्त्या तुटलेल्या अवस्थेत आहेत. त्यापैकीच एक मूर्ती ६० – ७० वर्षापूर्वी गावात आणली आहे. ही मूर्ती ऐतिहासिक स्वरुपाची आहे. वांडरसेन कड्याखाली आता तुटलेल्या स्थितीत मूर्ती आढळतात. त्यामध्ये नंदीची मूर्ती आहे. दुसऱ्या शिल्पामध्ये शयनावस्थेत दोन व्यक्तींचे चित्र कोरलेले दिसते. त्याच्या वरच्या बाजूला बैलाचे चित्र दिसते. त्याच्या शेजारी एक चित्र आहे, ते ओळखता येत नाही. यावरून असे दिसते की, पूर्वी या कड्याजवळ शिल्प कोरण्याचे ठिकाण असावे.

वरील विरगळ रचनेवरून मोखाडा परिसरात चांगल्या दर्जाची शिल्पकला अस्तित्वात असल्याचे दिसते. या प्रकारचे विरगळ मोखाडा परिसरातील इतर ठिकाणी सुद्धा असतील. त्याचा शोध घ्यावा लागेल.

पद्य विभाग

फक्त लढ म्हणा...

ओळखलं का सर मला, पावसात आला कोणी
कपडे होते कर्दमलेले, केसावरती पाणी,
क्षणभर बसला, नंतर हसला, बोलला वरती पाहून;
गंगामाई पाहुणी आली, गेली घरट्यात राहून
माहेरवाशीण पोरीसारखी चार भिंतीत नाचली
मोकळ्या हाती जाईल कशी– बायको मात्र वाचली
भिंत खचली, चूल विझली, होते नव्हते नेले,
प्रसाद म्हणून पापण्यांमध्ये पाणी थोडे ठेवले
कारभारणीला घेऊन संगे सर, आता लढतो आहे
पडकी भिंत बांधतो आहे. चिखल गाळ काढतो आहे
खिशाकडे हात जाताच हसत हसत उठला
'पैसा नको सर, जरा एकटेपणा वाटला
मोडून पडला संसार तरी सोडला नाही कणा
पाठीवरती हात ठेवून फक्त लढ म्हणा'.

– कुसुमाग्रज

अंतरंग

१. **विजेता म्हणजे काय?** .... आतेश दिघा (टी.वाय.बी.ए.)

२. **सर** .... ईश्वर वड (टी.वाय.बी.ए.)

३. **मी मुलगी आहे म्हणून** ....संदीप वारघडे (एस.वाय. बी.एस्सी.)

4. Mathematics in Life .... Pranali Batre (S.Y.B.Sc.)

५. **नातेवाईक**...................... **तुळशीराम दिघा** (टी.वाय.बी.ए.)

६. **नशीब** .... **तुळशीराम दिघा** (टी.वाय.बी.ए.)

७. **निर्णय** ....**ईश्वर वड** (टी.वाय.बी.ए.)

विजेता म्हणजे काय?

नेहमी प्रसन्न राहणे व अधिक प्रेम करणे
बुद्धिजनांच्या आदरास पात्र होणे
व लहानांची आपुलकी मिळविणे;
सचोटीच्या परिक्षकाची मान्यताप्राप्त करणे
व खोट्या मित्रांचा विश्वासघात सहन करणे
सुंदरतेची प्रशंसा करणे,
दुसऱ्यांमध्ये नेहमी चांगले शोधणे,
परत मिळविण्याच्या कोणत्याही अपेक्षेशिवाय
सर्वस्व प्रदान करणे
सुदृढ मुलांकडून, मुक्त आत्म्याकडून,
निसर्गाकडून किंवा मुक्त सामाजिक व्यवस्थेकडून
कार्याची परिपूर्तता करणे
उत्साहाने खेळणे व हसणे
व परमानंदाने गाणे,
एक आयुष्य जगल्याची जाणीव ठेवणे
कारण तुम्ही सहजतेने जगलात
हेच यश आहे.

– आतेश दिघा
टी. वाय. बी. ए.

सर

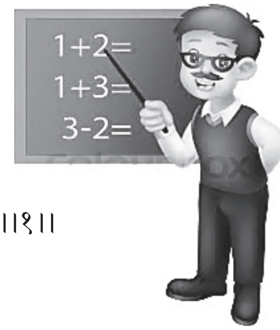

कळतच नाही सर मला
काही लिहावं तुमच्या वरती
कार्यही तुमचे तेवढेच
नि तेवढीच आहे किर्ती।।१।।
तुम्ही आयुष्यभर प्रयत्न केले
आदर्श विद्यार्थी घडावे म्हणून
थोडा मी ही प्रयत्न केला सर
त्यात माझं नाव यावं म्हणून।।२।।
सर, तुमच्यातल्या प्रत्येक गोष्टी
मी माझे आदर्श मानतो
हरलोच आयुष्याच्या वाटेवर
तर आठवून लढायला बघतो।।३।।
सर, तुमच्याविषयी खूप लिहायचं होतं
माझ्या आयुष्याच्या डायरीत
पण काहीच आठवे ना मला
तुम्ही सांगितलेल्या विषयावरती।।४।।
तरी प्रयत्न सोडला नाही मी
तुम्ही सांगितलं होतं म्हणून
पण नक्की यश आलं
तुम्ही शिकवलं होतं म्हणून।।५।।

– ईश्वर वड
टी. वाय. बी. ए.

मी मुलगी आहे म्हणून...

जन्माला आल्या आल्या ही नको आम्हाला
हे सांगणारे माझेच होते

दुसऱ्याच्या दारावरती, कचऱ्याच्या गाडीवरती
ठेवून जाणारे नातेवाईक माझेच होते

घेतलं जरी पदरात मला तरी समानतेचा वाटा नसे
वंशाच्या दिव्याला सोन्याची साखळी अन

मला फक्त चांदची पैंजण असे.
वय हे माझं फुललेल्या कळी इतकं,

कधी चुरडले जाईल याची भीतीचं असे.
एकीकडे प्रथम महिला आणि दुसरीकडे
सितेचं हरण असे.
किती लावुंनी बंधन आमच्यावरती

आमच्या मनाची परवाच नसे.
दुसऱ्यांनी सांगल्याप्रमाणे करावं आम्ही,
पण आम्हाला समजून घेण्याची
कोणाची इच्छा नसे.
युग काळ आणि वेळ बदलली तरी
आमच्याकडे बघण्याचा दृष्टिकोन तोच आहे
दररोज अंधारातून जाताना घरी,
मनात भीती रोज आहे

– संदीप वारघडे
एस.वाय.बी.एस्सी.

Mathematics in Life

Life is like an unsolved equation,
the truth is all that lacks.
Lies are all the variables
that keeps it all intact.
The only difference is that
solving for your x
will do you no good
and the sum of what you had,
will leave you with less than you should.
Multiplication is more complex
involving more than just unreal and imaginary
Division is far too easy
and has the habit of being unsanitary
You can no longer graph your lines
the product of two negatives
is pure crime
The only solutions you need
are found at your end
And soon you'll find out
Like sequences,
life is a never-ending trend

- Pranali Batre
S.Y.B.Sc.

नातेवाईक

जसं दिसत तसं नसतं म्हणून जग फसतं.
असं म्हणतात ते खरं
नातेवाईकांच पण तसंच असतं समोरून
आपलं व्हावं असं म्हणणारे नातलग मागून
आपली कशी वाट लागेल या प्रयत्नात असतात.
तुमच्या घरात कधी वाद, तंटे, भांडण होतं असतील,
तर मिटवण्यापेक्षा वाढवण्याचं कामही ही लोकं करतात.
तुमच्या प्रत्येक प्रगती आणि यशाला
कशी नजर लावायची हे यांना नको असतं
आपल्या घरात काही वाईट घडलं तर
आधी आनंद अशा लोकांना होतो.
बरेचदा नातेवाईकांपेक्षा बाहेरची
लोकंच वाईट प्रसंगाला मदतीला येतात.
आणि रक्ताची फक्त मजा बघतात.
टोमणे मारणे, कुचकट बोलणे, शिवीगाळ करणे
हे त्याचे विशेष गुण असतात.
आपण आपली प्रगती करावी
कारण ही लोक मानसिकरित्या आजारी असतात.

– तुळशीराम दिघा
टी. वाय. बी. ए. (संकलित)

नशीब

तो दिवसभर राबला
व रात्रभर त्याने घाम गाळला
खेळ व आनंद सोडून दिले
त्याने पुस्तकांचे वाचन केले
नवीन गोष्टी शिकण्याकरिता
त्याने पुढे वाटचाल केली
यश जिंकून आणण्यासाठी
अथक परिश्रम केले
विश्वास व त्यागाने
त्याने यश खेचून आणले
लोकांनी त्यास नशीब म्हटले

– तुळशीराम दिघा
टी. वाय. बी. ए.

निर्णय

आयुष्यातले निर्णय चुकतात
आणि मग आयुष्याचं चुकत जाते ...
कधी-कधी तर प्रश्न कळत नाहीत
आणि उत्तरही चुकत जाते...
सोडवताना वाटते, सुटत गेला गुंता...
पण प्रत्येक वेळी एक नवीन गाठ बनत जाते...
दाखवणाऱ्याला वाट माहित नसते..
चालणाऱ्याचे ध्येय मात्र हरवून जाते....
काही गोष्टी वाटतं तितक्या सोप्या नसतात..
अनुभव म्हणजे काय हे तेव्हाच कळते...
जेव्हा एखादी ठेच काळजाला लागते...!

– ईश्वर वड
टी.वाय.बी.ए. (संकलित)

अहवाल विभाग

अंतरंग

१. मराठी विभाग
२. अर्थशास्त्र विभाग
३. इतिहास विभाग
४. मानसशास्त्र विभाग
५. इंग्रजी विभाग
६. वाणिज्य विभाग
७. गणित विभाग
८. प्राणीशास्त्र विभाग
९. रसायनशास्त्र विभाग
१०. भौतिकशास्त्र विभाग
११. वनस्पतीशास्त्र
१२. ग्रंथालय विभाग
१३. उच्च माध्य. व्यवसाय अभ्यासक्रम
१४. करिअर कट्टा
१५. बोटॅनिकल गार्डन
१६. आय.क्यू.ए.सी.
१७. फिल्ड व्हिजीट
१८. योगा समिती
१९. पालक मेळावा
२०. प्लेसमेंट सेल
२१. आविष्कार समिती
२२. प्रवेश समिती
२३. सतत मूल्यमापन परीक्षा
२४. महाडीबीटी शिष्यवृत्ती
२५. बायो-फ्लॉक प्रकल्प
२६. स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र
२७. महिला कल्याण समिती
२८. परीक्षा विभाग
२९. प्रसिद्धी विभाग
३०. सांस्कृतिक विभाग
३१. जिमखाना विभाग
३२. टेरी प्रकल्प
३३. संशोधन समिती
३४. मानव्यविद्या अभ्यास मंडळ
३५. ग्रीन क्लब
३६. परीक्षा विभाग
३७. टेरी प्रकल्प
३८. संशोधन समिती
३९. ग्रीन क्लब
४०. अंतर्गत तक्रार निवारण समिती
४१. सायन्स असोसिएशन
४२. निवडणूक साक्षरता
४३. स्टाफ ॲकॅडमी ॲण्ड वेल्फेअर
४४. शॉर्ट टर्म कोर्स

मराठी विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये मराठी विषयासाठी १६ विद्यार्थ्यांनी टी. वाय. बी.ए. वर्गात प्रवेश घेतला आहे. टी. वाय. बी. ए. या मराठी विषयाचा वर्ष २०२३-२४ चा निकाल ८८.८८ टक्के लागला आहे. बरफ दर्शना ही विद्यार्थिनी मराठी विषयातून विभागात प्रथम आला. मराठी विभागाकडून विद्यार्थ्यांमध्ये मराठी विषयाची आवड निर्माण करण्यसाठी, त्यांच्या साहित्यविषयक अभिरुची विकसित करण्यासाठी मराठी विभागामार्फत विविध उपक्रम राबविले जातात. या वर्षी श्रावणी कवी संमेलन, मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडानिमित्त मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा शुभारंभ, माझी भाषा माझी स्वाक्षरी एक उपक्रम, निबंध स्पर्धा, वि. वा. शिरवाडकर यांच्या नटसम्राट या नाट्यकृतीचे वाचन, शुद्धलेखन स्पर्धा, १३ व्या शतकातील मराठी आणि आजची मराठी, मराठी भाषा गौरव दिन आदि उपक्रम राबविले. त्याचबरोबर मराठी विषयाच्या विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमाच्या अनुषंगाने लघुचित्रपट, जाहिराती दाखवणे आदि उपक्रम वर्षभर राबवले जातात. मराठी विभागातील विद्यार्थी गुणवत्तेबरोबर, मराठी भाषा संवर्धनासाठी व विकासासाठी मराठी विभाग नेहमी विविध उपक्रम राबवत असते.

प्रा. आर. डी. घाटाळ
मराठी विभागप्रमुख

अर्थशास्त्र विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या मध्ये अर्थशास्त्र विषयासाठी २६ विद्यार्थ्यांनी टी. वाय. बी. ए. वर्गात प्रवेश घेतला आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ चा निकाल ७५% टक्के लागला आहे. मुंबई विद्यापीठ अंतर्गत 'आविष्कार स्पर्धा-२०२४' या स्पर्धेसाठी अर्थशास्त्र विभागातील ०२ विद्यार्थ्यांची फायनल राउडसाठी निवड झाली.

अर्थशास्त्र विभागांतर्गत टी. वाय. बी. ए. वर्गासाठी "कृषी विपणन" हा Short Term Course चालविला जातो. अर्थशास्त्र विभागामार्फत Extension Activity अंतर्गत "दैनंदिन जीवनातील वित्तीय व्यवस्थापनाचे महत्व" या विषयावर 'धोडीपाडा' या गावातील लोकाना प्रत्यक्ष भेट देऊन मार्गदर्शन केले गेले. दरवर्षीप्रमाणे या वर्षीही अर्थशास्त्र विभागांतर्गत 'Live Budget Programee-2025' या कार्यक्रमाचे थेट प्रेक्षपण करण्यात आले होते. या वर्षी अर्थशास्त्र विभागामार्फत Field Visit अंतर्गत 'लोहारपाडा' ता. मोखाडा या गावातील श्री. अविनाश महाले या प्रगतशील शेतकऱ्याच्या "व्यावसायिक मशरूम शेती" या व्यावसायिक शेतीला प्रत्यक्ष भेट देऊन विद्यार्थ्यांनी 'मशरूम शेती' विषयी व्यावसायिक माहिती जाणून घेतील.

या वर्षी अर्थशास्त्र विभागातील प्रा. एम. आर. खंबाईत यांना महाविद्यालयातून Minor Research Project मंजूर झाला असून, त्यांचे आंतरराष्ट्रीय व राष्ट्रीय जर्नल मध्ये ०२ संशोधन पेपर प्रकाशित झाले आहे. तसेच, त्यांनी वर्षी २०२४-२५ मध्ये ५ कार्यशाळांमध्ये सहभाग नोंदविला आहे. तसेच, विभागात कार्यरत असलेले प्रा. डी. बी. महाले यांनी 'एक दिवसीय राज्यस्तरीय सेमिनार' मध्ये संशोधनाचा गोषवारा सादरीकरण करून, सहभाग नोंदविला असून, त्यांनी वर्षी २०२४-२५ मध्ये ०२ कार्यशाळांमध्ये सहभाग नोंदविला आहे. तसेच, विभागात कार्यरत असलेले प्रा. व्ही. पी. बोबे यांनी यांनी 'एक दिवसीय राज्यस्तरीय सेमिनार' मध्ये संशोधनाचा गोषवारा सादरीकरण करून, सहभाग नोंदविला असून, त्यांनी वर्षी २०२४-२५ मध्ये ०२ कार्यशाळांमध्ये सहभाग नोंदविला आहे.

प्रा. एम. आर. खंबाईत
अर्थशास्त्र विभागप्रमुख

इतिहास विभाग

महाविद्यालयात इतिहास हा विषय विशेष स्तरावर सुरू आहे. शैक्षणिक वर्ष २०२४ - २५ या शैक्षणिक वर्षात इतिहास विषयाला प्रथम वर्षासाठी १२५ द्वितीय वर्ष ६१ तृतीय वर्षासाठी ६२ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला. तसेच इतिहास विभागात पदव्युत्तर पदवी एम. ए. इतिहास प्रथम वर्षासाठी २६ आणि द्वितीय वर्षासाठी १७ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे. असे एकूण २९१ विद्यार्थी इतिहास विषयाचे शिक्षण घेत आहेत. शैक्षणिक वर्ष २०२३ -२४ तृतीय वर्ष इतिहास विषयाचा निकाल ५८.३३ टक्के इतका लागला आहे. तर एम. ए. द्वितीय वर्षाचा निकाल ६८.९६ टक्के लागला आहे.

इतिहास विभागामार्फत 'भारतीय ज्ञान परंपरेचे शिक्षणातील महत्त्व' या विषयावर राज्यस्तरीय चर्चासत्राचे आयोजन करण्यात आले. या चर्चासत्राचे उदघाटन कॉम्रेड गोदावरी परुळेकर महाविद्यालय तलासरीचे डॉ. आर. एन. पवार यांच्या हस्ते झाले. तसेच प्रा. चंद्रप्रकाश कांबळे के. व्ही. एन नाईक महाविद्यालय दिंडोरी साधन व्यक्ती म्हणून प्राचीन ते अर्वाचीन पर्यंतच्या शिक्षण पद्धतीवर माहिती दिली. या चर्चासत्रात प्राध्यापक व विद्यार्थी असे एकूण २६ शोधनिबंध सारांश सादरीकरण केले.

मुंबई विद्यापीठ अविष्कार स्पर्धेसाठी इतिहास विभागातील प्रोजेक्ट ''मोखाडा परिसरातून जाणारा प्राचीन कालीन व्यापारी मार्ग'' झोनल स्तरावर निवड झाली. त्यामध्ये ईश्वर वड व तुळशीराम

दिघा या विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता. या विद्यार्थ्यांना प्रा. भोये डी. आर. यांचे मार्गदर्शन लाभले. इतिहास विभागामार्फत क्षेत्र भेटीचा आयोजन केलं होतं. ऐतिहासिक स्मारकांना भेट त्यामध्ये गणपत खारोटे यांच्या स्मारकाला आणि तहसील कार्यालयास भेट आयोजित केले होती. त्यामध्ये टी.वाय.बी.ए. वर्गातील २४ विद्यार्थी व ४ प्राध्यापक सहभागी झाले होते. तसेच ५ सप्टेंबर शिक्षक दिन, ८ मार्च महिला दिन, 3 जानेवारी बालिका दिन, ९ ऑगस्ट जागतिक आदिवासी दिन व क्रांती दिन अशा कार्यक्रमांचे व उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीसाठी क्लासरूम सेमिनार, गटचर्चा, सराव परीक्षा, गृहपाठ अशा उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.

संशोधन कार्यात प्रा. भोये डी. आर. यांनी दोन शोधनिबंध प्रकाशित केले. डॉ. व्ही.एम डोंगरदिवे यांनी चार शोधनिबंध व चार संदर्भ ग्रंथ प्रकाशित केले. डॉ. जाधव एस. एच. यांनी एक शोध निबंध व एक पुस्तक घटक प्रकाशित केला. इतिहास विभागाच्या विविध कार्यक्रम व उपक्रमासाठी विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्तपणे प्रतिसाद मिळाला. या शैक्षणिक वर्षात सर्व सहकारी प्राध्यापक शिक्षकेतर सेवक यांचे सहकार्य लाभले. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांचे मार्गदर्शन मिळाले त्याबद्दल सर्वांचे आभार.

डॉ. एस. एच. जाधव
इतिहास विभागप्रमुख

मानसशास्त्र विभाग

आपल्या महाविद्यालयात मानसशास्त्र हा विषय प्रथम, द्वितीय व वाणिज्य विभाग तृतीय वर्षासाठी अभ्यासला जातो. आधुनिक युगात मानसशास्त्रचे उपयोजन दिवसेंदिवस वाढत आहे. २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षात मानसशास्त्र विभागाच्या वतीने विद्यार्थ्यांमध्ये सॉफ्ट स्किल विकसित व्हावे व विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तीमत्वात वाढ होण्याच्या दृष्टीने Personality Development हा शोर्ट टर्म कोर्स राबवण्यात आला या कोर्स साठी एस.वाय.बी.ए या वर्गातील विद्यार्थी घेण्यात आले. विद्यार्थ्यांच्या भावनिक, सामाजिक व शारीरिक समस्या जाणून घेण्यासाठी व त्यावर उपाय योजना करण्यासाठी विविध मानसशास्त्रीय चाचण्या घेण्यात आल्या. मानसशास्त्र विषयाच्या वर्षभराच्या उपक्रमांसाठी प्र. प्राचार्य. ए.एन.चांदोरे व उपप्राचार्य एस.ई. सैंदनशिव यांचे मार्गदर्शन लाभले.

प्रा. पी. एल. नाडेकर,
विभागप्रमुख

Department of English

Department of English organized various activities in the academic year 2024-2025 for the betterment of students. The department conducted short term Course on Spoken English. There were 120 students from all classes enrolled for the same. Department of English has a digital English language lab. There are 10 computers in the English language lab. English language lab focuses on language skills and efficiently develops the skills of English among students. software is a blend of technology that helps in easy and fast learning of English skills. Through this, students enhance their knowledge of English. The principal of the college, Dr. A. N. Chandore who always encourages to department.

- Department of English organised program on Inauguration of short term course on 'Spoken English' on 08th January 2025. The research person of this was Prof. Shailesh T. Bagadane from ASC College, Jawhar.
- Department of English students participated in Wallpaper Exhibition on occasion 26th January 2025.
- Department conducted seminar, regular lecture, assignment and exam etc. as per NEP2020 throughout the year.

Mr. T. M. Paradke
Head, Department of English

Department of Commerce

Department of commerce provides commerce education for students of tribal area. Department of Commerce had organized the various activities in the academic year 2024-25.

The Department Commerce organized Inauguration Function of Commerce Association on 21st November, 2024 under commerce association. Prin. Dr. A. N. Chandore was chief guest of inaugural function of Commerce Association. The Department of Commerce organized entrepreneurship awareness programme with collaboration of MSME Technology Center, Indo German Tool Room, Aurangabad government

of Maharashtra on 11th February, 2025. Mr. Aniket Deshmukh (Co-ordinator, MSME Technology Center, Indo German Tool Room) was chief guest of programme. Mr. Rajesh Chanchalani (Director, CBFC Financial Ltd.) is resource person of the programme. Mr. Rajesh Chanchalani guided to students, about the basic needs and new trends in entrepreneurship development. Prin. Dr. A. N. Chandore was the chairperson of programme, he also guided to students. 102 beneficiaries were participated in this entrepreneurship programme. The Department Commerce organized one day National Seminar on Financial Literacy on 20th February 2025. Mr. Maqsood Memon (Smart Trainer SEBI) was chief guest of inaugural function of Seminar. Mr. Maqsood Memon guided to students about basic knowledge investment, stock market. Principal Dr. A. N. Chandore was the chairperson of seminar. He also guided to students about the theme. 72 beneficiaries were participated in this workshop.

The Department of Commerce organized Commerce Festival on 03rd February 2025. Dr. S.G. Mengal & Mr. V. M. More had inaugurated the commerce festival. Field visit of commerce department organized at Mashroom Farming at Loharpada Mokhada. Mr. Avinash Mahale was delivered a guidance about production and marketing management of Mashroom crop.

The Department of Commerce organized the wall paper presentation Vanijya Vishwa on 26th January 2025. The student presented the wallpaper on the subject of Account types, mercantile Law, negotiable instruments, Types of company, consumer Grievance Redressal Mechanism, banking services, developmental factors of employee and organization.Commerce association organized the group discussion for personality development of the students. Commerce department organized parent meets on 28/01/2025. Prin. Dr. A. N. Chandore had guided to parents and students for their educational development.

Dr. S. G. Mengal
Head, Department of Commerce

Department of Mathematics

The Department of Mathematics was established in the academic year 2013. The department runs three years Undergraduate programme. The Department of Mathematics take initiative in making students more enthusiastic about subject. Faculty member guides students & tell them the importance and opportunities in Mathematics continuously through lectures. Also various activities are organized by the department to inculcate Mathematical view & culture in students.

- Organized online quiz competition on the occasion of birthday of Sharadchandraji Pawar saheb on 18/12/2024 by the department of mathematics.
- One Day regional workshop (expert lecture) was arranged by the department for Maths students on the occasion of 137th Birth anniversary of great Indian Mathematician 'Srinivasa Ramanujan' on 23/12/2024. The Resource person for this programme was Mr. P. K. Patil from LRTASC College, Mokhada.
- Organized wallpaper exhibition named "Math-Matters" on the occasion of "Republic Day" on 26th January 2025 in which 10 students of the department were participated.
- Organized Rangoli & Mehendi competition on 31/01/2025.
- One day workshop on "Entrepreneurship Awareness Programme" jointly organized by department of Mathematics, Commerce and Short term course committee on 11/02/2025.
- Online quiz competition organized on the occasion of Science day on 28th February 2025.
- Under the MoU, Faculty exchange program (Expert lecture) was organized by the department for all first, second & third year Mathematics students on the topic "Matrices and Linear Transformation" which was delivered by Mrs. Nirmala Deshmane of MPASC College, Panvel on 06/03/2025 at 12:30 p.m. and Mr. Prashant K. Patil delivered lecture on the topic "Limits, Continuity and Differentiation of function with Applications" to FYBSc students of MPASC

College, Panvel on 06/03/2025 at 02:00 p.m.

- Faculty of the department, Mr. Prashant K. Patil has published one Patent entitled “Advanced Portable UV Chamber” on 3/02/2025.
- Activities by department : Home Assignment, Project, Unit test.
- To improve student's knowledge, get inspire to do well in the field of Maths and to improve onstage performance daring, the department usually motivate students to solve problems regarding their curriculum on board.
- Short term course: A Short term course on Introduction to Operations Research.
- Students actively take part in Student's Seminar.
- Department organizes ICT lectures for all Mathematics Students.

Mr. P. K. Patil
Head, Department of Mathematics

Department of Zoology

In the academic year 2024-2025 following activities were carried out by the department of Zoology.

Activities under MoU

I Activity under MoU with Department of Zoology, A.C.S. College, Onde Vikramgadh, Dist. Palghar

✓**Student Exchange**- Participation of students in the One-day State Level workshop on Bird Conservation and Inauguration of Audio based activity: Listening comprehension of radio broadcast of Pakshyanchi Duniya (Hybrid Mode)

II Activity under MoU with aroehan Foundation, Mokhada, Dist. Palghar.

✓**Faculty Exchange**- Organization of Seminar on Malnutrition

III Activity under MoU with The Energy Research Institute (TERI)

Organization of Workshops and Seminars-

✓One-day State Level workshop on Bird Conservation and Inauguration of Audio based activity: Listening comprehension of radio broadcast of Pakshyanchi Duniya (Hybrid Mode)

✓Seminar on Malnutrition in tribal people.

Organization of Online Quiz:

✓Online Quiz on the occasion of World Health Day 2025.

Extension Activity

✓A guest lecture by Dr. Ayaj Shaikh on Good Health and Personality Development at N.S.S. Camp organized by A.S.C. College, Mokhada Dist. Palghar.

Short term course

✓ short-term course under NSQF-Vermicomposting, Total number of Students- 15.

Best Practice

✓ Organization of training programs under Biofloc project for tribal people in and around Mokhada.

Extra-curricular activities

✓Organization of Exhibition of Photographs of butterflies observed in college campus.

Celebration of World Wildlife Week

✓Organization of Field Visit at Forest Department Nursery, Morchondi in collaboration with the Forest Department, Mokhada

Celebration of National Science Day

✓Organization Reel Making Competition

Dr. A. L. Shaikh
Head, Department of Zoology

Department of Chemistry

In the academic year 2024-25 following activities satisfactorily conducted by department of chemistry:

- **Gas Safety Awareness programme 2025**
  The department of chemistry in collaboration with Internal quality Assurance cell organized one day workshop on Gas Safety Awareness programme on Wednesday 12/02/2025 for college teaching and non-teaching staff. This programme was Mr. Sagar Zaparde (Branch Head, Surya Gas Company, Nashik) and his team guided on various issues of gas safety awareness and its precaution. The President of the programme was I/C Principal Dr A. N. Chandore gave details information about gas safety awareness on his presidential speech. Total 29

teaching and non- teaching staffs were participated in this Programme.

- **Magical Chemistry Experiments Programme 2025**

On the occasion of National Science Day department of Chemistry under the MoU activity organized one-day workshop on Magical Chemistry Experiments 2025 on Thursday 12/02/2025 for college students and staffs. The Chief guest speakers were Dr. Manohar Jopale and Prof. Rushikesh Gotarene along his students (MVPS, Arts, Science and Commence College, Trambakeshwar Dist. Nashik) gave various magical Experiment like reaction of copper and nitric acid, Elephant Toothpaste, coloured fire, and no easy chemistry experiment with scientific approach and spared awareness on eradication of superstition. The President of the programme is Principal Dr A. N. Chandore first he Said's that the theme for National Science Day 2025 is "Empowering Indian Youth for Global Leadership in Science & Innovation for Viksit Bharat" and gave information about the importance of science day and India's rapid growth in research and technology and comment on Sir C V Raman Contribution in developing Modern India on his presidential speech. Total 62 students and 06 teaching staffs were participated in this Programme.

Mr. S. R. Vhande
Head, Department of Chemistry

Department of Physics

- Department of Physics offers B. Sc. Degree course in Physics as major subject. The academic year 2024-2025 witnessed vibrant activities.
- Students Admission for Physics during academic year 2024-2025
  - **F. Y. B.Sc. 61**
  - **S.Y.B.Sc. 23**
  - **T.Y. B. Sc. 11**
- T.Y. B.Sc. student participated in UGC NSQF sanctioned certificate course "Electrical appliances Maintenance and Repair"
- We organized one day workshop on "HANDS ON TRAING ON LED LIGHTS PRODUCTS DESIGN & ASSEMBLING WITH APPLICATIONS " on 28th February 2025 Prof. S. A. Funde worked as convener, Prof. A. D. Varatha worked as coordinator.
- 29 students of department of physics participated in wallpaper exhibition issue "SPANDAN" on the occasion of 26th January 2025.
- Department organized field visit to MSEDCL electricity substation, Mokhada on 28th March 2024.
- "Student- Parent- Teacher" meeting was organized for T.Y.B.Sc. Students. Attendance and performance of every student was discussed in the meeting.
- The Seminar was organized on 12th February 2025 for T. Y. B.Sc. students. All students presented their selected topics using power point presentation.
- Two students of S. Y. B. Sc. Was participated to "District level AVISHKAR FAIR".
- The department organized educational video show on 17th February 2025.
- A question bank of all papers was circulated to the student to improve their performance.
- The department organized Live Video Show of Landing of "Sunita Villiams on Earth Surface.

Mr. S. A. Funde
Head, Department of Physics

Department of Botany

- The syllabus of the academic year 2024-25 has been successfully completed by all the Staff members of Department of Botany.
- Department organized Wild vegetable festival for the year 2024. There are more than 50 wild vegetables were exhibited by the students.
- Department had organized one-day field tour for T.Y.B.Sc. Botany students at Dhodipada lake and surrounding area.
- Department had organized "Tree Plantation Programme" on the Occasion Birth Anniversary of Padmabhushan Dr. Karmveer Bhaurao Patil on

25th Sept. 2024 and about 7 plants were planted. Also organized Tree plantation Programme on the Occasion of Birthday of Honorable Sharadchandraji Pawar on 12th Dec. 2024.

- Endemic plants species i.e. Flacourtia montana. Syzygium stocksii and Barleria lawii were planted in Tree Plantation Programme on the occasion of Republic Day (26th Jan.) in the college premises.
- Department organized Floral arrangement competition on 27th Sept. 2024 to display the beauty of this nature gifts. The flower shows "Life is the flower for which is the honey and the blossoms continue".
- Prof. S. E. Saindanshiv guided to the HPT Arts and RYK Science students who were visited to college Botanical Graden on 31st August 2024 for studying plant diversity.
- Department organized parent meeting along with other science faculty on 17th Jan. 2025. The main purpose of the meet was to create a common platform, where teachers and parents come together to enrich the students educational experiences and discuss variety of issues, regarding all round development of students.
- Department had organized short term course on Jam, Jelly preparation for the academic year. Total 12 students were registered in this course
- Students were participated in Mumbai university zonal level Avishkar Competition.
- Dr. A. N. Chandore has sanctioned major research project entitled as "Assistance to Botanical Garden (ABG) Programme for conservation of RET species"
- A. N. Chandore granted Patent on A new eco-friendly nuclear stain from fruits of Syzygium stocksii (Duthie) Gamble.
- Dr. A. N. Chandore Two-week short-term course, NEP 2020 Orientation and Sensitization Programme (Online).
- Dr. A. N. Chandore has published 08 research publication in UGC CARE list during academic year and also presented seven research papers in various national and international conferences.
- Prof. P. D. Karale has sanctioned minor research project.
- Prof. P. S. Raut has been qualified Mumbai University PET exam.

Research Profile of Department during academic year:

- Major Research Project ongoing: 01
- Minor Research Project ongoing: 01
- Patents Published: 01
- Research papers published in National/ International journal: 10
- Resource person in Seminar / Conferences: 02
- Seminar / Conferences Workshop attended: 03
- Newspapers articles published: 01

Mr. S.E. Saindanshiv
Head, Dept. of Botany

ग्रंथालय विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ महाविद्यालयाने ग्रंथालयाचे वृद्धी सॉफ्टवेअर प्रणाली मार्फत संपूर्ण संगणीकृत करण्यात आले. विद्यार्थ्यांचे देवघेव आणि नोंद प्रणाली संगणीकृत पद्धत याच वर्षी राबविण्यात आली. ग्रंथलयातील बारकोड प्रक्रिया चालू आहे. एकूण १,४०,००० रु. किंमतीचे ग्रंथ खरेदी करण्यात आली. मासिक आणि विविध विषयाची जर्नल ३१,००० रु. किमतीची वर्गणी पाठविण्यात आली. विशेष बाब म्हणजे मुलांच्या मागणीनुसार स्पर्धा परीक्षेची साप्ताहिक आणि मासिकसुद्धा समाविष्ट करण्यात आली.

- कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या जयंती निमित्त कर्मवीर सप्ताह पुस्तक प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले.
- डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम यांच्या जयंती निमित्ताने "वाचन प्रेरणा दिन साजरा करण्यात आला".
- आदरणीय शरद पवार यांच्या वाढदिसाच्या निमित्ताने "ग्रंथ प्रदर्शन" आयोजित करण्यात आले.
- TERI मार्फत राबविण्यात येणाऱ्या उपक्रमाची आणि सर्व्हेची जबाबदारी पूर्ण करण्यासाठी आदिवासी बांधवांमध्ये करण्यात आली.
- TERI आणि महाविद्यालाच्या संयुक्त विद्यामाने आळंबी प्रशिक्षण कार्यशाळा दि.३/१२/२०२४ रोजी अयोजित करण्यात आली.
- "वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा" या उपक्रमा अंतर्गत दि. १/०१/२०२५ ते दि. १५/०१/२०२५ लेखकांची कार्यशाळा, ग्रंथप्रदर्शन, व्हिडीओ बुक पुरावलोकन, ऑडीओ बुक पुरावलोकन, सामुहिक वाचन, व्याखान , पुस्तकांचे वाचन परीक्षण, आणि पाड्यावरील शाळेत जाऊन छोट्या छोट्या गोष्टी चे पुस्तकांचे वाचन करण्यात आले.
- बुक बँक प्रस्ताव मुंबई विद्यापीठात दाखल केला आहे.

प्रा. विवेक एम. मोरे
ग्रंथालय विभाग प्रमुख

उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम विभाग

या महाविद्यालयामध्ये उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम विभागाकडे सन १९९१ पासून दोन विभाग सुरू आहेत. (१) इलेक्ट्रिकल टेक्नॉलॉजी, (२) लॉजिस्टीक ॲण्ड सप्लाय चेन मॅनेजमेंट. या व्यवसाय अभ्यासक्रमाकडे २०२४-२५ मध्ये वेगवेगळे उपक्रम घेण्यात आले. इयत्ता ११ वी नवप्रवेशित विद्यार्थ्यांचा स्वागत समारंभ मा. प्राचार्य यांच्या अध्यक्षतेखाली घेण्यात आला. कार्यक्रमासाठी पुढारीचे पत्रकार हनिफ शेख उपस्थित होते. तसेच दि. ५ सप्टेंबर २०२४ रोजी शिक्षकदिन साजरा करण्यात आला. यासाठी शिक्षक व विद्यार्थी उपस्थित होते. दि. १२ ऑगस्ट २०२४ रोजी रानभाजा महोत्सवाचे या विभागाकडे आयोजन केले होते. यामध्ये विद्यार्थ्यांनी रानभाज्या तयार करून आणल्या होत्या. दि. २२ सप्टेंबर २०२४ रोजी कर्मवीर भाऊराव पाटील यांची जयंती साजरी करण्यात आली. तसेच या विभागाच्या वतीने दि. १५ सप्टेंबर २०२४ रोजी वृक्षलागवड कार्यक्रम घेण्यात आला. एकूण दोनशे झाडांची लागवड केली. दि. ३ डिसेंबर २०२४ रोजी टेरी संस्थेमार्फत विद्यार्थ्यांसाठी आळंबी प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात आला. तसेच दि. ३ जानेवारी २०२५ रोजी क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले जयंतीनिमित्त प्रा. डॉ. संतोष जाधव यांचे व्याख्यान आयोजित करण्यात आले होते. विद्यार्थ्यांसाठी ६ ते ८ फेब्रुवारी २०२५ पर्यंत वेगवेगळ्या प्रकारच्या क्रीडा स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. बहुसंख्य विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता.

प्रा. जे. ए. कुंभार

एम.सी.व्ही.सी. विभागप्रमुख

करिअर कट्टा

शैक्षणिक वर्ष २०२३-२४ करिता लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, मोखाडा, ता. मोखाडा अंतर्गत महाराष्ट्र राज्य उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग व महाराष्ट्र माहिती तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र, यांच्या संयुक्त विद्यमाने करियर कट्टा या ३६५ दिवसांच्या नियमित Online उपक्रमांमध्ये एकूण ०७ विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. यासाठी संबंधित विद्यार्थ्यांच्या Android Mobile वर रोज संध्याकाळी ०७.०० वाजता लिंक प्राप्त होऊन विद्यार्थी सहभागी होतात. या उपक्रमाच्या माध्यमातून महाविद्यालयातून विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक विकासाबरोबरच आर्थिक रोजगार विषयक गुणात्मकदृष्ट्या मार्गदर्शनाचा भविष्यात निश्चितच लाभ होईल, असा आत्मविश्वास वाटतो.

प्रा. डॉ. व्ही. एम. डोंगरदिवे

(समन्वयक)

The Botanical Garden

The Botanical Garden is an essential part of the institution, serving as a center for education, conservation, and research. It is designed to cultivate and maintain a diverse collection of plant species that benefit students, faculty, and researchers in various disciplines.

Objectives:

The primary objectives of the Botanical Garden are:

- To conserve and propagate rare and medicinal plant species.
- To provide an outdoor laboratory for students of botany and environmental science.
- To create awareness about biodiversity and ecological balance.
- To support research in plant sciences and allied subjects.

Flora and Biodiversity:

The garden hosts a wide variety of plants, including:

No.	Local Name	Botanical Name	Family
1.	Khair	Acacia chundra (Roxb. ex Rottl) Willd.	Mimosasaceae
2.	Saptaparni	Alstonia scholaris (L.) R. Br	Apocynaceae
3.	Kaju	Anacardium occidentale L.	Anacardiaceae
4.	Popatwel	Aristolchia spp	Aristolochiaceae
5.	Phanas	Artocarpus heterophyllus Lam.	Moraceae
6.	Shatawari	Asparagus spp	Liliaceae
7.	Kagadi ful	Bougainvillea spectabilis Choisy	Nyctaginaceae
8.	Asan	Bridelia retusa (L.) A.Juss.	Euphorbiaceae
9.	Palas	Butea monosperma (Lam.) Kuntze	Papilionaceae
10.	Shankasur	Caesalpinia pulcherima (L.) Sw.	Caesalpinaceae
11.	Kardal	Canna indica L.	Cannaceae
12.	Kombada	Celosia argentea L.	Amaranthacae
13.	Tamalpatra	Cinnamomum tamala (Buch. Ham.) T.Nees & C.H.Eberm.	Lauraceae
14.	Bharambi	Clerodendron serratum (L.) Steane & Mabb.	Verbenaceae
15.	Naral	Cocos nucifera L.	Arecaceae
16.	Pev	Costus speciosus (J.Koenig) S.R.Dutta	Costaceae
17.	Khulkhula	Crotalaria spp.	Fabaceae
18.	Croton	Croton spp	Euphorbiaceae
19.	Kadu kand	Dioscoria bulbifera L.	Dioscoreaceae
20.	Dracaena	Dracaena spp	Asparagaceae
21.	Jalparni	Eichhornia crassipes	Pontederiaceae

22.	Ran keli	Ensete superbum (Roxb.) Cheesman	Musaceae
23.	Kokum	Garcinia indica (Thouars) Choisy	Clusiaceae
24.	Jaswand	Hibiscus rosa-sinensis L.	Malvaceae
25.	Hydrilla	Hydrilla verticillate (L.f.) Royle	Hydrocharitaceae
26.	Panphuti	Kalanchoe pinnata (Lam.) Pers.	Crassulaceae
27.	khaya	Khaya senegalensis A.Juss.	Meliaceae
28.	Amba	Mangifera indica L.	Anacardiaceae
29.	Chikku	Manilkara zapota (L.) Van Royen.	Sapotaceae
30.	Lotus	Nelumbo nucifera Gaertn.	Nymphaceae
31.	Awala	Phyllanthus emblica L.	Euphorbiaceae
32.	Vilayati chinch	Pithecellobium dulce (Roxb.) Bth.	Mimosaceae
33.	Chapha	Plumeria alba L.	Apocynaceae
34.	Phangali	Pogostemon parviflorus Benth.	Lamiaceae
35.	Ashok	Polyalthia longifolia (Sonn.) Thw.	Annonaceae
36.	Peru	Psidium guajava L.	Myrtaceae
37.	Bavachi	Psoralea corylifolium (L.) Medik.	Papilionaceae
38.	Madhumalati	Quisqualis indica L.	Combretaceae
39.	Rose	Rosa indica Lindl.	Rosacecae
40.	Bottle palm	Roystonea regia (H.B.&K.) O.F.Cook.	Arecaceae
41.	Akkalkara	Spilanthes acmella A.Chev.	Asteraceae
42.	Jambhul	Syzygium cumini (L.) Skeels.	Myrtaceae
43.	Ran-Jambhul	Syzygium stocksii (Duthie) Gamble	Myrtaceae
44.	Ran-Jambhul	Syzygium hemisphericum (Wight) Alston	Myrtaceae
45.	Sag	Tectona grandis L.f.	Verbenaceae
46.	Ain	Terminalia crenulata Roth.	Combretaceae
47.	Ashwagandha	Withania somnifera (L.) Dunal	Solanaceae

Educational and Research Importance:

The garden serves as a living laboratory where students gain hands-on experience in plant identification, classification, and ecological studies. It also aids in academic research, helping scholars explore various botanical and environmental topics.

Conservation Efforts:

Arts, Science and Commerce College, Mokhada is committed to plant conservation, and the Botanical Garden plays a key role in promoting sustainability. The college actively participates in seed preservation, plant propagation, and ecological restoration programs.

The Botanical Garden of Arts, Science and Commerce College, Mokhada is a vital resource that enhances learning, conserves biodiversity, and supports research. It plays a crucial role in environmental education and underscores the importance of sustainable living and ecological awareness.

Mr. P. S. Raut
Chairman

Internal Quality Assurance Cell (IQAC)

The IQAC is committed towards internalization and institutionalization of quality enhancement initiatives in higher education. It helps the institution in planning and monitoring. IQAC organized following activities:

1. Submitted the proposal for Best College Award to University of Mumbai.
2. College has completed the documentation to university about the college name change proposal.
3. College has organized conference seminar and workshops with collaboration.
4. College has signed MoU with other institution/ colleges/NGOs during the academic year.
5. AQAR 2023-24 has been successfully submitted on NAAC portal.
6. Participated in NIRF 2023-24 during the academic year.
7. Successfully uploaded the data of All India Survey on Higher Education (AISHE 2023-24) at AISHE portal.
8. Academic and Administrative Audit: the data of AAA has been compiled as per the guideline of parent institute.
9. Prepared documents of Academic Year 2024-25 for AQAR & AAA.

Dr. S.G. Mengal
Chairman

Field Visit

Loknete Ramsheth Thakur Arts, Science and Commerce College, Mokhada dist. Palghar in the academic year 2024-25 organises the visits for the educational studies purpose from the different faculties. The Arts faculty department of history organised visit Tahsil Karya Laya for study of working system of government. The department of economics organised the Dhodipada Gram panchayat and villagers annual economic survey study, Commerce faculty organised visit of small-scale industry of Mushroom cultivation in Loharpada for the study and analysis of economic employment for youths in small villages of Mokhada.

The Science faculty department of Botany organised the Dhodipada pond visit of aquatic ecosystem of Algae, Bryophytes and Angiosperms plants groups. The department of Zoology also organised the visit of Jagdamba Pond of Mokhada for the study of Fishery science and fish marketing in Mokhada town.

Mr. P.D. Karale
Chairman

Yoga Committee

'International Yoga Day' Celebrates every year on 21st June to raise awareness about this ancient practice and to celebrate the physical and spiritual prowess that yoga has brought to the world. Yoga is a practice which plays an important role in relaxing the mind and body and boosting people's immune system.

10th International Yoga Day was celebrated by the students and the faculty members of Rayat Shikshan Sanstha's, Loknete Ramsheth Thakur Arts, Science and Commerce College Mokhada Tal. Mokhada, Dist. Palghar on 21st June 2024 with great eagerness and enthusiasm. Principal Dr. A. N. Chandore also joined the International Yoga Day celebration. The theme for international Yoga Day 2024 was 'Yoga for Self and Society' and revolves around self-enlightenment. This year's theme of international yoga day focuses on Yoga, a transformative practice, representing the harmony of mind and body, the balance between thought and action, and the unity of restraint and fulfilment for self & society.

The function began with a brief introduction of Yoga Day by Prof. Mr. R. A. Kawale. He explained that regular practice of Yoga helps to achieve better mental and physical health. Prof. Mr. R. A. Kawale. demonstrated Surya Namaskar Asanas and various Yoga Asanas which were performed by the students and the staff members enthusiastically.

Mr. M. R. Khambait
Chairman

पालक मेळावा

शैक्षणिक वर्ष २०२४ - २५ साठी महाविद्यालयातील कला शाखेतर्फे पालक विद्यार्थी बैठकीचे दि.२९/०१/२०२५ रोजी आयोजन केले होते. विद्यार्थी व पालक यांच्यात चर्चा घडवून आणून विद्यार्थी गुणवत्ता वाढीसाठी प्रयत्न करणे हा या बैठकीचा प्रमुख उद्देश होता. या पालक मेळाव्यात एकूण ४२ पालकांनी सहभाग घेतला पालकांनी विद्यार्थ्यांच्या प्रगतीसाठी काही सूचना केल्या. या बैठकीसाठी मा.श्री. पी. जे. लंके, शासकीय आदिवासी मुलांचे वस्तीगृह, मोखाडा. श्रीमती एम. डी. पालवे शासकीय आदिवासी मुलींचे वस्तीगृह, मोखाडा हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. या कार्यक्रमात अनेक पालकांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्र. प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे अध्यक्ष म्हणून उपस्थित होते. या कार्यक्रमा प्रसंगी मा. श्री. पी. जे. लंके यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. सर्व पालक विद्यार्थी व प्राध्यापक यांच्यात विविध प्रश्नांवर चर्चा घडवून आली. त्यातून विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्ता वाढीसाठी प्रयत्न करण्याचे ठरले.

डॉ. एस. एच. जाधव
चेअरमन

Placement Cell

In the academic year 2023-2024 total students had graduated from the college. Out of these 156 students 54 students had been progressed to higher education while 39 students have secured their jobs in various sectors. From which 12 Students are placed in IT company in Nashik.

Mr. S. A. Funde
Chairman

Avishkar Research Committee

On the occasion of 19th Aavishkar research convention, Zonal Round was held on 10th December 2024 at VIVA College Virar, Dist- Palghar. Total 20 students accompanied by two teacher coordinators Mr. R. A. Kawale and Mr. A. J. Gavade participated from four categories at UG level and presented their projects in the form of posters. Out of these 02 project of Humanities, Languages and Fine Arts were selected for final round and participated in final round. The details are as follows.

Sr.	Category	Level	No. of Projects	No. of Student	Participants
1)	Humanities, Languages and Fine Arts	UG	02	04	
2)	Commerce, Management and Law	UG	01	02	
3)	Pure Sciences	UG	04	10	
4)	Agriculture and Animal Husbandry	UG	01	04	

Mr. R. A. Kawale
Chairman

प्रवेश समिती

प्रवेश समितीने २०२४-२५ शैक्षणिक वर्षासाठी प्रवेश प्रक्रिया यशस्वीरीत्या पूर्ण केली. सर्व अर्जांची तपासणी करून पात्र विद्यार्थ्यांची निवड केली आणि प्रवेश प्रक्रिया पारदर्शक पद्धतीने राबवली. सर्व जागा नियमानुसार भरल्या गेल्या असून विद्यार्थ्यांना आवश्यक मार्गदर्शन आणि सहाय्य प्रदान करण्यात आले. भविष्यातही गुणवत्तापूर्ण प्रवेश प्रक्रिया सुनिश्चित करण्यासाठी समिती प्रयत्नशील राहील.

प्रा. ए. डी. वरठा
चेअरमन

सतत मूल्यमापन परीक्षा

सतत मूल्यमापन परीक्षा (CIE) समितीने २०२४-२५ शैक्षणिक वर्षातील परीक्षा यशस्वीरीत्या पूर्ण केली. विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक प्रगतीचे सखोल मूल्यमापन करून निष्पत्ती अहवाल तयार करण्यात आला. परीक्षेची प्रक्रिया पारदर्शक आणि नियमांनुसार राबवली गेली, तसेच विद्यार्थ्यांना योग्य मार्गदर्शन देण्यात आले.

प्रा. ए. डी. वरठा
चेअरमन

महाडीबीटी शिष्यवृत्ती

महाडीबीटी शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत २०२४-२५ मध्ये ७१२ पात्र विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती प्रदान करण्यात आली. अर्ज प्रक्रियेनंतर आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल आणि गुणवंत विद्यार्थ्यांची निवड करून निधी थेट त्यांच्या खात्यात जमा करण्यात आला. शासनाच्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार पारदर्शक आणि वेळेवर वाटप सुनिश्चित करण्यात आले. भविष्यात अधिक विद्यार्थ्यांना या योजनेचा लाभ मिळावा यासाठी समिती प्रयत्नशील राहील.

प्रा. ए. डी. वरठा
चेअरमन

Bio floc project

The college has a biofloc project to raise awareness of entrepreneurship skills among students and to train them in fish breeding. The project runs in collaboration with The Energy Research Institute (TERI), Belapur, New Mumbai. Tribal students will participate in a training program established under this project. College students were given access to scheduled training programs in the academic year 2024–2025 in that included instructions on fish maintenance and rearing methods.

Mr. K. K. Pardhi
Chairman

स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र

महाविद्यालयात स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र चालविले जाते. स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रामार्फत विद्यार्थ्यांना विविध स्पर्धा परीक्षा देण्यासाठी प्रोत्साहित केले जाते. यावर्षी महाविद्यालयातील 60 विद्यार्थ्यांनी स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीसाठी प्रवेश घेतला आहे. विद्यार्थ्यांना महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (एम.पी.एस.सी.) मार्फत घेतल्या जाणाऱ्या पी.एस.आय., एस.टी.आय., ए.एस.ओ. या पदांसाठी मार्गदर्शन केले जाते. तसेच पोलीस भरती, रेल्वे पोलीस, वनरक्षक, ग्रामसेवक, तलाठी या परीक्षांविषयी मार्गदर्शन केले जाते. विद्यार्थ्यांना स्वतंत्र अभ्यासिकेची सोय उपलब्ध करून दिली आहे. तेथे प्रोजेक्टरची सोय उपलब्ध करून दिली आहे. स्पर्धा परीक्षेसाठी आवश्यक अभ्यास साहित्य उपलब्ध करून दिले आहे. विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन मिळावे व मार्गदर्शन व्हावे यासाठी व्याख्यानांचे आयोजन केले जाते. मा. तुषार सूर्यवंशी, विस्तार अधिकारी पंचायत समिती, मोखाडा यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. स्पर्धा परीक्षांची तयारी करण्यासंदर्भात व अभ्यासक्रमाची माहिती विद्यार्थ्यांना दिली. या कार्यक्रमासाठी १३७ विद्यार्थी व १० प्राध्यापक उपस्थित होते.

शैक्षणिक वर्ष २०२४ - २५ मध्ये स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्राला चांगले यश मिळाले आहे. स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रातील विद्यार्थ्यांची विविध पदांवर निवड झाली आहे. त्यामध्ये कृष्णा भोईर - तलाठी, हरीश मौळे - ग्रामपंचायत अधिकारी, रवींद्र राऊत - वनरक्षक व राज्य राखीव पोलीस दल, धर्मेंद्र पवार - वनरक्षक धीरज माशी - वनरक्षक यांची निवड झाली आहे. स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्रासाठी महाविद्यालयातील प्राध्यापक डॉ. शेख ए. एल., प्रा. हवाले पी. आर., प्रा. मोरे व्ही. एम., प्रा. पाटील पी.के. व इतर प्राध्यापक आणि शिक्षकेतर सेवकांचे सहकार्य लाभले. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांचे वेळोवेळी सहकार्य व मार्गदर्शन लाभले. त्याबद्दल वरील सर्वांचा मी आभारी आहे.

डॉ. एस. एच. जाधव
चेअरमन

महिला कल्याण समिती

महिला कल्याण समिती ही महाविद्यालयामध्ये विद्यार्थिनींच्या सक्षमीकरणासाठी कार्यरत असते. २०२४-२५ या शैक्षणिक वर्षात जसे की दुर्गम भागातील मुलींमध्ये असणारी रक्ताची कमतरता त्यासाठी हिमोग्लोबिन तपासणी करण्यात आली. तसेच ३ जानेवारी २०२५ सावित्रीबाई फुले जयंती महाविद्यालयामध्ये साजरी करण्यात आली. जयंतीनिमित्त सावित्रीबाईंनी मुलींचा शिक्षणासाठी केलेले महान कार्य व शिक्षण हे महिलांसाठी किती महत्वाचे आहे. हे शिक्षकांनी सांगितले. तसेच मुलीचा वसतिगृहमध्ये ह्या समितीद्वारे महिला सबलीकरण व करिअर मार्गदर्शन देण्यात आले.सांस्कृतिक व महिला कल्याण समितीद्वारे मेहंदी व रांगोळी स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. त्यात मुलींच्या कलागुणांना प्रोत्साहन देण्यात आले. तसेच 8 मार्च 2025 हा जागतिक महिला दिन महाविद्यालयात साजरा करण्यात आला. व महाविद्यालयातील कार्यरत असणाऱ्या महिलांचा प्राचार्यानी फुल पुष्प देऊन सन्मान केला. तसेच महिलांचा अडचणी व महिलांचे समाजात असणारे स्थान यावर आपले मत मांडले.

प्रा. बी. पी. कनोजा
चेअरमन

Examination Department

Assessment and evaluation serve as the two primary pillars of the knowledge-sharing process. The college's operational examination unit administers a number of internal and external exams. For the academic year 2024-2025, annual plan of the examinations to be conducted was prepared. The lower exams i.e. first year and second year exams are conducted by the college. While final year of UG and PG exams are conducted as per University timetable. This was the first year of NEP examinations. Examinations under NEP were employed to the SEM I Regular and ATKT and Sem II regular for this year. These exams are conducted smoothly without any discrepancies. The online attendance system for the University exams was successfully applied for the university examinations. Every exam was conducted in compliance with the rules and regulations of the university. The college runs the online assessment center for the University of Mumbai through which online assessment of the answer books is carried out. The assessment work was completed as per the quota given by University.

Dr. Ayaj Shaikh
Chairman

प्रसिद्धी विभाग

महाविद्यालयात घडणाऱ्या महत्त्वपूर्ण कार्यक्रमाचे वार्तांकन वृत्तपत्रांपर्यंत देण्यासाठी महाविद्यालयात प्रसिद्धी विभाग कार्यरत आहे. या विभागामार्फत वर्षभरातील महत्त्वाच्या घटनांची वार्तांकने दै. लोकमत, दै. पुण्यनगरी, दै. रयतेचा कैवारी, दै. नवराष्ट्र, दै. पुढारी, दै. प्रहार, दै. गणतंत्र, दै. प्रभात समाचार यांच्यापर्यंत देण्यात आली. व ती त्या वृत्तपत्राचे स्थानिक पत्रकार यांनी प्रकाशित केली. त्यामध्ये राज्यपालांना भेटणाऱ्या शैक्षणिक शिष्टमंडळात डॉ. संतोष जाधव यांचा समावेश, मुंबई विद्यापीठ क्रीडास्पर्धेमध्ये मोखाडा महाविद्यालयची कास्यपदकासह चेन्पियनशिपला गवसणी, भारतीय संविधान दिनानिमित्त व्याख्यान, मराठी भाषा संवर्धन पंधरवडा शुभारंभ, वाचन संकल्प महाराष्ट्राचा या उपक्रमांतर्गत व्याख्यान, श्रावणी कवी संमेलनाच्या विविध बातम्या, राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील बातम्या, मानसिक आरोग्यावर मान्यवरांचे मार्गदर्शन, एड्स आजारावर प्रतिबंध हाच उपाय या विषयावर व्याख्यान, पोक्सो कायदा,बेटी बचाव, बेटी बढाव या विषयावर मार्गदर्शन, आळंबी प्रशिक्षणातून स्वलंबनाचे धडे, कला विभागाच्या पालक मेळाव्यास उत्स्फूर्त प्रतिसाद, मुंबई विद्यापीठ विभागीय स्पर्धेत विद्यार्थ्यांची निवड, क्रोस कंट्रीत विद्यापीठाला प्रथमच सुवर्णपदक, आदि घटनांच्या बातम्या विविध वृत्तपत्रातून पहिल्या सत्रांत प्रकाशित झाल्या. वर्षभर या कमिटीचे काम नेटकेपणाने पार पडण्यासाठी दै. लोकमतचे पत्रकार श्री. रवींद्र साळवे, दै. पुण्यनगरीचे पत्रकार श्री. वामन दिघा, दै. पुढारीचे पत्रकार श्री. हनीफ शेख, दै. रयतेचा कैवारीचे, श्री. सदाम शेख, दै. गणतंत्रचे पत्रकार दिनेश आंबेकर, दै. प्रभात समाचारचे पत्रकार श्री. जितेंद्र मोरघा यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

प्रा. आर. डी. घाटाळ
चेअरमन

सांस्कृतिक विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०२४-२५ या वर्षात महाविद्यालयाच्या सांस्कृतिक विभागाने विद्यार्थ्यांच्या कला- गुणांना वाव मिळण्यासाठी विविध स्पर्धांचे आयोजन केले. यात रयत शिक्षण संस्थेचे संस्थापक पद्मभूषण कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या जयंतीनिमित्त तसेच रयत शिक्षण संस्थेचे अध्यक्ष मा. शरदचंद्रजी पवार साहेब यांच्या वाढदिवसा निमित्त वक्तृत्व स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, रांगोळी स्पर्धा इत्यादी स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले. या स्पर्धेमध्ये महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी मोठ्या संख्येने सहभाग नोंदविला.

मुंबई विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास विभाग आयोजित, ५७ व्या युवक महोत्सव झोनल स्पर्धा पार पडल्या. या स्पर्धात एकूण १५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. या मध्ये तुकाराम रमेश खुताडे

यांनी वकृत्व स्पर्धेत द्वितीय पारितोषिक मिळवले. भावेश भास्कर कान्हव या विद्यार्थ्यांची मुंबई विद्यापीठ स्पर्धेत ठाणे झोनमधून निवड झाली. तसेच सांस्कृतिक विभागामार्फत वर्षभर विविध समाज सुधारक. स्वातंत्र्यसैनिक, महापुरुष यांच्या जयंतीचे आयोजन करण्यात आले. ३०/०१/२०२५ ते ०५/०२/२०२५, ब्लॅक अॅण्ड व्हाईट डे, रांगोळी स्पर्धा, मेहंदी स्पर्धा, सारी डे, कॉमर्स डे (स्टॉल डे) आदिवासी संस्कृती दर्शन आणि सांस्कृतिक महोत्सव साजरा करण्यात आला.

प्रा. विवेक मोरे
चेअरमन

जिमखाना विभाग

महाविद्यालयातील जिमखाना विभागाने या शैक्षणिक वर्षात उल्लेखनीय कामगिरी केली. मुंबई विद्यापीठ ठाणे झोन तसेच राष्ट्रीय स्तरावर विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयाचे नाव चमकवले आहे. महाविद्यालयातील विद्यार्थी माणिक गंगाराम वाघ या खेळाडूने क्रॉस कंट्री स्पर्धेत आंतर विद्यापीठीय क्रॉस कंट्री स्पर्धा मंगळूर विद्यापीठ, कर्नाटक येथे पार पडल्या. त्यामध्ये सुवर्ण पदक प्राप्त केले.

महाविद्यालयाच्या क्रॉस कंट्री संघाने मुंबई विद्यापीठ ठाणे झोन अंतर्गत गोवेली येथील महाविद्यालयात झालेल्या स्पर्धेत चॅम्पियनशिप मिळविली. वैयक्तिक स्पर्धेसाठी अॅथलेटिक्स स्पर्धांमध्ये मौळे सविता बाळू - ४०० मीटर, रौप्य पदक, माळी अंकिता शिवराम - ३००० मीटर, कांस्य पदक, खोडे अपेक्षा बाळू - ८०० मीटर, कांस्य पदक, माणिक गंगाराम वाघ - १० किमी धावणे, कांस्य पदक, दोधाड गणेश अविनाश - १० किमी चालणे, कांस्य पदक या विद्यार्थ्यांनी उत्कृष्ट कामगिरी केली.

सांघिक स्पर्धेसाठी खो-खो स्पर्धेसाठी ठाणे झोनमध्ये महाविद्यालयाने चौथा क्रमांक पटकाविला. महाविद्यालयातील एकूण ७८ विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठ स्तरीय स्पर्धांमध्ये सहभाग घेतला. हँडबॉल, व्हॉलीबॉल संघानेही चांगली कामगिरी केली. या शैक्षणिक वर्षातील कामकाजासाठी प्रा. डॉ. डोंगरदिवे व्ही.एम., प्रा. पराडके टी. एम. प्रा. नाडेकर पी. एल. प्रा. किरण पारधी आणि इतर सहकारी प्राध्यापकांनी सहकार्य केले.

महाविद्यालयात वार्षिक क्रीडा स्पर्धांचे आयोजन केले होते. वैयक्तिक खेळामध्ये धावणे (१००,२००,१६०० मीटर), बुद्धिबळ, कॅरम तसेच सांघिक खेळामध्ये खो-खो, व्हॉलीबॉल, क्रिकेट या स्पर्धांचे आयोजन केले होते. त्यामध्ये महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्तपणे सहभाग घेतला. त्यासाठी महाविद्यालयातील वार्षिक क्रीडा स्पर्धा समितीतील सर्व सहकारी प्राध्यापकांनी व शिक्षकेतर सेवकांनी सहकार्य केले.

महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. ए. एन. चांदोरे यांनी सहकार्य व मार्गदर्शन केले. त्याबद्दल सर्वांचे धन्यवाद!

डॉ. एस. एच. जाधव
जिमखाना विभागप्रमुख

TERI PROJECT

Innovative interventions in Mokhada block of Palghar district to address malnutrition and enhance the livelihood of the Scheduled Tribe (ST) communities.

1. PROJECT DURATION AND SANCTIONED BUDGET

1.1 Project Duration: August 2023– August 2026 (3 years)

1.2 Sanctioned Budget: INR 1,50,12,307/-

2. **PROJECT SPONSORED BY –** The Department of science and Technology
3. **TERI's PROJECT PARTNERS**
   - Loknete Ramsheth Thakur Arts, Science and Commerce College Mokhada.
   - Kelkar's Scientific Research Centre (KSRC)
4. **Brief Description:** TERI is implementing the aforementioned project in Mokhada block, Palghar with the following objectives

a) To enhance the nutrition quotient and provide alternate livelihood sources to the ST communities of Mokhada block, Palghar district.

b) To cultivate Aromatic Plants suitable for local climatic conditions, thereby ensuring livelihood security and enhancing income generation.

As part of this project, TERI is in the process of developing a Science, Technology and Innovation (STI) hub at the campus of the Loknete Ramsheth Thakur College of Arts, Science and Commerce, located in Mokhada. TERI has signed an MoU with the college authority dated 25th January 2024 under which the college authority shall provide all necessary support required for the development of STI hub and implementation of interventions proposed under the project. The STI hub shall include the following facilities.

- Nursery for propagation of Aromatic plants and Demo plantations
- Oil distillation unit
- Mushroom and Azolla demonstration unit
- Admin, Training and Storage facility and

• Water storage tank using ferrocement technology
Once developed, this STI hub will serve as a single source of information for all tribal stakeholders (farmers, SHGs, and youth) regarding all proposed interventions.

5. Project Objectives

Objective 1 :	To enhance the nutrition quotient and provide alternate livelihood sources to the ST communities of Mokhada block, Palghar district
Objective 2 :	To cultivate Aromatic plants suitable for local climatic conditions for livelihood security and enhancing income generation
Objective 3 :	To introduce resource conservation and sustainability methodologies for water conservation
Objective 4 :	To conduct quality testing of developed products such as aromatic oil. (To be implemented after developing the final Product)
Objective 5 :	To document the experiences and impacts of the interventions in reducing malnutrition and enhancing livelihood opportunities of the Tribal communities - A comprehensive Report is to be developed.

6. Give details of Training Programmes, Awareness Workshops, Capacity Building and Skill Development Programmes :-

No	Date	Details	Beneficiaries
1	29 Feb 2024	1 Training program held at Mokhada College on 'conducting a Baseline survey'	A total of 10 college Students
2	--	1 Awareness program conducted for college students on the Cultivation of Aromatic plants, Mushrooms, and Azolla.	A total number of 82 beneficiaries with 37 females and 45 males.
3	1 March 2024	1 Awareness program conducted for villagers in Bijalpada, Mokhada on the cultivation of Aromatic Plants, Mushrooms, and Azolla.	A total number of 26 beneficiaries including 17 females and 9 males.
4	22 May 2024	1 Awareness program conducted for SHG-Gaondevi Mahila Bachatgat, Saturli, Mokhada towards nursery development for the cultivation of aromatic plants	A total number of 08 female beneficiaries.
5	22-23 July 2024	1 Awareness program each conducted for villagers in Hirve, Wahala, and Bijalpada, Mokhada on Cultivation of Aromatic Plants, Mushrooms, and Azolla.	A total number of 43 farmer beneficiaries
6	27-28 Nov. 2024	1 Training workshop on the cultivation of Mushroom and Azolla at Hirve village	A total number of 16 female beneficiaries.
7		1 Training workshop on the cultivation of Mushroom and Azolla at Gonde Khurd village	A total number of 21 female beneficiaries
8	3 Dec. 2024	1 Training workshop on the cultivation of Mushroom for students of the Loknete Ramsheth Thakur College of Arts, Science and Commerce	A total number of 27 college students as beneficiaries
9	3 March 2025	1 Training workshop on the cultivation of Mushroom and Azolla at Burangewadi village	A total number of 13 women beneficiaries
10	4 March 2025	1 Training workshop on the cultivation of Mushrooms and Azolla at Pawarpada village	A total number of 39 women beneficiaries

9. Expected Results:

- Addition of Protein source via Mushroom (for human consumption) and Azolla (as livestock feed/ fodder)
- Alternate revenue generation through the sale of aromatic oil extracted from aromatic plants cultivated by tribal farmers

Mr. Vivek M. More
Chairman

Research Committee

Following activities were carried out in the academic year 2024-25 by research committee.

- Successfully received 12 MRP reports of academic year 2024-25.
- Organized and conducted one day workshop in collaboration with IQAC on Mental Health & Personality Development' programme for college staffs on 04th December 2024. For this program, Principal Dr. Pundalik Vitthal Rasal, (Principal) Maratha Vidya Prasarak Samaj, G.M.D. Arts, B.W. Commerce and Science College, Sinnar, Dist. Nashik (MS) was the guest speaker for this programme and 36 faculty members attended the programme.
- Organized and conducted one day workshop in collaboration with IQAC on 'Recent trends in Intellectual Property Rights (IPR)' for the benefits of students and teachers on 04th December 2024. Dr. Sharad Kambale, IQAC Co-ordinator, Department of Botany, Maratha Vidya Prasarak Samaj, Arts, Commerce and Science College, Trambakeshwar Dist. Nashik was the guest speaker for this programme and 76 students and 22 faculty members attended the programme.
- Received 08 research proposals under institutional minor research projects for the academic year 2023-24. Out of which 07 faculties have presented their MRP's in front of the research advisory committee. The short listing and sanctioning of MRPs is in progress.

Mr. S. R. Vhande
Chairman

मानव्यविद्या अभ्यास मंडळ

मानव्यविद्या अभ्यास मंडळ अंतर्गत इतिहास, अर्थशास्त्र, मराठी, इंग्रजी, मानसशास्त्र या विद्याशाखा कार्यरत आहेत. मानव्यविद्या अभ्यास मंडळ उदघाटन समारंभ २१/०२/२०२५ रोजी मा. प्रा. रावसाहेब पवार यांच्या हस्ते झाला. या निमित्ताने इतिहास विभागामार्फत नाणी प्रदर्शन भरविण्यात आले होते. आपली संस्कृती व इतिहास जतन करण्याची जबाबदारी विद्यार्थ्यांनी घ्यायला हवी असे मत डॉ. रावसाहेब पवार यांनी व्यक्त केले. मानव्यविद्या अभ्यास मंडळांतर्गत इतिहास, अर्थशास्त्र, मराठी, इंग्रजी या विभागांतर्गत कार्यक्रमांचे आयोजन केले होते. मराठी विभाग 'मराठी भाषा गौरव दिन' इतिहास विभाग 'ऐतिहासिक स्मारक भेट' अर्थशास्त्र विभाग 'उद्योग व व्यवसाय क्षेत्रभेट' इंग्रजी विभाग 'स्पोकन इंग्लिश कोर्स' इत्यादी कार्यक्रम व उपक्रमांचे आयोजन केले होते.

डॉ. एस. एच. जाधव
चेअरमन

Green Club

Under the guidance of the Department of Higher and Technical Education, Government of Maharashtra, a Green Club has been established in the college in the academic year 2024-2025. 100 students of the college have been admitted as volunteers. A Green Club committee including Green Club Faculty Coordinator, 1 President, 2 Vice-Presidents, 1 Campaign Coordinator and 1 Documentation Coordinator was formed. Green club members installed 'Why Waste?' app and joined the movement of Government of Maharashtra in saving Water.

Tree plantation in association with NSS unit of the college was organized by Green Club on 13th December, 2024 in the college campus. Hon. Principal Dr. A. N. Chandore performed tree plantation along with the students.

Green Club organized Dry leaves Collection Campaign in the college campus and collected dry leaves waste was utilised to produce compost in the vermicomposting unit. On the occasion of National Science Day 28th February 2025, as per the recommended monthly activities, an outreach program to Zilha Parishad Primary School, Telipada was organised by the Green Club. Green club members along with GCFC visited the school and informed the school students about the importance of water and trees, need of water conservation and some simple water conservation methods to follow on daily basis.

A documentary on water and water conservation "Explained World's Water Crisis" was screened for the green club student members and discussion was done on the water conservation. All the activities of the Green Club were organized under the guidance of Hon I/C Principal Dr. A. N. Chandore.

Mr. P. R. Havale
Chairman

Internal Complaints Committee

As per the guidance of the UGC and under the guidance of principal of the college and internal complaint comittee

has been established by the college to provide a healthy atmosphere to the student of the college. Internal complaint committee deals with issues relating to student specially for girls and women employees of college.

Mrs. K. V. Dhaneshwar
Chairman

Science Association

National Science Day is celebrated to spread a message about the importance of science used in the daily life of the people. To display all the activities, efforts and achievements in the field of science for human welfare. To create interest in Science and explore the creative talent of the students, in current academic year 2024-25. we organized Inauguration of Science Association and a-2024" on 4th September 2024. On the occasion of science day we conducted various activities in our college such as Herbarium exhibition and chemistry magic experiments on 27th February 2025. Quiz competition and reels competition on 28th February 2025 and workshop on Hands on training on LED light product design and assembling with applications.

Mr. R. A. Kawale
Chairman

निवडणूक साक्षरता

रयत शिक्षण संस्थेचे, कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा, जि. पालघर येथे ही समिती कार्यरत आहे. दिनांक १६ नोव्हेंबर २०२५, सकाळी १०:३० वाजता, निवडणूक साक्षरता मंडळ जिल्हाधिकारी कार्यालय, पालघर यांच्या निर्देशानुसार राष्ट्रीय सेवा योजनेअंतर्गत विधानसभा सार्वत्रिक निवडणूक कार्यक्रम २०२४ करिता 'मतदान जनजागृती रॅली', काढण्यात आली.

''सर्वांनी मतदान केलेच पाहिजे''!, "तुमचे भविष्य, तुमचे मत.! "मतदार राजा जागा हो, लोकशाहीचा धागा हो !", "वृद्ध असो किंवा जवान, सर्वजन करा अवश्य मतदान !", "जागरूक मतदार, लोकशाहीचा आधार !", "चला मतदान करुया, लोकशाही रुजावूया !", "ज्याच्या बोटाला शाही, त्याला टेन्शन नाही!", "सोडा सर्व काम, चला करू मतदान !", आपल्या मताचे दान, आहे लोकशाहीची शान"!, "चाहे नर हो या नारी, मतदान है, सबकी जिम्मेदारी !" असे नारे देऊन लोहारपाडा - कर्मवीर भाऊराव पाटील हायस्कूल- मोखाडा बाजारपेठ-बसस्थानक अशा मार्गातून रॅली काढण्यात आली. या रॅलीमध्ये संस्थेचे कला, वाणिज्य, विज्ञान, व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे विद्यार्थी, प्राध्यापक वर्ग, ग्रामस्थ आणि पोलीस कर्मचारी या सर्वांनी उत्स्फूर्त सहभाग घेतला. या रॅली उपक्रमाला राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी प्रा. एस. आर. व्हंडे सर यांनी ग्रामस्थांना व विद्यार्थ्यांना उद्देशून मार्गदर्शन केले. या रॅलीमध्ये ८५ विद्यार्थी आणि ०९ प्राध्यापक वर्ग सहभागी झाले होते.

प्रा. डी. आर. भोये
चेअरमन

Staff Academy and Welfare Committee

To share the knowledge of expert teachers of corresponding subject and promoting a positive and supportive work environment among all staff member "Staff Academy and Welfare" committee organized some lectures and activities during the academic year 2024-25.

Lectures:

Sr. No.	Name of the Teacher	Topic	Participant	Date
	Dr. S. G. Mengal	Hon. Sharadchandraji Pawar Saheb: Bibliography	22	12/12/2024
	Dr. A. L. Shaikh	Balanced Diet	22	07/02/2025
	Prof. S. A. Funde	Use of ICT tools in teaching and learning		

Activities

- Life insurance has drawn of New India Insurance Company Limited through Rayat shikshan Sanstha Felicitation program of Dr. Y. H. Ulvekar, Dr. V. B. Gade and Dr. S. K. Pawar on the occasion of transfer to other institute of sanstha
- Organised one day workshop on the "gas safety"

Mr. R. A. Kawale
Chairman

SHORT TERM / COC / SKILL BASED / CERTIFICATE COURSE COMMITTEE

The college take initiative in enhancing student's knowledge by introducing short term/COC/Skill based/Certificate course which are run by all departments in association with Karmveer Vidya Prabodhini. The following are departments with respective courses and number of beneficiaries:

Sr. No.	Department	Course Name	No. of Students Completed the Course
1	History	Certificate course in Tourism Management	14
2	Economics	Agricultural Marketing	25
3	English	Spoken English	107
4	Marathi	मुद्रितशोधन	15
5	Psychology	Personality Development	20
6	Commerce	Certificate course in Insurance	42
7	Botany	Fruit and Vegetables Processing	12
8	Chemistry	Preparation of Household Products	18
9	Mathematics	Introduction to Operations Research	17
10	Physics	Electrical Appliances Maintenance and Repair	10
11	Zoology	Vermicomposting	15
Total			295

During this academic year, one new certificate course is introduced by department of Mathematics. Students were assessed to check the knowledge they obtained during the course. Most of students have shown good gesture while attending their courses and have successfully completed this course.

Mr. P. K. Patil
Chairman

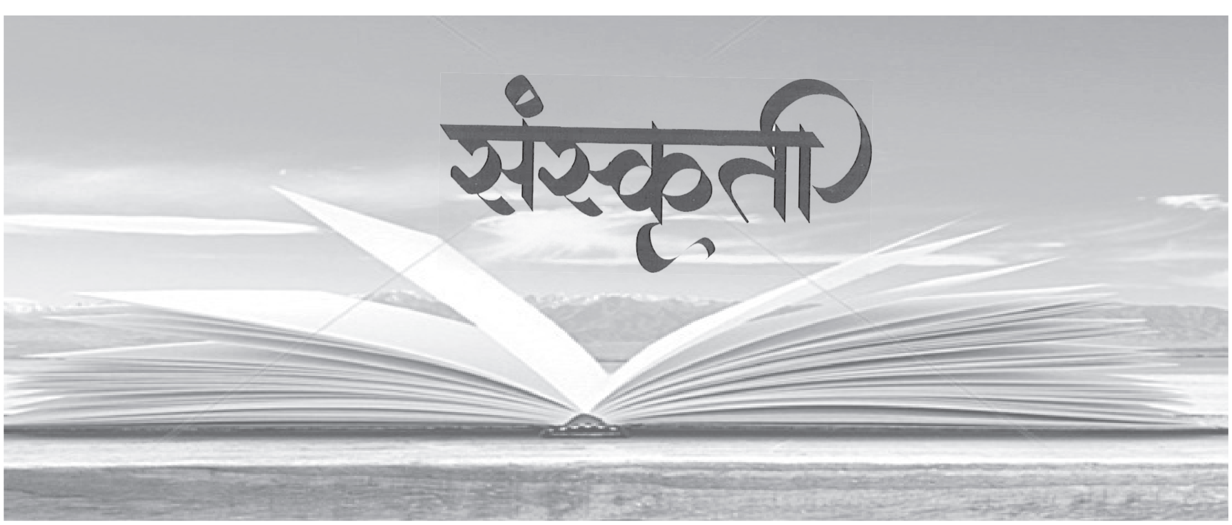

वैयक्तिक अहवाल विभाग

अं त रं ग

१. प्रा. डॉ. ए. एन. चांदोरे

१. प्रा. एस. ई. सैंदनशिव

१. प्रा. डॉ. एस. जी. मेंगाळ

२. प्रा. डॉ. एस. एच. जाधव

३. प्रा. व्ही. एम. मोरे

४. प्रा. डॉ. ए. एल. शेख

५. प्रा. एस. आर. व्हंडे

६. प्रा. ए. डी. वरठा

७. प्रा. आर. ए. कवळे

८. प्रा. पी. के. पाटील

९. प्रा. टी. एम. पराडके

१०. प्रा. एस. ए. फुंदे

११. प्रा. डॉ. व्ही. एम. डोंगरदिवे

१२. प्रा. पी. डी. कराळे

१३. प्रा. डी. आर. भोये

१४. प्रा. एम. आर. खंबाईत

१५. प्रा. पी. एल. नाडेकर

१६. प्रा. आर. डी. घाटाळ

१७. प्रा. के. के. पारधी

१८. प्रा. पी. आर. हवाले

१९. प्रा. एस. के. डामसे

२०. प्रा. पी. एस. राऊत

२१. प्रा. व्ही. पी. बोबे

२२. प्रा. डी. बी. महाले

२३. प्रा. बी. जी. शिंद

२४. प्रा. बी. पी. कनोजा

२५. प्रा. के. व्ही. धनेश्वर

२६. प्रा. एन. के. तांबडा

२७. प्रा. डी. एच. पागी

Dr. Arun Nivrutti Chandore

I/c Principal and Department of Botany

- Dr. A. N. Chandore has successfully completed a minor research project of University of Mumbai, entitled "Ex situ conservation of Syzygium stocksii (Duthie) Gamble: An Endangered Tree Species" is ongoing which is funded RGSTC, Government of Maharashtra.
- Dr. Chandore has ongoing major research project entitled "Ex situ conservation of selective endemic species of Konkan and Western Ghats region of Maharashtra" under Assistance to Botanic Garden (ABG) Programme 2023-24" sanctioned by BSI, MoEF&CC, Government of India.

Research Profile of Department during academic year:

- Major Research Project ongoing: 01
- Minor Research Project completed: 01
- Patents Published: 01
- Research papers published in National/ International journal: 11
- Research papers presented in National /International Conferences: 07
- Resource person in Seminar / Conferences: 04
- Award Received : 01

Details of Ph.D. Students : 04

Sr.No.	Name of students	Topic of Ph.D.	Status
1.	Mr. Nilesh Appaso Madhav	Taxonomic revision of someneglected genera of family Cypraceae in India	Ongoing
2.	Mr. Devidas Bhausaheb Borude	Floristic studies on ephemeral and herbaceous plants of lateritic plateaus of Ratnagiri District (Maharashtra)	Ongoing
3.	Mr. Anup Shankar Pansare	Morphological studies on family Cyperaceae in Konkan region of Maharashtra with special emphasis on nut characters	Ongoing
4.	Mr. Paresh Pandharinath Bhalekar	Floristic studies of Ratnagiri District, Maharashtra	Ongoing

Patents Published: 01

Sr. No.	Authors	Title of the Invention	Date of Publication	Application No. Level
1.	K. V. C. Gosavi, A. N. Chandore, P. P. Bhalekar, A. R. Gholave and S. S. Kambale	A new eco-friendly nuclear stain from fruits of Syzygium stocksii (Duthie) Gamble.	26/07/2024	202421051945 A (National)

Mr. S. E. Saindanshiv

Department of Botany

- The academic year 2024-2025 has been an eventful and productive period for the Department of Botany. This report outlines my contributions, activities, and achievements during the year, highlighting academic, research, and extracurricular engagements.
- Awarded as best teacher of Loknete Ramsheth Thakur Award for the year 2024-25.
- Organization of "Wild vegetable festival 2024" at the department of Botany.
- Organization of "Floral arrangement programme 2024" at the department of Botany.
- Organized field visits and botanical excursions for students to enhance practical learning.
- Conducted community outreach programs to promote environmental awareness and plant conservation.
- Guided to the students which participated in Avishkar Inter collegiate/Institute/Department Research convention 2024 Mumbai Zonal competition.
- Organized "Tree Plantation Programme" on the occasion of Karmveer Bhaurao Patil Jayanti and Birthaday of Honourable Sharadchandraji Pawar.
- Organized "Herbarium exhibition programme 2025" on the occasion of National Science Day.
- Organized "Poster presentation" on the occasion of 26th Jan. 2025.
- Participation in "National Seminar on Financial literacy" on 20th Feb 2025, organized by Dept. of Commerce & IQAC Rayat Shikshan Sansthas, Arts, Science and Commerce College, Mokhada, Dist. Palghar.
- Participation in one day seminar on Interdisciplinary State level on "Importance of Indian knowledge system in Education (NEP 2020-IKS)" on 21st Feb 2025 at Rayat Shikshan Sansthas, Arts Science and Commerce College, Mokhada.

Dr. S. G. Mengal

Department of Commerce

1. Completed Minor Research Project entitled, '- Study of impact of Financial Literacy on Peoples of Tribal Tehsil Mokhada funded by -SC College, Mokhada. 2. Successfully completed Two-week short-term course on NEP 2020 Orientation and Sensitization Programme (Online), organized by UGC- Malaviya Mission Teacher Training Centre, Gujarat University, Ahmedabad from 17/06/2024 to 27/06/2024.
3. Worked as resource person for Mock NAAC Visit at Sonopant Dandekar College Palghar, on 3rd December, 2024.
4. Organized one day National Seminar on 'Financial Literacy' on 20th Feb. 2025. Organized Entrepreneurship Awareness Programme jointly organized by department of commerce, Mathematics and Short-Term Course committee on 10th February, 2025.
6. Participated in one day National conference organized by MNMG College, Khodala on 4th March 2025.
7. Delivered a lecture on the occasion of Hon. Sharadchandra Pawar Birthday Week staff academy on 12th December, 2024.
8. Delivered a guest lecture on Stock Market at NSS Camp of MNMG College, Khodala on 8th January, 2025.
9. Delivered a guest lecture on Employment Opportunities in Commerce Sector at Mahatma Phule College, Pimpri, Pune on 1st March, 2025.

10. Research Papers Published

Sr. No.	Title of Research Paper	Name of Journal/ Book	Year of Publication	ISSN/ ISBN No.
1	Problems and Opportunities of Tribal Entrepreneurship in Mokhada Tehsil	Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal	18, January, 2025	2454-7905

2	Opportunities challenges of Industrial Development in Tribal Area of Palghar District	Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal	18, January, 2025	2454-7905
3	मोखाडा तालुक्यातील ग्रामीण भागातील गुंतवणूक समस्या आणि संधी	Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal	18, January, 2025	2454-7905
4	Ipomoea Aculeata Blume (Convolvulaceae) – A New Record for Maharashtra, India	J. Bombay Nat. Hist. Soc., 122(1),	Jan-Apr 2025	2454-1095
5	An Extended Distribution of Recently Described Cuscuta Janarthanamii (Convolvulaceae), To The State of Maharashtra, India	J. Bombay Nat. Hist. Soc., 122(1),	Jan-Apr 2025	2454-1095

डॉ. संतोष हनुमंत जाधव

इतिहास विभाग

शैक्षणिक वर्ष २०२४- २५ मध्ये शैक्षणिक, संशोधन, चर्चासत्र, कार्यशाळा, क्रीडा क्षेत्रात योगदान दिले. शैक्षणिक क्षेत्रात अध्ययन व अध्यापनाचे कार्य व्यवस्थित पूर्ण केले. तसेच विद्यार्थ्यांच्या सराव परीक्षा, वर्गातील चर्चासत्र, गटचर्चा व क्षेत्रभेटींचे आयोजन केले.

संशोधन क्षेत्रात महत्त्वपूर्ण बाब म्हणजे मुंबई विद्यापीठाची पीएच.डी. विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी विद्यापीठाचे मान्यता पत्र मिळाले. (Ph.D. Teacher Recognition Letter No. RAPC / ICD 2024 - 25 /1740, 30/11/ 2024.

या शैक्षणिक वर्षात चर्चासत्र व कार्यशाळांमध्ये सहभाग नोंदविला.

1) UGC Malviya Mission Teacher Training Centre University of Mumbai RUSA sponsored Two Days Workshop on "National Education policy - 2020" 14th and 15th June 2024, ACS college jawhar
2) One day Interdisciplinary National level online conference on "local society culture and history" organised by SS College of Arts Commerce and science College, kandhar, dist- Nanded, 10th October 2024
3) One day state level seminar Loknete Ramsheth Thakur ASC college Mokhada organised on importance of Indian knowledge system in education 21st February 2025

या शैक्षणिक वर्षांमध्ये Reviews of Literature या रिसर्च जर्नल मध्ये 'आदिवासींच्या संस्कृतीचा अभ्यास' (संदर्भ मोखाडा, जव्हार जि. पालघर) या विषयावर शोधनिबंध प्रकाशित.

महात्मा फुले महाविद्यालय पिंपरी, पुणे आणि स्नेवर्धन रिसर्च इन्स्टिट्यूट, पुणे आयोजित आंतरराष्ट्रीय आंतरविद्याशाखीय परिषदेमध्ये "भारताच्या इतिहासातील आद्य क्रांतिकारक राजे उमाजी नाईक" हा पुस्तक घटक प्रकाशित.

लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा येथे एक दिवशीय राज्यस्तरीय "भारतीय ज्ञान परंपरेतील शिक्षणाचे महत्त्व" या चर्चासत्रात 'आदिवासी बोलीभाषेतील शेती संदर्भात निवडक शब्दांचे अर्थ' शोधनिबंध वाचन

माननीय राज्यपाल महोदय सी.पी. राधाकृष्णन यांच्या पालघर जिल्हा दौऱ्यावेळी 'शिक्षण विभाग जिल्हा परिषद, पालघर' यांच्याकडून नियुक्त केलेल्या शिष्टमंडळात सदस्य म्हणून शिक्षण विषयक बाबींवर निवेदन आणि चर्चा ०७/१०/२०२४

मुंबई विद्यापीठाच्या एम. ए. इतिहास विषयाचे पेपर सेटर म्हणून काम केले. रयत शिक्षण संस्थेच्या कर्मवीर विद्या प्रबोधिनीमार्फत घेतल्या जाणाऱ्या 'स्पर्धा प्रमाणपत्र परीक्षा' समन्वयक म्हणून काम

केले. ०४/०१/२०२५ तसेच 'रयत प्रज्ञाशोध परीक्षा २०२५' व 'रयत ऑलिंपियाड परीक्षा' समन्वयक म्हणून काम केले. ०८/०२/२०२५

व्याख्याने :

- शिवजयंतीनिमित्त 'छत्रपती शिवाजी महाराजांचे जीवन व कार्य' या विषयावर व्याख्यान दिले १८/०२/२०२५
- आदिवासी मुलांचे शासकीय वस्तीगृह मोखाडा, जिल्हा पालघर येथे आयोजित 'एकदिवसीय कार्यशाळेत शैक्षणिक व करियर मार्गदर्शन' या विषयावर साधन व्यक्ती म्हणून मार्गदर्शन केले.

Mr. V. M. More

Librarian

In the academic year 2024-25 following activities satisfactorily conducted by me,

- Worked as Nodal Officer DHE MIS & Student on roll Data for University during the year and filled all information for academic year 2023-24,2024-25.
- Worked as Coordinator DST & TERI Sponsored project for Oil distillation unit
- Workd as Coordinator TERI Mushroom Project to train the people in the vicinity of Mokhada.
- Organized Workshop for students Mushroom and Nutritional Value.
- Organized Book Exhibition Programme on the occasion of Dr. A.P.J. Abdul Kalam Birth Anniversary, Karmaveer Birth Anniversary and Hon. Sharad Pawar Birth Anniversary.
- Delivered Guest Lecture "Digital Engagement: How to use social media Marketing at Softtech Solution Pvt. Ltd. Pune.
- Delivered a guest lecture for Students on Adivasi Divas.
- Delivered a guest lecture on Live Budget Session 2025.
- Worked as Chair Person "Importance of Indian Knowledge System in Higher Education"
- Worked as Coordinator 15 days Wachan Sankalp Maharashtracha and organized 15 activities to inculcate reading habits among students.

Dr. A.L. Shaikh

Department of Zoology

- Worked as resource person at state level workshop organized by Department of Zoology, Ascent College, Solapur
- Delivered guest lecture during special camp of National Service Scheme, Pulachiwadi, Tal. Mokhada, Dist. Palghar
- Delivered guest lecture on Balanced diet through Staff academy of the college.
- Worked as Joint Chief Conductor at the university and college level examinations.
- Organization of state level workshop on Bird Conservation
- Organization of Audio based activity: Listening comprehension of radio broadcast of Pakshyanchi Duniya
- Organization on seminar on malnutrition in Collaboration with Aroehan (Activity under MoU)
- Organization of exhibition of photographs of Butterflies of College Campus.
- Publication of Book chapter in Book published by Snehwardhan Research Institute.

Mr. S. R. Vhande

Department of Chemistry

In the academic year 2024-25 following activities satisfactorily conducted by me.

- Worked as Programme Officer in National Service Scheme (NSS) during the year and organized various Social and public related activities.
- Worked as Nodal Officer for All India Survey of Higher Education (AISHE) NIRF during the year.
- Worked as Coordinator in Red Ribbon Club (RRC) under the various activities conducted through NSS during the year.
- Worked as External / Internal Examiner at TY B.Sc. Examination under the university of Mumbai.
- Worked as Nodal officer in Electoral Literacy Club (ELC) under Chief Election officer of Maharashtra in various activities conducted by ELC during the year.
- Participated in RUS- Sponsored Two days' Workshop on National Education Policy (NEP) 2020 under the UGC Malaviya Mission Teacher Training centre, University of Mumbai on 14th and 15th June 2024 at GES Arts, Commerce

Science College Jawhar Dist. Palghar.

- Participated in RUSA Sponsored Two days' Workshop on National Education Policy (NEP) 2020 under the UGC Malaviya Mission Teacher Training centre, University of Mumbai on 18th and 19th June 2024 at Rayat Shikshan Sanstha's Karmveer Bhaurao Patil College Vashi Navi Mumbai.
- Delivered a guest lecture on Dr. Punjabrao Deshmukh birth anniversary organised by shri Shivaji Shikshsn Sanstha's Amaravati and GES Arts, Commerce Science College Jawhar Dist. Palghar on 17th December 2024.
- Delivered a guest lecture for NSS Students of Disaster Management training programme on Disaster Day.
- Presanted a research paper in National Conference on "Current advancements in materials sciences Green Chemistry 2025' organized by department of chemistry Rayat Shikshan Sanstha's SSGM² College Kopargaon Dist. Ahilyanagar on 08th February 2025.
- Participated in International webinar on "Accelerating equity in Science' organized by department of Chemistry Arts, Commerce and Science College. Goregaon Dist. Gondia on 11th Feb.2025.
- Presented a Book chapter on Dr. Puanjabrao Deshmukh: one active personality in 29th International Interdisciplinary conference on Contributions of Nation International personalities in making of modern India jointly organized by Rayat shikshan sanstha's Dada Patil Mahavidhyalaya Karjat Dist. Ahilyanagar and Snehavardhan Research Institute, Pune on Wednesday 12th February 2025.
- Participated in the "Chemistry e-Quiz competition' organized by Department of Applied Sciences and Humanities, MIT Art, Design and Technology University, Pune on occasion of National Science Day 28th February 2025.
- Participated in the International Conference on Recent Innovations in Chemical and Material Science (RICMS-2025) organized by Department of Chemistry under the aegis of Internal Quality Assurance Cell on 21st and 22nd February 2025 at Mahatma Gandhi Vidyamandir's Loknete Vyankatrao Hiray Arts, Science and Commerce College, Panchavati, Nashik.
- Participated in Nyholm Prize winner tour in India, Royal Society of Chemistry in collaboration with YC Institute of Science Constituent College KBP University, Satara on Saturday, 1st March 2025.
- Worked as Co-ordinator in One day Workshop on Intellectual Property Rights (IPR) and Patent Filing organized by Research and Development Cell of Loknete Ramsheth Thakur ASC College Mokhada Dist. Palghar.
- Worked as a Chaiman in Research Innovation and Extension criteria during the year.

Mr. A. D. Vartha

Deparment of Physics

- Presented a paper at the Fifth National Conference on Radiation Awareness and Detection in Natural Environment (RADNET-V), held at Graphic Era (Deemed to be University), Dehradun, Uttarakhand, India, from October 7-9, 2024.
- Published two international research papers in the Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry, one on the optically stimulated luminescence, thermoluminescence, and photoluminescence characteristics of SrB_4O_7: Eu phosphor, and another on the synthesis and thermoluminescence study of Dy^{3+} doped $ZnAl_2O_4$ phosphor for high-dose dosimetry applications.
- Additionally, worked as the Chairman of the Admission Committee, Continuous Internal Evaluation (CIE), and the Scholarship Committee.

Mr. R. A. Kawale

Department of Chemistry

Following activities were conducted by me during academic year 2024-2025.

- Worked as a chairman of the Science Associtian, Aavishkar, feedback, Staff Academy and Staff welfare committee.
- Worked as a Mentor of Raut Madhuri, bhoye Bhagyashri and Wagh Namrata of S.Y.B.Sc. students for participation in Avishkar Research Competition with proposal entitled synthesis and biological evaluation of novel 1, 2, 3- triazole containing chromone derivatives.

- Sanctioned with institutional minor research project synthesis, biological evaluation and computational study of novel chromnes tethered amide and 1,2,3 atriazoles for the year 2024-25 with amount 25000/-
- Attended and presented research paper titled Synthesis, Bio evaluation and Computational Study of Heteryl Chalcone Containing 1,2,3-triazole derivatives in one days International Conference on Current Advancement in Material Science Green Chemistry (C-MSGC-2025) organized by SSGM² college Kopargaon on 8th February 2025.
- Published research article Synthesis, Biological Evaluation, and Computational Study of Novel 1,2,3-Triazole Tethered Chalcone Derivatives in Russian Journal of Organic Chemistry.
- Published research article Design, Synthesis, Computational Study, and Biological Evaluation of Sulfonyl Tethered Piperazine Derivatives as Antimicrobial Agents in chemistry select journal.

Mr. P. K. Patil

Department of Mathematics

Following activities were conducted by me during academic year 2024-2025.

- Organized online quiz competition on the occasion of birthday of Sharadchandraji Pawar saheb on 18/12/2024 by the department of mathematics.
- One Day regional workshop (expert lecture) was arranged by the department for Maths students on the occasion of 137th Birth anniversary of great Indian Mathematician "Srinivasa Ramanujan' on 23/12/2024. The Resource person for this program was Mr. P. K. Patil from LRT ASC College, Mokhada.
- Organized wallpaper exhibition named Math-Matters on the occasion of 26th January 2025 in which 10 students of the department were participated.
- Organized Rangoli Mehendi competition on 31/01/2025.
- One day workshop on Entrepreneurship Awareness Programme jointly organized by department by department of Mathematics, Commerce and Short term course committee on 11/02/2025.
- Published National Patent: Advance Portable UV Chamber, Published on 03/02/2025.
- Conducted certificate short term course named Introduction to Operations Research for S.Y.B.Sc. students.
- Delivered a lecture on Limit, Continuity and Differentiability of function with Applications under the MoU signed with Department of Mathematics, MPASC College, Panvel, Dist. Raigad on 06th March 2025.
- Completed Minor Research Project entitled Dealing with Real life Issue Using Linear Programming Problem & Assignment Problem in 2024-25 Sanctioned by ASC College Mokhada.
- Published reseached paper entitled "Enhancing Properties high performance concrete using GGBS, Fly Ash, Silica Fumes & Super plasticizer for M70 grade concrete." in Journal of Emerging Technologies & Innovative Research on 25/10/2024.
- Published Research Paper entitled "Mix design & Cost analysis of high performance concrete M70 Using SCMs and Superplastcizer in International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and Technology on October 2024.

Mr. T. M. Paradke

Department of English

1. Participated in five-day National level faculty development program entitled Indian English Literature: Themes Techniques and theories organized by Department of English, Dr. SNS Rajlakshmi college of arts and Science Coimbatore on 5th -August 2024 to 9th August 2024.
2. Participated in one day workshop on Subject Teachers for NEP 2020 Compliant Syllabus and Curriculum through Board of Studies jointly organised by university of Mumbai and K.B.P College, Washi on 3rd October 2024.
3. Participated in three days' workshop on Introduction to Innovative Pedagogies jointly organised by MS-DEED and arts, Commerce and Science college, Trymabakeshwar on 28th November 2024 to 30th November 2024.
4. Worked as Chairman of Sanskruti magazine of

the College.

5. Participated in one day state level Seminar on Importance of Indian knowledge System in education on 21st February 2025 at Loknete Ramsheth Thakur Arts, Science and Commerce college, Mokhada.

Mr. S. A. Funde

Department of Physics

- Completed all the syllabus assign by department of Physics.
- Worked as Resource person in staff enlightenment lecture "Use of Interactive Panel in Education".
- Worked as Convenor at one day workshop on "HANDS ON TRAING ON LED LIGHTS PRODUCTS DESIGN & ASSEMBLING WITH APPLICATIONS".
- Worked as resource person at Adoshi ashram school and given talk on Physics and training of Practicals.
- Worked as convenor of extension activity at Adoshi Ashram School "Obseravation of Sky"
- Published two Book Chapters
- Published one research paper in international journal.

प्रा. डॉ. व्ही. एम. डोंगरदिवे

इतिहास विभाग

- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ छ.संभाजीनगर व जवाहर शिक्षण संथा संचालित, वैद्यनाथ कॉलेज परळी, वैद्यनाथ जि. बीड यांच्यासंयुक्त विद्यमाने एक दिवसीय आंतरविद्याशाखीय राष्ट्रीय परिषद दि. ३० जानेवारी २०२५ रोजी विषय,- 'मध्ययुगातील संताचे सामाजिक क्षेत्रातील उदात्त कार्य' हा शोध निबंध प्रकाशित झाला.
- अखिल महाराष्ट्र इतिहास परिषदेचे राष्ट्रीय अधिवेशन दिनांक १७, १८ जानेवारी २०२५ रोजी सुभाष कुल कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय केडगाव ता. दौंड जि. पुणे येथे आयोजन करण्यात आले, शोध निबंध विषय - 'भारतीय राष्ट्रवादाचा उदय, विकास आणि प्रक्रिया' प्रकाशित करण्यात आला.
- Bricks World of Traditional, Mosckwo, Russia & Rayat Shikshan Sanstha Dada Patil Mahavidyaalay Karjat येथील आंतर विद्याशाखीय आंतरराष्ट्रीय परिषद दिनांक १२ फेब्रुवारी २०२५ रोजी शोधनिबंध विषय- 'सामाताधिष्टीत समाजवादाचे अग्रणी - डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर' प्रकाशित करण्यात आला.
- भारतीय प्रजास्ताकाच्या अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त रामानाशील प्रकाशन छ. संभाजीनगर येथून सानोआदाकीय, 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि भारतीय संविधानाचे ऐतिहासिक महत्व' ह्या ग्रंथामध्ये, 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे समाजवादी विचारमूल्य' हा शोधनिबंध मार्च २०२५ मध्ये प्रकाशित करण्यात आला.
- महाराष्ट्र राज्य उच्च शिक्षण व तंत्र शिक्षण विभाग आणि माहिती व तंत्रज्ञान सहाय्यता केंद्र यांच्या संयुक्त विद्यमाने 'करिअर कट्टा' ह्या उपक्रमात 'उत्कृष्ट तालुका समन्वयक' - तृतीय क्रमांक हा पुरस्कार दिनांक- २५ फेब्रुवारी २०२५ रोजी यशवंतराव चव्हाण सेंटर मुंबई येथे प्रदान करण्यात आला.
- लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा ता. मोखाडा जि. पालघर येथे दिनांक १२/३/२०२५ रोजी महाविद्यालयाच्या वार्षिक पारितोषिक वितरण समारंभ मध्ये 'विशेष योगदान' बद्दल जाहीर सन्मान करण्यात आला.
- भारतीय संविधानाच्या अमृतमहोत्सवी वर्षानिमित्त, 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि भारतीय संविधानाचे ऐतिहासिक महत्व' हा संपादकीय ग्रंथ मार्च - २०२५ मध्ये प्रकाशित करण्यात आला.

Mr. P. D. Karale

Department of Botany

- Completed all the syllabus assign by the department of Botany.
- Organization of 'wild vegetable festival 2024' at the department of Botany.
- Participated in the workshop for 'subject Teachers for NEP 2020 compliant Syllabus and Curriculum through Board of Studies.
- Guided to the students participated in Aavishkar Inter-Collegiate/ Institute/ Department Research Convention 2024 Mumbai University Zonal competition.
- Organized field visits and botanical excursions for students to enhance practical learning.
- Published two research papers.
- Committee chairman and member for academic year in excursion tour and field visit and Botanical Garden.

Mr. D. R. Bhoye

Department of History

- I am pursuing a Ph.D in History at the Ramnarayan Ruia Autonomous College, Matunga (Mumbai) Research Centre, under the University of Mumbai.
- Research paper titled 'Freedom fighter Revjibhau Chaudhary's contribution to the Indian independence movement and Jawhar Princely state' published at the '43rd National Convention of Marathwada Itihas Parishad' held at Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous).
- Completed the short-term course on 'World Cultures and Civilizations: Lithuania, Romania, Slovakia and Ancient Persia' (Multidisciplinary). The course was conducted by UGC Malviya Mission Teacher Training Centre, University of Mumbai from 4th September, 2024 to 11th September 2024 and was sponsored by RUSA.
- Guided a research Project Titled 'मोखाडा परिसरातून जाणारा प्राचीनकालीन व्यापारी मार्ग' which was presented by my students Digha Tulashiram Nandu and Vad Ishvar Sadu in Humanities, language and fine Arts category and UG leval at the 19th Avishkar: Inter-Collegiate/ institute/ Department Research Convention (Final Round) organized by the University of Mumbai at Ghanshyamdas Saraf College of Arts and Commerce, Malad, Mumbai on December 17, 2024.
- Has actively participated in One Day State Level Capacity Building Workshop on "Tribal Culture" on 01th February, 2025 at Gondwana University, Gadchiroli.
- The workshop for subject teachers for the National Education Curriculum 2020 aligned curriculum and syllabus was completed through the Study Board, sponsored by RUSA and organized by UGC Malviya Mission Teacher Training Center, University of Mumbai.
- BRICS World of Traditions, Moscow, Russia, Rayat Shikshan Sanstha, Mahatma Phule Mahavidyalaya, Pimpri, Pune and Snehvardhan Research Institute, Pune jointly organized the 29th International Interdisciplinary Conference on Wednesday, February 12, 2025 on the topic "Contribution of Personalities from Home and Abroad in the Formation of Modern India". An article was published on the topic 'Contribution of Tribal Leader Jaipal Singh Munda' in the conference.
- College Committee Members Department of Cultural, National Service Scheme (Election Literacy Committee), Gymkhana, Competitive Exam, Examination (M. A).
- Participated in a one-day international webinar on 'Psychology for Leadership and Organizational Development' on January 29, 2025.

Mr. M. R. Khambait

Department of Economics

In academic year 2024-25, our college has sanctioned minor research project. The title of my minor research project is 'An Economic Study of Tribal Areas Crop Diversification in Mokhada Taluka' in this year.

- Participited 1 day state level Seminar on 'Indian knowledge System in education (NEP-2020-IKS) on 21th February, 2025. I have presented one Article Abstract published by proceeding Book.
- I have Published 02 Research Paper in Various International Journals in This Academic Year 2024-25.
- Under my guidance, 2 students from the Department of Economics selected for the final round of the 'Avishkar Competition-2024' under the University of Mumbai.

  I have Participated in 5 Workshop in this year-2024-25.
- Participited in one day workshop of subject teachers for NEP 2020 compliant syllabus and curriculum though board of studies Mumbai on 3rd October, 2024.
- Participited MS-DEED level 1 workshop introduction to innovative pedagogies for college teachers: facility development programme on 28th to 30th November 2024.
- Participited one day state level Capacity Building Workshop on (NEP-2020) 'Academic bank of credits' on 30th January, 2025.
- Participited one day state level Capacity Building Workshop on 'Tribal Culture' on 01st February, 2025.

- ➢ Participited one day international webinar on 'psychology for leadership and organization development' on 29th January, 2025.
- ➢ In this year, Conducted Short Term Course of 'Agriculture Marketing'.

प्रा. पी. एल. नाडेकर

मानसशास्त्र विभाग

- मुंबई विद्यापीठ व साठे कॉलेज, मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित NEP २०२० नुसार "भारतीय ज्ञान प्रणाली" (IKS) या विषयावर झालेल्या कार्यशाळेत सहभाग ३१ ऑगस्ट २०२४
- मुंबई विद्यापीठ व के.बी.पी महाविद्यालयात, वाशी यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित NEP २०२० नुसार " Subject Teachers for NEP 2020 Compliant Syllabus and Curriculum through Board of Studie " या विषयावर झालेल्या कार्यशाळेत सहभाग ३ ऑक्टोबर २०२४.
- MS-DEED व मराठा विद्या प्रसारक समाजाचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयात, त्र्यंबकेश्वर यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित "Introduction to Innovative Pedagogies" या विषयावर झालेल्या कार्यशाळेत सहभाग २८ ते ३० नोव्हेंबर २०२४.

प्रा. आर. डी. घाटाळ

मराठी विभाग

- 'संस्कृती' अंकाचे सहसंपादक
- सांस्कृतिक विभागाचे सदस्य

कार्यशाळा/ कार्यक्रमाचे आयोजन :

- दि. ०३ ऑगस्ट २०२४ रोजी १४ व्या श्रावणी कवी संमेलनाचे आयोजन
- दि. १४ जानेवारी २०२५ ते २८ जानेवारी २०२५ या कालावधीत मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाड्याचे आयोजन
- २७ फेब्रुवारी २०२५ रोजी मराठी भाषा गौरव दिनाचे आयोजन.
- रयत शिक्षण संस्थेचे, महात्मा फुले कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय पनवेल जि. रायगड आयोजित, ०३ जानेवारी २०२५ रोजी 'अभिजात मराठी भाषा संधी आणि आव्हाने' या विषयावर आंतरराष्ट्रीय ऑनलाईन सेमिनार झाला. त्या सेमिनारमध्ये ऑनलाईन उपस्थित होतो.
- रयत शिक्षण संस्था, कर्मवीर विद्याप्रबोधानीच्या वतीने दि. ०८/०२/२०२५ रोजी झालेल्या रयत प्रज्ञाशोध परीक्षेसाठी लोकनेते रामशेठ ठाकूर कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मोखाडा येथे पर्यवेक्षक म्हणून काम केले.
- दिनांक : २८ जानेवारी २०२५ रोजी रयत शिक्षण संस्थेचे, कर्मवीर भाऊराव पाटील हायस्कूल व ज्युनिअर कॉलेज मोखाडा येथे मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाड्या निमीत्त आयोजित **'मराठी भाषा संवर्धन पंधरवाड्याचे महत्त्व'** या विषयावर व्याख्यान.

Mr. K.K. Pardhi

Department of Zoology

- Worked as a member of the organizing committee for the "One Day State Level Workshop on Bird Conservation and Inauguration of Audio-Based Activity: Listening Comprehension of Radio Broadcast of Pakshyanchi Duniya (Hybrid Mode)" organized by the Department of Zoology held on 29/01/2025.
- Worked as a member of the organizing committee for the "Seminar on Malnutrition" organized by the Department of Zoology in collaboration with Aroehan Foundation, Mokhada held on 31/01/2025.
- Worked as a member of organizing committee for different programs and competitions on the occasion of National Wildlife week organized by Department of Zoology.
- Organized and arbitrated the "Chess Competition" in college's Annual Sports Festival.
- Published a research article titled as "The First Investigation of The Diversity of Antlions in Three Specific Locations in the Ghodegaon Region of Maharashtra, India."
- Successfully Completed a Minor Research Project entitled as "Seasonal Diversity of Butterfly Species with reference to host plants in and around Mokhada Town, Maharashtra, India."

Mr. P. R. Havale

Department of Zoology

- Worked as a member of the organizing committee for the "One Day State Level Workshop on Bird Conservation and Inauguration of Audio-Based Activity: Listening Comprehension of Radio Broadcast of Pakshyanchi Duniya (Hybrid Mode)" organized by the Department of Zoology held on 29/01/2025.
- Worked as a member of the organizing committee for the "Seminar on Malnutrition" organized by

the Department of Zoology in collaboration with Aroehan Foundation, Mokhada held on 31/01/2025.

- Worked as a member of organizing committee for different programs and competitions on the occasion of National Wildlife week organized by Department of Zoology.
- Organized and arbitrated the "Chess Competition" in colleges Annual Sports Festival.
- Published a research article titled as "The First Investigation of The Diversity of Antlions in Three Specific Locations in the Ghodegaon Region of Maharashtra, India."
- Attended RUSA sponsored Two Days Workshop on "National Education Policy 2020" at A.C.S. College, Jawhar.
- Attended RUSA sponsored Workshop for NEP 2020 Compliant Syllabus and Curriculum Through Board of Studies at Karmaveer Bhaurao Patil College, Vashi, Navi Mumbai.
- Successfully Completed a Minor Research Project entitled as "A Preliminary Study of Lepidopteran Diversity in and around Jawhar Town, Dist. Palghar, Maharashtra."
- Attended and Successfull Completed Short Term Course on E-Content Development Sponsered by Rusa From March 3, 2025 to 8 March 2025 at GES'S A.C.S. College, Jawhar.

Mr. S. K. Damse

Department of Commerce

- Completed Minor research Project on the topic of Analysis of Challenges and Opportunities Retailers in Mokhada Taluka.
- Participation as Mentor Teacher in Zonal level Avishkar Research Convention University of Mumbai on the topic on Analysis of Challenges and Opportunities Retailers in Mokhada Taluka.
- Participation in one day international webinar on the Psychology for leadership and organization Development. Organized by Mahatma Phule ASC College Panvel.
- Research Paper Publish.
- Attended and Successfully Completed Short Term Course on E-Content Development Sponsered by Rusa From March 3, 2025 to 8 March 2025 at GES'S A.C.S. College, Jawhar.

Mr. P. S. Raut

(Department of Botany)

The academic year 2024-2025 has been an eventful and productive period for the Department of Botany. This report outlines my contributions, activities, and achievements during the year, highlighting academic, research, and extracurricular engagements.

Academic Activities

- **Courses Taught:**

  F.Y.B.Sc.: Plant Science and Human Welfare

  S.Y.B.Sc: Form and Function II

  T.Y.B.Sc.: Current Trends in Plant Scienced-II
- **Curriculum Development:** Contributed to updating syllabi and introducing new topics to keep pace with recent advancements in botanical sciences.
- **Student Mentorship:** Guided undergraduate and postgraduate students in their academic and research projects.

Sr. No.	Title of the papers	Name of Journal/ Book	Year of Publication	ISSN No.	Page No.
1	Opportunities & Challenges of Industrial Development in Tribal Area of Palghar District.	Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal	18, January 2025	2454 - 7905	27 - 29
2	Problems and Opportunities of Tribal Entrepreneurship in Mokhad Tehsil.	Worldwide International Inter Disciplinary Research Journal	18, January 2025	2454 - 7905	30 - 32

Conferences and Workshops

- Participated in workshops on MS-DEED Level 1 Workshop Introduction to Innovative Pedagogies for College Teachers: Faculty Development Programme to enhance research and teaching methodologies.
- Attended one day workshop on Artificial Intelligence in the Karmveer Bhaurao Patil Engineering College, Satara.

Extracurricular and Outreach Activities

- Organized field visits and botanical excursions for students to enhance practical learning.• Conductedcommunityoutreachprogramstopromote environmental awareness and plant conservation.

Future Plans

- Enhance research activities by initiating new collaborations.
- Develop new course modules integrating modern techniques in botany.
- Increase student participation in research and extracurricular activities.
- Committee chairman and member for academic year
- Botanical Garden
- NSS

Mr. V. P. Bobe

Department of Economics

In academic year 2024-25, I have attendant & Participation in Workshop, Seminar and Conference.

- 1 day state level Seminar on 'Indian knowledge System in education (NEP-2020-IKS) on 21th February, 2025. I have presented one Article Abstract published by proceeding Book.
- One day state level Capacity Building Workshop on (NEP-2020) 'Academic bank of credits' on 30th January, 2025.
- One day state level Capacity Building Workshop on 'Tribal Culture' on 1st February, 2025.
- 'Adivasi Yuva Sammelan' was honored by 'Pragti Pratishthan' at Jawhar for outstanding achievements in the field of 'Education'.
- In this year Conducted Short Term Course of 'Agriculture Marketing' in this academic year 2024-25.

Mr. D. B. Mahale

Department of Economics

In academic year 2024-25, I Have Attendant & Participation in Workshop, Seminar and Conference.

- 1 day state level Seminar on 'Indian knowledge System in education (NEP-2020-IKS) on 21th February, 2025. I have presented in this seminar one Article Abstract published by proceeding Book.
- One day state level Capacity Building Workshop on (NEP-2020) 'Academic bank of credits' on 30th January, 2025.
- one day state level Capacity Building Workshop on 'Tribal Culture' on 01st February, 2025.
- one day international webinar on 'psychology for leadership and organization development' on 29th January, 2025.
- Conducted Short Term Course on 'Agriculture Marketing' in this academic year 2024-25.

Mr. B. G. Shid

Department of Commerce

- Published 01 Research Paper in International Journals in this Academic Year
- Attended one day international webinar on 'psychology for leadership and organization development' on 29th January, 2025.
- Worked in Sanskruti magazine committee as member.

Miss. B. P. Kanoja

Department of Mathematics

- Worked as a member of "Rangoli" competition organized on the occasion of birth anniversary of Karmaveer Bhaurao Patil on 24/09/2024.
- Worked as a member of Warali painting and Drawing competition organized on the occasion of birth anniversary of Karmaveer Bhaurao Patil on 28/09/2024.
- Organized online quiz competition on the occasion of birthday of Sharadchandraji Pawar saheb on 18/12/2024 by the department of mathematics.
- One Day regional workshop (expert lecture) was arranged by the department for Maths students on the occasion of 137th Birth anniversary of great Indian Mathematician 'Srinivasa Ramanujan' on 22/12/2024.
- Worked as member of National Service Scheme committee and attended 7 days NSS camp at village pulachiwadi Tal- Mokhada. From 18/01/2025 to 24/01/2025.
- Organized wallpaper exhibition named "Math-Matters" on the occasion of 26th January 2025 in which 10 students of the department were participated.
- Organized Rangoli & Mehendi competition on 31/01/2025.
- One day workshop on "Entrepreneurship Awareness Programme" jointly organized by department by department of Mathematics, Commerce and Short term course committee on 10/02/2025.

Mrs. K. V. Dhaneshwar

Department of Mathematics

Following activities were conducted by me during academic year 2024-2025.

- Worked as a member of "Pak-kala" competition organized on the occasion of birth anniversary of Karmaveer bhaurao patil on 27/09/2024.
- Worked as a member of Flower arrangement competition organized on the occasion of birth anniversary of Karmaveer Bhaurao Patil on 26/09/2024.
- Organized online quiz competition on the occasion of birthday of Sharadchandraji Pawar saheb on 18/12/2024 by the department of mathematics.
- One Day regional workshop (expert lecture) was arranged by the department for Maths students on the occasion of 137th Birth anniversary of great Indian Mathematician 'Srinivasa Ramanujan' on 22/12/2024.
- Worked as member of National Service Scheme committee and attended 7 days NSS camp at village pulachiwadi Tal– Mokhada. From 18/01/2025 to 24/01/2025.
- Organized wallpaper exhibition named "Math-Matters" on the occasion of 26th January 2025 in which 10 students of the department were participated.
- Organized Rangoli & Mehendi competition on 31/01/2025.
- One day workshop on "Entrepreneurship Awareness Programme" jointly organized by department by department of Mathematics, Commerce and Short term course committee on 11/02/2025.

Mr. N.K.Tambada

Department of Chemistry

- Supervised at Karmaveer Vidyaprabodhini the Rayat Pragya Search Examination held on 08/02/2025 at Loknete Ramsheth Thakur College of Arts, Science and Commerce.
- Organized and arbitrated the Kho-Kho in College's Annual Sports Festival.

Mr. D. H. Pagi

Departmen of Physics

- Supervised at Karmaveer Vidyaprabodhini, the Rayat Pragya Search Examination held on 08/02/2025 at Loknete Ramsheth Thakur Arts, Science and Commerce College Mokhada.
- Organised kho-kho sports event of annual sports festival in the college.

***

आम्ही रयत सेवक

वरिष्ठ विभाग

वाणिज्य विभाग

१. **प्रा. डॉ. एस. जी. मेंगाळ** (एम.कॉम., बी.एड., सेट, पी.एचडी. जी.डी.सी. व ए.)

२. **प्रा. एस. के. डामसे** (एम.कॉम., सेट)

३. **प्रा. बी. जी. शिंद** (एम.कॉम., सेट)

अर्थशास्त्र विभाग

१. **प्रा. एम. आर. खंबाईत** (एम.ए., एम.फील, सेट. बी.एड.)

२. **प्रा. व्ही. पी. बोबे** (एम.ए., सेट. एम.लिब, नेट डी. टी.एड.)

३. **प्रा. डी. बी. महाले** (एम.ए.बी.एड.)

इतिहास विभाग

१. **प्रा. डॉ. एस. एच. जाधव** (एम.ए., एम.फील, पी.एचडी., नेट, सेट, जे. आर. एफ., एल.एल.बी., एम.ए. अर्थशास्त्र)

२. **प्रा. डॉ. व्ही. एम. डोंगरदिवे** (एम.ए., बी.पी.एड., नेट पी.एचडी.)

३. **प्रा. डी. आर. भोये** (एम.ए.सेट)

मराठी विभाग

१. **प्रा. आर. डी. घाटाळ** (एम. ए., सेट, बी.एड.)

इंग्रजी विभाग

१. **प्रा. टी. एम. पराडके** (एम.ए., सेट., बी.एड.)

मानसशास्त्र विभाग

१. **प्रा. पी. एल. नाडेकर** (एम.ए., सेट, बी.एड.)

प्राणीशास्त्र विभाग

१. **प्रा.डॉ. ए. एल. शेख** (एम.एस्सी., सेट, पी.एचडी.)

२. **प्रा. पी. एच. हवाले** (एम.एस्सी, सेट, नेट, गेट)

३. **प्रा. के. के. पारधी** (एम.एस्सी., सेट, गेट)

४. **प्रा. पी. टी. बारी** (एम.एस्सी., बी.एड.)

वनस्पतीशास्त्र विभाग

१. **प्र. प्राचार्य प्रा.डॉ. ए. एन. चांदोरे** (एम.एस्सी., पी.एचडी., एफ.आय.ए.ए.टी.)

२. **प्रा. एस. ई. सैंदनशिव** (एम.एस्सी.)

३. **प्रा. पी. डी. कराळे** (एम. एस्सी. सेट, नेट, गेट)

४. **प्रा. पी. एस. राऊत** (एम.एस्सी.)

रसायनशास्त्र विभाग

१. **प्रा. एस. आर. व्हंडे** (एम.एस्सी., नेट)

२. **प्रा. आर. ए. कवळे** (एम.एस्सी., नेट)

३. **प्रा. एन. के. तांबडा** (एम.एस्सी., नेट, सेट, बी. एड.)

भौतिकशास्त्र विभाग

१. **प्रा. एस. ए. फुंदे** (एम.एस्सी., सेट)

२. **प्रा. ए. डी. वरठा** (एम.एस्सी., नेट, जे. आर.एफ.)

३. **प्रा. डी. एच. पागी** (एम.एस्सी., सेट, बी.एड.)

गणितशास्त्र विभाग

१. **प्रा. पी. के. पाटील** (एम. एस्सी., बी.एड., सेट)

२. **प्रा. बी. पी. कनोजा** (एम. एस्सी., बी.एड., सेट)

३. **प्रा. के. व्ही. धनेश्वर** (एम. एस्सी., बी.एड.)

ग्रंथालय विभाग

१. **प्रा. व्ही.एम. मोरे (ग्रंथपाल)** (एम. लिब. नेट, सेट)

२. **श्री. आर. के. डोळस** (ग्रंथालय परिचर)

उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रम विभाग

१. **श्री. जे. ए. कुंभार** (डिप्लोमा इन इलेक्ट्रिकल इंजि.)

२. **श्री. एच. एम. महाले** (बी. कॉम., बी.एड्)

३. **श्री. पी. एस. खोसे** (डिप्लोमा इन इलेक्ट्रिकल इंजि.)

४. **श्री. प्रा. व्ही. जी. चोथे** (एम.कॉम., डी.टी.एड.)

५. **श्री. एस. एस. गायकवाड** (भांडार लिपिक)

६. **श्री. जी. आर. जाधव** (शिपाई)

शिक्षकेत्तर कर्मचारी

१. **श्री. डी. के. आहेर** (मुख्य लिपिक व कार्यालय प्रमुख)

२. **श्रीमती एम.एस. निंबारा** (वरिष्ठ लिपिक)

३ **श्री. एस. एम. शिंदे** (कनिष्ठ लिपिक)

४. **श्री. आर. ए. साळुंके** (प्रयोगशाळा परिचर)

५. **श्री. ए. एच. भवारी** (शिपाई)

६. **श्री. जी. बी. दिघा** (शिपाई)

७. **श्रीमती जे. एच. कडू** (शिपाई)

८. **श्रीमती एल. एम. पाटील** (शिपाई)